

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเป็นมาและสภาพปัจจุบันของกิจกรรมนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ศึกษาการจัดกิจกรรมนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ตามความเห็นของอาจารย์และ นิสิตและศึกษาสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยที่เกี่ยวข้องกับการทำกิจกรรมนิสิต โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) ซึ่งศึกษาจากเอกสาร สัมภาษณ์และแบบสอบถาม

ในการวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปของความเรียงและตารางประกอบการบรรยาย โดยแบ่งเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับประวัติของกิจกรรมนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในช่วงสมัยต่าง ๆ ตั้งแต่ พ.ศ.2486-2532 จากการศึกษาเอกสารและการสัมภาษณ์

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ในปัจจุบัน จากแบบสอบถาม

ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยที่เกี่ยวข้องกับการทำกิจกรรมนิสิต จากเอกสาร

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ผลการศึกษาประวัติความเป็นมาของกิจกรรมนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในช่วงสมัยต่าง ๆ ตั้งแต่ พ.ศ.2486-2532

จากการศึกษาพัฒนาการของกิจกรรมนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พบว่าในแต่ละช่วงนั้นมีการเปลี่ยนแปลงในด้านนโยบาย วัตถุประสงค์ โครงสร้างการบริหารกิจกรรม ประเภท และลักษณะกิจกรรมตลอดจนการดำเนินงานกิจกรรมนิสิต ซึ่งผู้วิจัยจะวิเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับประวัติกิจกรรมนิสิต ตั้งแต่ พ.ศ.2486-2532 ครอบคลุมใน 4 ประเด็นคือ

1. นโยบายและวัตถุประสงค์ของกิจกรรมนิสิต
2. โครงสร้างการบริหารกิจกรรมนิสิต
3. ประเภทและลักษณะของกิจกรรมนิสิต
4. การจัดดำเนินการกิจกรรมนิสิต

1. นโยบายและวัตถุประสงค์ของกิจกรรมนิสิต

นโยบายของกิจกรรมนิสิต

จากการศึกษาเอกสารและการสัมภาษณ์เกี่ยวกับนโยบายของกิจกรรมนิสิตของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ผู้วิจัยจะวิเคราะห์ห่ออกเป็น 5 ระยะ ดังนี้

- 1.1 พ.ศ.2486-2510
- 1.2 พ.ศ.2511-2518
- 1.3 พ.ศ.2519-2520
- 1.4 พ.ศ.2521-2527
- 1.5 พ.ศ.2528-2532

1.1 พ.ศ.2486-2510

จากการศึกษาเอกสารและการสัมภาษณ์ พบว่าในช่วงแรก ตั้งแต่ 2468 จนถึง 2510 นั้น เป็นช่วงเวลาที่พัฒนามหาวิทยาลัยเป็นยุคบุกเบิก พัฒนาทั้งอาคารสถานที่ และด้านวิชาการ และรับเร่งในการผลิตบัณฑิตออกไปรับราชการในสายงานด้านเกษตร ระยะนี้ มหาวิทยาลัยจึงไม่ได้กำหนดนโยบายในการดำเนินการนิสิตไว้ชัดเจนเป็นการเฉพาะแต่แนวทางในการดำเนินการนิสิตนั้น ได้ยึดถือฐานของมหาวิทยาลัยเป็นหลัก "เจตนารมณ์แห่งการก่อตั้งมหาวิทยาลัย คือ เพื่อเป็นสถาบันฝึกเยาวชน นำความรู้ทุกแขนงออกมารับใช้สังคม และมุ่งผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพ" (ระพี สาคริก : สัมภาษณ์) โดยที่สภาพสังคมภายในมหาวิทยาลัยในช่วงแรกยังเป็นสังคม ที่มีอาจารย์และนิสิต จำนวนน้อย จากข้อมูล พ.ศ.2493 มีนิสิตเข้าศึกษาประมาณ 446 คน และมีสาขาวิชาที่เปิดสอนเพียง 4 คณะวิชา คือ คณะเกษตรศาสตร์ (ซึ่งได้มาเปลี่ยนชื่อเป็นคณะเกษตร ไม่มีคำว่าศาสตร์ต่อท้าย เมื่อ พ.ศ.2509) คณะวนศาสตร์ คณะสหกรณ์ (ต่อมาได้เปลี่ยนชื่อเป็นคณะเศรษฐศาสตร์ฯ เมื่อ พ.ศ.2409) และคณะประมง

จาก พ.ศ.2486 จนถึง ปี พ.ศ.2492 จะเป็นนิสิตชายล้วน จนถึง พ.ศ.2493 มหาวิทยาลัย จึงได้รับนิสิตหญิงรุ่นแรกเข้าศึกษา จำนวน 2 คน ซึ่งต้องเรียนและปฏิบัติงานทุกอย่างดังเช่น นิสิตชายปฏิบัติ ต่อมา ช่วง พ.ศ.2496-2505 มหาวิทยาลัยได้เปิดสอนหลักสูตรปริญญาตรี เพิ่มอีก 2 หลักสูตร คือ หลักสูตรปริญญาช่างชลประทาน (ต่อมาได้เปลี่ยนเป็นวิศวกรรมศาสตร์ เมื่อ 2509) และหลักสูตรปริญญาสัตวแพทยศาสตร์บัณฑิต เมื่อ 2497 ระบบการเรียนการสอน เป็นระบบเครดิต (credit) นิสิตส่วนใหญ่มักรู้จักกันอย่างทั่วถึง ความสัมพันธ์ระหว่าง อาจารย์และนิสิตและระหว่างนิสิตด้วยกัน มีความใกล้ชิด มีความเข้าใจ เคารพเกื้อหนุนกัน ทำให้บรรยากาศกิจกรรมในช่วงแรก เป็นลักษณะของการร่วมสร้างกิจกรรมระหว่างนิสิต และ มหาวิทยาลัยสนับสนุนนิสิตให้ดำเนินกิจกรรมนิสิตในรูปแบบขององค์การนิสิต สโมสรนิสิต โดยได้เน้น นโยบายสนับสนุนให้นิสิตปกครองตนเอง มีอิสระในการดำเนินงานกิจกรรมเอง และก็มีอนุสาสน เป็นผู้ดูแลควบคุม ให้คำแนะนำ (คุณชวนชม จันทระ เปารยะ : สัมภาษณ์) ประกอบกับสภาพแวดล้อม ในมหาวิทยาลัยยังมีขนาดประชากรจำนวนน้อย นิสิตและอาจารย์มีความสัมพันธ์อันดี จะทำอะไร ก็มาปรึกษาอาจารย์ มีความใกล้ชิด สนับสนุนให้ความรักและความเคารพและปรึกษาได้ตลอดเวลา ไม่ว่าจะเป็นเวลาใด นิสิตมีปัญหาจะไปบ้านของอาจารย์ อาจารย์นอกจากจะให้คำปรึกษาในเรื่องการเรียนการสอนแล้วยังดูแลให้คำแนะนำในเรื่องกิจกรรมนิสิตและความเป็นอยู่ของนิสิตด้วย (บรรเจิด คดีการ : สัมภาษณ์)

1.2 พ.ศ.2511-2518

มหาวิทยาลัยได้กำหนดนโยบายกิจกรรมนิสิต เป็นครั้งแรก เมื่อ พ.ศ.2511 โดยมีสาระ เพื่อเปิดโอกาสให้นิสิตมหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ที่ประสงค์ศึกษาและฝึกฝนกิจกรรมต่าง ๆ นอกเหนือจากหลักสูตรการศึกษาของมหาวิทยาลัยในขณะที่เป็นนิสิตอยู่ มหาวิทยาลัยจึงมีนโยบายที่สนับสนุนให้นิสิตได้มีโอกาสปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ นอกหลักสูตรได้กว้างขวางยิ่งขึ้น หนึ่งกิจกรรมนอกหลักสูตรของนิสิตได้ดำเนินการไปตามธรรมนูญการปกครองนิสิตแห่งมหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ พุทธศักราช 2511 (คู่มือนิสิตมหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์, 2514) และธรรมนูญ นิสิตมหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ตราขึ้น เพื่อเป็นหลักในการดำเนินงานของกิจกรรมนิสิตมหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ และเป็นแนวทางในการดำรงอยู่แบบนิสิตปกครองนิสิต โดยยึดถือระเบียบอาวุโส น้ำใจ ประเพณีและความสามัคคี

1.3 พ.ศ.2519-2520

ต่อมาในช่วงหลังเหตุการณ์ 6 ตุลาคม 2519 คณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ได้มีคำสั่งที่ 42/2519 สั่งยุบเลิกระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวกับองค์กรกิจกรรมนิสิตและให้ระงับกิจกรรมในรูปแบบต่างๆ ทั้งที่จัดขึ้นภายในและภายนอกสถานศึกษา แต่อาจจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรภายในสถานศึกษาทางด้านกีฬา ศิลปวัฒนธรรม และการบำเพ็ญประโยชน์ ได้ตามความจำเป็น และต้องจัดให้เหมาะสม โดยได้รับความเห็นชอบของหัวหน้าสถานศึกษาที่นิสิตสังกัดอยู่ (ทบวงมหาวิทยาลัย, 2519) แต่ทางมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ยังคงส่งเสริมจัดให้มีกิจกรรมทางด้านดนตรี ศิลปวัฒนธรรมและบำเพ็ญประโยชน์ รวมทั้งกีฬา (กัญญา กัลยาณมิตร : สัมภาษณ์)

1.4 พ.ศ.2521-2527

เมื่อรัฐบาลได้อนุญาตให้จัดดำเนินการกิจกรรมนิสิตในรูปแบบสโมสร และชมรม เพื่อดำเนินการทางด้านกีฬา ศิลปวัฒนธรรม และการบำเพ็ญประโยชน์ โดยมีทบวงมหาวิทยาลัย เป็นผู้ควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิดนั้น ผู้บริหารกิจการนิสิตในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ในช่วง พ.ศ.2522-2527 ก็ได้พยายามจะเชื่อมสิ่งที่รัฐบาลกำหนดให้สอดคล้องกับบรรยากาศของสถาบัน โดยพยายามให้นิสิตมีบทบาทมากขึ้น ประสานแนวคิดนี้ให้อาจารย์มีความเข้าใจ ยอมรับและช่วยเหลือนิสิตตามแนวทางที่ถูกต้อง โดยกำหนดเป็นนโยบายให้นิสิตดำเนินการเอง โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมเป็นผู้คอยดูแลให้คำปรึกษา (ปรีชา ตราดธารทิพย์ : สัมภาษณ์)

1.5 พ.ศ.2528-2532

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ได้ให้ความสำคัญในเรื่องของการที่จะต้องกำหนดให้มีแนวทางการดำเนินงานเป็นนโยบายชัดเจนมากขึ้น มีการแต่งตั้งคณะกรรมการนโยบายกิจกรรมนิสิตขึ้น เน้นให้มีการทบทวนปรับปรุงการจัดกิจกรรมนิสิตให้สอดคล้องและประสานกับการพัฒนาทางด้านวิชาการ เป็นการพัฒนาศักยภาพและความเป็นผู้นำของนิสิตที่ทำกิจกรรม (सानาวี ขจรศิลป์ : สัมภาษณ์)

สรุปได้ว่า ตั้งแต่ พ.ศ.2486 เป็นต้นมา นโยบายของกิจกรรมนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ยังไม่มีการเขียนกำหนดไว้ หากแต่นโยบายนั้นเป็นลักษณะกำหนดอยู่ในใจของผู้

บริหาร ซึ่งปรากฏในรูปของการพูดในโอกาสต่าง ๆ ที่มีได้มีการบันทึกไว้พอที่จะนำมาอ้างอิงได้ การเขียนนโยบายด้านกิจกรรมนิสิตให้เห็นชัดเจนขึ้นเพื่งจะปรากฏใน พ.ศ.2511 พ.ศ.2520 พ.ศ.2525 และที่ปรากฏในช่วง พ.ศ.2528-2532 นั้น แต่ก็ยังเป็นลักษณะที่มีข้อจำกัดอยู่ และเป็นเรื่องที่ได้รับทราบกันโดยทั่วของผู้บริหารกิจกรรมนิสิตเท่านั้น ซึ่งมีสาระดังนี้ (1) นิสิตควรได้รับการสนับสนุนให้เข้าร่วมกิจกรรมตามความสนใจ ความสมัครใจและความสามารถ (2) มหาวิทยาลัยควรให้การสนับสนุนให้ประเภทของกิจกรรมนิสิตมีการกำหนดอย่างกว้างขวางและมีจำนวนมากพอที่จะสนองต่อความสนใจของนิสิต (3) แนวทางในการจัดกิจกรรมใด ๆ ของนิสิตควรคำนึงอย่างรอบคอบ กิจกรรมนั้น ๆ จะต้องไม่ขัดกับกฎระเบียบข้อบังคับของมหาวิทยาลัย และศีลธรรมอันดีงาน (4) แนวทางในการจัดกิจกรรมควรเป็นไปเพื่อเสริมประสบการณ์ พัฒนาบุคลิกภาพ ความสนใจและปลูกฝังคุณธรรม

วัตถุประสงค์ของกิจกรรมนิสิต

จากการสัมภาษณ์และศึกษาเอกสาร พบว่า มหาวิทยาลัยให้การสนับสนุนการทำกิจกรรมนิสิตในรูปแบบของ "องค์การนิสิต" "สภานิสิต" และ "สโมสรนิสิต" และมีธรรมนูญการปกครองนิสิต เป็นตัวกำหนดขอบเขตในการทำกิจกรรมนิสิต ซึ่งออกประกาศใช้ในช่วงต่าง ๆ มีข้อที่เหมือนและแตกต่างกัน ดังนี้

1. ช่วง พ.ศ.2486-2510 ช่วงนี้ยังเป็นระยะบุกเบิกของมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยจึงไม่ได้ตรากฎระเบียบในการควบคุมการทำกิจกรรมของนิสิต เพียงแต่สนับสนุนให้นิสิตดำเนินกิจกรรมกันเอง โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาคอยควบคุมดูแล ให้คำปรึกษา กิจกรรมในรูปแบบองค์การนิสิต ซึ่งถือกำเนิดเมื่อ ปี พ.ศ.2489 มีวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานกิจกรรม เพื่อ (1) เป็นตัวแทนของนิสิตทั้งในด้านการบริหารและการปกครองของนิสิตเอง (2) เป็นตัวแทนการติดต่อกับองค์กรหรือมหาวิทยาลัยอื่น (3) ให้นิสิตได้มีความรู้ความสามารถทั้งในด้านการบริหาร การปกครองโดยนิสิตและเพื่อนิสิต

กิจกรรมในรูปแบบสภานิสิต เพื่อเป็นตัวแทนของนิสิตในการจัดนัดหมายการประชุม และควบคุมดูแลการประชุมใหญ่ของนิสิตให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย กิจกรรมในรูปแบบสภานิสิตกำเนิดเมื่อ ปี พ.ศ.2495 แต่ไม่เป็นทางการ (บุษธรรม จิตต์อนันต์ : สัมภาษณ์)

2. ต่อมาในช่วง พ.ศ.2511-2518 มหาวิทยาลัยได้ประกาศใช้ธรรมนูญการปกครอง นิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พุทธศักราช 2511 เพื่อเป็นหลักในการดำเนินงานกิจกรรม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์และเป็นแนวทางในการดำรงอยู่แบบนิสิตปกครองนิสิต โดยยึดถือ ระเบียบอาวุโส ประเพณี และความสามัคคี ธรรมนูญฉบับนี้ได้ใช้ควบคุมดูแลการดำเนินงาน กิจกรรมนิสิตและได้กำหนดหน้าที่ขององค์การนิสิต สภานิสิตและสโมสรนิสิต คือ "ห้องคํานิสิต เป็นสถาบันการบริหารและปกครองนิสิตโดยนิสิตและเพื่อนิสิต และเป็นตัวแทนของนิสิตในด้าน การติดต่อกับองค์กรหรือมหาวิทยาลัยอื่น สภานิสิตเป็นตัวแทนของนิสิตในการพิจารณาอภิบาล ผล ประโยชน์ต่าง ๆ ของนิสิต ซึ่งองค์การนิสิตและสภานิสิตได้ใช้หน้าที่ที่ระบุไว้ในธรรมนูญการ ปกครองนิสิต เป็นตัวกำหนดวัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรม จะเห็นได้ว่าวัตถุประสงค์ของการ จัดกิจกรรมนิสิตในช่วงนี้จะเหมือนกับวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมนิสิตในช่วง พ.ศ.2486- 2510 โดยมีข้อเพิ่มเติมในส่วนของสภานิสิตคือ เป็นตัวแทนของนิสิตในการพิจารณาอภิบาล ประโยชน์ต่าง ๆ ของนิสิต

3. ช่วง พ.ศ.2519-2520 การจัดกิจกรรมนิสิตในรูปแบบ "องค์การนิสิต" "สภานิสิต" "สโมสรนิสิต" ถูกยุบเลิกโดยคำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ครั้งที่ 42/2519 และ มหาวิทยาลัยเปิดโอกาสให้นิสิตได้จัดกิจกรรมในรูปแบบโครงการและมีวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรม เปลี่ยนแปลงจากเดิมเกือบทุกข้อ คือ ปลุกฝังคุณธรรมแก่นิสิต เพื่อส่งเสริมความสามัคคีในหมู่ นิสิต เพื่อปลุกฝังและรักษาไว้ซึ่งขนบธรรมเนียมประเพณีและเอกลักษณ์อันดีงามของชาติ มีเพียง ข้อเดียวที่เหมือนกับวัตถุประสงค์ที่เคยกำหนดไว้ในช่วง พ.ศ.2511-2518 คือ ความสามัคคีใน หมู่ นิสิต

4. ในช่วง 2521-2524 ช่วงนี้รัฐบาลอนุญาตให้นิสิตจัดกิจกรรมในรูปแบบ "สโมสรนิสิต" ได้เช่นเดิมและเพื่อให้งิจกรรมนิสิตดำเนินไปด้วยดี เป็นไปตามแนวทางที่คณะกรรมการปฏิรูป มหาวิทยาลัยได้ประมวลสรุปความเห็นไว้ และให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล อาศัยอำนาจ ตามความในมาตรา 15 แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พุทธศักราช 2511 เห็น สมควรตราข้อบังคับว่าด้วยสโมสรนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์พุทธศักราช 2521 ให้สโมสร เป็นศูนย์กลางการดำเนินงานกิจกรรมต่าง ๆ ของนิสิต อันมีวัตถุประสงค์ 7 ข้อ (1) เพื่อส่งเสริม กิจกรรมเสริมหลักสูตร ทั้งในค่านิชาการและประสบการณ์วิชาชีพแก่นิสิต (2) เพื่อส่งเสริม ความสามัคคีในหมู่นิสิต (3) เพื่อปลุกฝังคุณธรรมแก่นิสิต (4) เพื่อส่งเสริมพละมานิยมและพัฒนา บุคลิกภาพของนิสิต (5) เพื่อปลุกฝังและรักษาไว้ซึ่งศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีและ

เอกลักษณ์อันดีงามของชาติ (6) เพื่อส่งเสริมให้ผลิตบัณฑิตุประ โยชนร่วมกัน (7) เพื่อเผยแพร่ชื่อเสียงและเกียรติคุณของมหาวิทยาลัย

จะเห็นได้ว่า วัตถุประสงค์ที่ปรากฏในข้อบังคับว่าด้วยสโมสรมนสิตรมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์พุทธศักราช 2521 มีความแตกต่างไปจากวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในระเบียบฉบับก่อน ๆ ในหลายข้อ ข้อที่เหมือนกันคือ เพื่อส่งเสริมความสามัคคีในหมู่นิสิต เพื่อปลูกฝังคุณธรรมแก่นิสิตเพื่อส่งเสริมให้ผลิตบัณฑิตุประ โยชนร่วมกัน เพื่อส่งเสริมกิจกรรมเสริมหลักสูตรทั้งในด้านวิชาการและประสบการณ์วิชาชีพ เพื่อปลูกฝังและรักษาไว้ซึ่งขนบธรรมเนียมประเพณีและเอกลักษณ์อันดีงามของชาติ วัตถุประสงค์ที่เพิ่มขึ้น คือ เพื่อส่งเสริมพละนาถัยและพัฒนาบุคลิกภาพของนิสิต "เพื่อเผยแพร่ชื่อเสียงและเกียรติคุณของมหาวิทยาลัย ข้อที่ตัดออกไปคือ เพื่อเป็นแนวทางในการดำรงอยู่แบบนิสิตปกครองนิสิต โดยยึดระเบียบอาวุโส น้ำใจและประเพณี"

5. ช่วง พ.ศ.2525-2532 มหาวิทยาลัยได้ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงข้อบังคับว่าด้วยธรรมนูญนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พุทธศักราช 2525 ขึ้นเพื่อควบคุมการดำเนินงานกิจกรรมนิสิต โดยกำหนดวัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรมนิสิตขององค์การนิสิตดังนี้ (1) รักษาไว้ซึ่งผลประโยชน์ส่วนรวมของนิสิต (2) รักษาไว้ซึ่งความมั่นคงของสถาบันนิสิตและอาจารย์ (3) ส่งเสริมสัมพันธ์ไมตรีกับนานาสถาบัน และยึดหลักเสมอภาคในการปฏิบัติต่อกัน (4) รักษาความเป็นธรรมในสังคม ผลประโยชน์ของชาติและการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ภายใต้ขอบเขตของกฎหมาย (5) ส่งเสริมหลักสูตรและเสรีภาพทางวิชาการ ปลูกฝังและรักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี และเอกลักษณ์ อันดีงามของไทย (6) เผยแพร่ชื่อเสียงและเกียรติคุณของมหาวิทยาลัย (7) ส่งเสริมให้มีการศึกษาอบรมนิสิตให้เป็นพลเมืองดี เป็นผู้มีวัฒนธรรมอันดี มีพละนาถัยสมบูรณ์ มีความรู้ความสามารถที่จะประกอบสัมมาอาชีพ และมีจิตใจเป็นประชาธิปไตย

ในปี พ.ศ.2522 มหาวิทยาลัยฯ ได้ดำเนินการจัดการเรียนการสอนที่วิทยาเขตกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม นิสิตส่วนใหญ่จะอยู่หอพักของมหาวิทยาลัย จึงมีการรวมตัวกันเพื่อทำกิจกรรมนิสิต ในระยะแรกเป็นกิจกรรมที่แตกสาขาไปจากวิทยาเขตบางเขนและขึ้นกับองค์การนิสิตวิทยาเขตบางเขน ไม่ได้แยกตัวเป็นอิสระ จนถึงปี พ.ศ.2528 มหาวิทยาลัยฯ จึงได้กำหนดระเบียบการดำเนินงานกิจกรรมนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน พุทธศักราช 2528 ขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานกิจกรรมนิสิต 7 ข้อ และมีสาระเช่นเดียวกับวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานกิจกรรมนิสิตในธรรมนูญนิสิต พุทธศักราช 2525 ทุก

ประการ โดยมีสถานิสิตวิทยาเขตกำแพงแสนมีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาตรวจสอบการเงินทรัพย์สินขององค์การนิสิต และการปฏิบัติตามแผนนโยบายที่แถลงไว้ ตลอดจนยับยั้งการดำเนินงานขององค์การนิสิตที่ขัดต่อนโยบายที่แถลงไว้ วางระเบียบข้อบังคับหรือข้อปฏิบัติที่เกี่ยวกับการดำเนินงานขององค์การนิสิตวิทยาเขตกำแพงแสน โดยไม่ขัดแย้งต่อกฎของมหาวิทยาลัย

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบวัตถุประสงค์ขององค์การนิสิตกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ก่อนหน้านี้จะพบว่า วัตถุประสงค์ส่วนใหญ่เหมือนกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในข้อบังคับว่าด้วยสโมสรนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พุทธศักราช 2521 วัตถุประสงค์ที่เพิ่มเติมขึ้นมาใหม่ ซึ่งไม่มีกำหนดไว้ในระเบียบที่ผ่านมาก็คือ "รักษาไว้ซึ่งความมั่นคงของสถาบันนิสิตและอาจารย์ รักษาความเป็นธรรมในสังคม ผลประโยชน์ของชาติและการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ภายใต้อุปถัมภ์ของกฎหมาย"

เพื่อให้เห็นถึงวัตถุประสงค์ขององค์การนิสิตที่กำหนดไว้ในช่วงต่างๆ ได้ชัดเจน จึงขอเสนอไว้ในตารางต่อไปนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3 วัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมนิสิตในรูป "องค์การนิสิต" จำแนกตามที่กำหนดไว้ในระเบียบงานช่วงสมัยต่าง ๆ

วัตถุประสงค์	พ.ศ.2486	พ.ศ.2511	พ.ศ.2519	พ.ศ.2521	พ.ศ.2525
	ถึง	ถึง	ถึง	ถึง	ถึง
	2510	2518	2520	2524	2532
1. เป็นตัวแทนของนิสิตทั้งในด้านการบริหารและการปกครองนิสิต	/				
2. เป็นตัวแทนในการติดต่อกับองค์กรหรือมหาวิทยาลัยอื่น	/	/			
3. ให้นิสิตได้มีความรู้ความสามารถทั้งในด้านการบริหารการปกครองโดยนิสิตเพื่อนิสิต	/	/			
4. เป็นตัวแทนของนิสิตในการจัดนัดหมายการประชุมและควบคุมดูแลการประชุมใหญ่ของนิสิตให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย	/				
5. เพื่อฝึกหัดและช่วยเหลือให้นิสิตผู้สนใจมีความสามารถในงานที่รวมทั้งออกปฏิบัติงานให้เกิดผลประโยชน์ต่อส่วนรวม			/	/	
6. เพื่อเป็นแนวทางในการดำรงอยู่แบบนิสิตปกครองนิสิต โดยยึดระเบียบอาวุโส น้ำใจ ประเพณีและความสามัคคี	/	/			
7. เพื่อปลูกฝังคุณธรรมแก่นิสิต			/	/	/

ตารางที่ 3 (ต่อ)

วัตถุประสงค์	พ.ศ.2486	พ.ศ.2511	พ.ศ.2519	พ.ศ.2521	พ.ศ.2525
	ถึง	ถึง	ถึง	ถึง	ถึง
	2510	2518	2520	2524	2532
8. เพื่อปลูกฝังและรักษาไว้ซึ่งขนบธรรมเนียมประเพณีและเอกลักษณ์อันดีงามของชาติ			/	/	/
9. เพื่อส่งเสริมกิจกรรมเสริมหลักสูตรทั้งในด้านวิชาการและประสบการณ์วิชาชีพแก่นิสิต			/	/	/
10. เพื่อส่งเสริมความสามัคคีในหมู่นิสิต		/	/	/	
11. เพื่อส่งเสริมพละนาฏยและพัฒนาศักยภาพของนิสิต				/	/
12. เพื่อเผยแพร่ชื่อเสียงและเกียรติคุณของมหาวิทยาลัย				/	/
13. เพื่อรักษาไว้ซึ่งผลประโยชน์ส่วนรวมของนิสิต			/		/
14. รักษาไว้ซึ่งความมั่นคงของสถาบันนิสิตและอาจารย์					/
15. ส่งเสริมสัมพันธ์ไมตรีนานาสถาบัน	/	/			/
16. รักษาความเป็นธรรมอันสังคม ผลประโยชน์ของชาติและการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ภายใต้อุปถัมภ์ของกฎหมาย					/

ตารางที่ 3 (ต่อ)

	พ.ศ.2486	พ.ศ.2511	พ.ศ.2519	พ.ศ.2521	พ.ศ.2525
วัตถุประสงค์	ถึง	ถึง	ถึง	ถึง	ถึง
	2510	2518	2520	2524	2532

17. ส่ง เสริมให้มีการศึกษาอบรมนิสิตให้เป็นพลเมืองดี เป็นผู้มีวัฒนธรรมดี มีความรู้ความสามารถที่จะประกอบสัมมาชีพและจิตใจเป็นประชาธิปไตย มีพลานามัยสมบูรณ์

จากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นถึงวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมนิสิตในช่วงสมัยต่าง ๆ สรุปได้ว่า วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในแต่ละช่วงนั้น ข้อที่กำหนดไว้ตรงกันมากที่สุด เรียงลำดับมีดังนี้

- ข้อ 7 เพื่อปลูกฝังคุณธรรมแก่นิสิต
- ข้อ 8 เพื่อปลูกฝังและรักษาไว้ซึ่งขนบธรรมเนียมประเพณีและเอกลักษณ์อันดีงามของชาติ
- ข้อ 9 เพื่อส่งเสริมกิจกรรมเสริมหลักสูตร ทั้งในด้านวิชาการและประสบการณ์วิชาชีพแก่นิสิต
- ข้อ 10 เพื่อส่งเสริมความสามัคคีในหมู่นิสิต
- ข้อ 15 ส่งเสริมสัมพันธ์ไมตรีกับนานาสถาบัน

วัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมนิสิตในข้อ 1 และข้อ 4 คือ เป็นตัวแทนของนิสิตทั้งในด้านการบริหารและการปกครองนิสิต เป็นตัวแทนของนิสิตในการจัดนัดหมายการประชุมและควบคุมดูแลการประชุมใหญ่ของนิสิตให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ซึ่งเป็นวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในช่วงที่ 1 และวัตถุประสงค์ในข้อ 6 เพื่อเป็นแนวทางในการดำรงอยู่แบบนิสิตปกครองนิสิต

โดยยึดระเบียบ อวูโส น้ำใจ ประเพณีและความสามัคคีซึ่งเป็นวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในช่วงที่ 2 (พ.ศ.2511-2518) นั้น ในช่วงต่อมาวัตถุประสงค์ดังกล่าวไม่ได้ถูกกำหนดไว้เป็นวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมอีกเลย ซึ่งอาจวิเคราะห์ได้ว่า เนื่องจากนิสิตมีจำนวนมากขึ้น และปัจจุบันคณะกรรมการนิสิตนำไปปฏิบัติในทางที่ผิดมาจากวัตถุประสงค์ที่วางไว้เดิม ทำให้นิสิตส่วนใหญ่ไม่เห็นความสำคัญของระบอบอวูโส น้ำใจ ประเพณีและสามัคคีอีกต่อไป วัตถุประสงค์ข้อนี้เลยถูกตัดออกจากตัวธรรมนูญนิสิตซึ่งเป็นแม่แบบในการดำเนินงานกิจกรรมดังนั้นการที่องค์การนิสิตจะเป็นตัวแทนของนิสิตทั้งในด้านการบริหารและการปกครองนิสิต ตลอดจนเป็นตัวแทนของนิสิตในการจัดนัดหมายการประชุม และควบคุมดูแลการประชุมใหญ่ของนิสิตให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยจึงเป็นไปได้เช่นเดิม

วัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมที่กำหนดในช่วง พ.ศ.2486-2518 จะเน้นในเรื่องการให้รู้จักปกครองโดยนิสิตเพื่อนิสิต ก็เพื่อวัตถุประสงค์ที่จะให้เกิดประโยชน์ต่อตัวของนิสิตเองเป็นสำคัญ ซึ่งในระยะต่อ ๆ มาจนถึงปัจจุบันพบว่า วัตถุประสงค์ขององค์การนิสิตที่กำหนดไว้โดยส่วนใหญ่ยังคงเน้นให้เกิดประโยชน์ต่อตัวของนิสิตเองและเพิ่มขึ้นเหมือน ๆ กัน คือ เพื่อส่งเสริมให้นิสิตมีส่วนร่วมในความรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อการเผยแพร่ชื่อเสียงและเกียรติคุณของมหาวิทยาลัย เพื่อรักษาผลประโยชน์ทั่วไปของนิสิตการพัฒนาบุคลิกภาพ การปกครองในระบอบประชาธิปไตย ตลอดจนรักษาความเป็นธรรมในสังคมและเน้นส่งเสริมกิจกรรมด้านต่าง ๆ คือ กีฬา ศิลปวัฒนธรรมและบำเพ็ญประโยชน์ แสดงให้เห็นว่าวัตถุประสงค์การจัดกิจกรรมนิสิตเพื่อพัฒนาตนเอง พัฒนาสังคมและเพื่อชื่อเสียงของสถาบันซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของเฮลด์ ซึ่งได้สรุปวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมไว้ 3 ประการคือ เพื่อพัฒนาตนเอง พัฒนาสถาบันและเพื่อประโยชน์ที่จะเกิดแก่สังคม (Held, 1958)

การกำหนดวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมนิสิตในระยะหลัง ๆ โดยเฉพาะที่กำหนดไว้ในธรรมนูญนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พุทธศักราช 2525 จนถึงปัจจุบัน พ.ศ.2532 กล่าวได้ว่าเป็นช่วงที่มีการกำหนดวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมนิสิตได้ครบถ้วนมากที่สุด และสอดคล้องกับการกำหนดวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมนิสิตตามแนวความคิดของนักการศึกษาท่านต่าง ๆ คือ เพรดเดอริค 1959, สานัวร์ ชจรศิลป์ 2525, วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา 2528, วชิรญา บัวศรี 2528.

2. โครงสร้างการบริหารกิจกรรมนิสิต

ในการนำเสนอผลการศึกษาโครงสร้างการบริหารกิจกรรมนิสิตในการวิจัยนี้ ขอเสนอ เป็น 2 ส่วนคือ

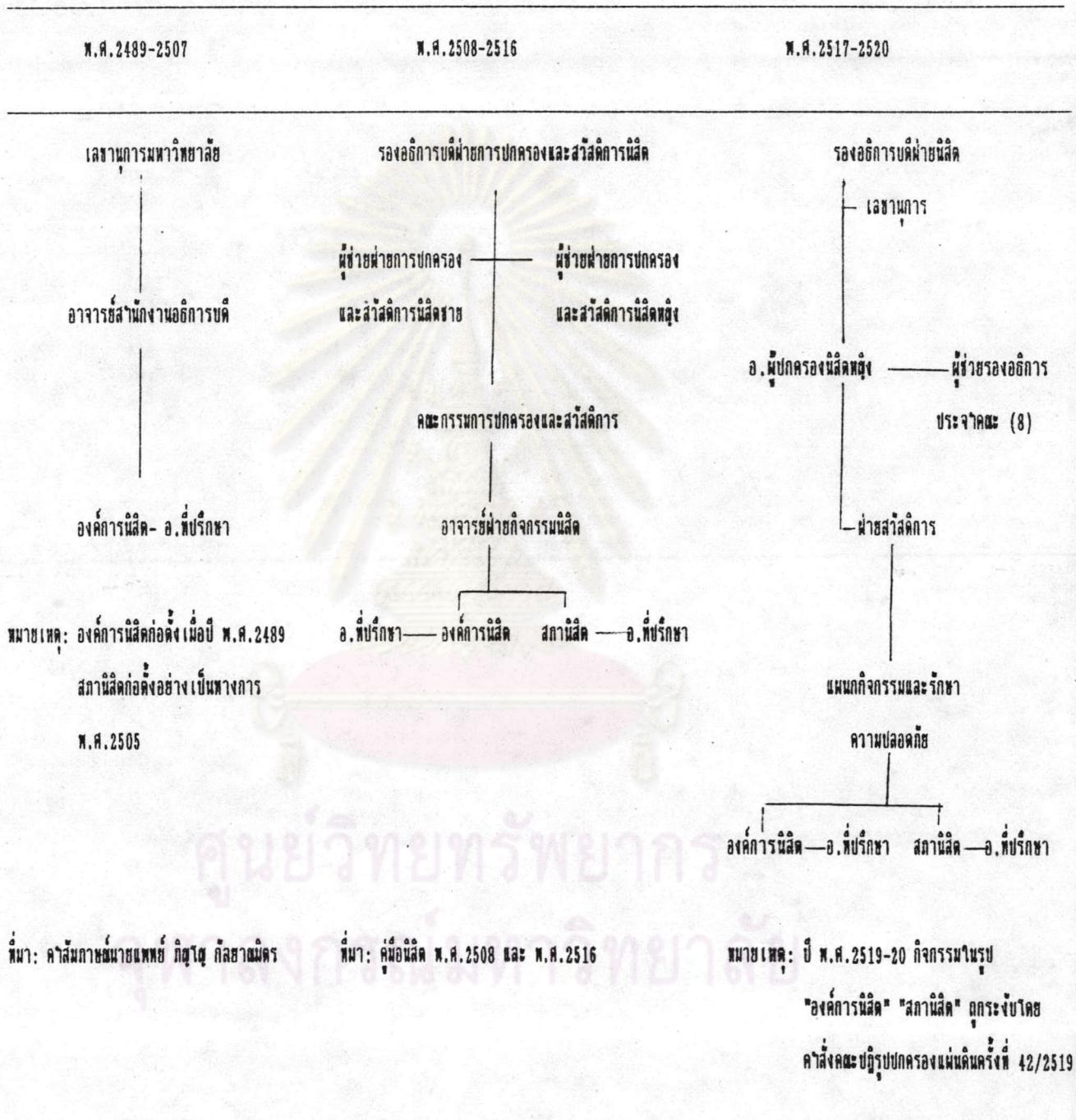
- 2.1 โครงสร้างการบริหารกิจกรรมนิสิตของมหาวิทยาลัย
- 2.2 โครงสร้างการบริหารกิจกรรมนิสิตขององค์การนิสิต

โครงสร้างการบริหารกิจกรรมนิสิตของมหาวิทยาลัย

โครงสร้างการบริหารกิจกรรมนิสิตของมหาวิทยาลัยในปัจจุบัน คือ โครงสร้างการบริหารของกองกิจการนิสิต จากการศึกษาโครงสร้างการบริหารกิจกรรมนิสิตของมหาวิทยาลัย พบว่า โครงสร้างการบริหารกิจกรรมนิสิตของมหาวิทยาลัยได้มีการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงให้มีความสอดคล้องกับโครงสร้างการบริหารของมหาวิทยาลัย ความเหมาะสมกับขอบข่ายภาระหน้าที่ งานกิจกรรมนิสิต และสอดคล้องกับโครงสร้างการบริหารกิจกรรมนิสิตขององค์การนิสิตเพื่อให้เห็นภาพที่ชัดเจน จึงได้นำเสนอผลการศึกษาโครงสร้างการบริหารกิจกรรมนิสิตของมหาวิทยาลัย ดังนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4 โครงสร้างการบริหารกิจกรรมนิตของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในช่วงต่าง ๆ

พ.ศ. 2512-28

พ.ศ. 2523-2532

รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนิสิต

รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนิสิต

---คณะกรรมการกิจกรรมนิสิต

กองกิจการนิสิต

กองกิจการนิสิต

(พณ.กอง)

(พณ.กอง)

ฝ่ายกิจกรรมนิสิต

หัวหน้างานกิจกรรม

หัวหน้างานกิจกรรมนิสิต

นิสิต

องค์การนิสิต

--- อ.ที่ปรึกษา

หัวหน้าหน่วยกีฬา

หัวหน้าหน่วยกิจกรรม

หมายเหตุ: สภานิสิตโดยยกเลิกไปตั้งแต่ พ.ศ. 2519-23

และก่อตั้งใหม่อีกครั้งตั้งแต่ พ.ศ. 2524

องค์การนิสิต- อ.ที่ปรึกษา

อ.ที่ปรึกษา-องค์การบริหาร สภานิสิต-อ.ที่ปรึกษา

ตารางที่ 4 แสดงให้เห็นพัฒนาการของกิจกรรมนิสิตในด้านโครงสร้างการบริหารกิจกรรมนิสิตของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ซึ่งวิเคราะห์ได้ว่า การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงโครงสร้างในช่วงต่างๆ นั้นเพื่อให้สอดคล้องกับโครงสร้างการบริหารของมหาวิทยาลัยฯ ความเหมาะสมกับขอบข่ายภาระหน้าที่งานกิจกรรมนิสิต กล่าวคือในโครงสร้างการบริหารกิจกรรมนิสิตก่อนปี พ.ศ.2508 มหาวิทยาลัยได้มอบหมายให้เลขานุการของมหาวิทยาลัยฯ (นายกรีวิสุทธิธารมภ์) เป็นตำแหน่งบริหารที่รับผิดชอบสูงสุดด้านกิจกรรมนิสิต ทำหน้าที่เสมือนอนุสาสก์ของมหาวิทยาลัยฯ ในการปกครองดูแลนิสิต

จากนั้นนับตั้งแต่ พ.ศ.2508-2516 มหาวิทยาลัยฯ ได้กำหนดตำแหน่งรองอธิการบดีฝ่ายการปกครองและสวัสดิการนิสิต เป็นตำแหน่งบริหารสูงสุดในงานด้านกิจกรรมนิสิต ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับขอบข่ายภาระหน้าที่งานที่ขยายเพิ่มขึ้น เนื่องจากมหาวิทยาลัยฯ บังคับให้นิสิตปีหนึ่งทุกคนพักอยู่ในหอพักของมหาวิทยาลัยฯ เพื่อได้เรียนรู้ชีวิตการเป็นอยู่ร่วมกัน เป็นการอบรมให้มีความรัก ห่วงใย รักหมู่คณะ รู้จักชีวิตในมหาวิทยาลัยฯ และได้ฝึกปฏิบัติงานตามความต้องการในหลักสูตรได้สะดวก แต่เนื่องจากการอยู่ร่วมกันเป็นจำนวนมากในหอพัก จึงต้องมีระเบียบวินัยในการปกครอง ซึ่งไม่เพียงแต่การปกครองเท่านั้น รวมทั้งสวัสดิการที่จะให้ความสะดวกแก่นิสิตเพื่อพร้อมในการเรียนรู้ด้วย (คุณชวนชม จันทระ เปรายะ : สัมภาษณ์) ดังนั้นมหาวิทยาลัยฯ จึงได้ตั้งสำนักงานฝ่ายการปกครองและสวัสดิการนิสิตขึ้น มีกรรมการและเจ้าหน้าที่รับผิดชอบในเรื่องการปกครองและสวัสดิการและการฝึกอบรมเกี่ยวกับกิจกรรมนอกหลักสูตรของนิสิต ทั้งนี้เพื่อเปิดโอกาสให้นิสิตรู้จักคิดริเริ่มในการทำงานและสามารถอยู่ร่วมในสังคมได้เป็นอย่างดีและมหาวิทยาลัยฯ บรารณว่าจะให้นิสิตมองเห็นความสำคัญในเรื่องนี้ จึงเปิดโอกาสให้นิสิตขอคำแนะนำปรึกษาหารือเกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ โดยตรงต่อสำนักงานฝ่ายการปกครองและสวัสดิการได้ทุกเวลา ดังนั้นโครงสร้างการบริหารจึงได้เพิ่มตำแหน่งผู้ช่วยหัวหน้าฝ่ายการปกครองและสวัสดิการชาย เจ้าหน้าที่หอพักชาย-หญิง ผู้ช่วยหัวหน้าฝ่ายการปกครองนิสิตหญิง และมีคณะกรรมการประกอบด้วยเลขานุการคณะทุกคณะ คณะกรรมการฝ่ายปกครองและสวัสดิการประกอบด้วยอาจารย์ผู้แทนจากทุกคณะ คณะละ 1 ท่าน ซึ่งหน้าที่กรรมการปกครองและสวัสดิการ คือ (1) ชี้แจงแนะนำเกี่ยวกับเรื่องการศึกษา ความประพฤติสุขภาพ ความเป็นอยู่ ตลอดจนปัญหาเฉพาะตัวของนิสิต (2) ควบคุมและเป็นที่ปรึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมนอกหลักสูตรของนิสิตโดยผ่านองค์การนิสิต โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะอบรมนิสิตให้มีความคิดริเริ่มในทางที่เป็นประโยชน์ รู้จักทำงานและมีความรับผิดชอบต่อภาระงาน (3) ควบคุมดูแลเกี่ยวกับกิจการหอพักนิสิต การรับ

ประทานอาหาร สุขภาพอนามัย และสวัสดิการอื่น ๆ ของนิสิต (4) ปกครองดูแลนิสิตให้ประพฤติตนอยู่ในระเบียบวินัยอันดีงาม คอยเอาใจใส่แทนบิดามารดาและผู้ปกครองของนิสิต (5) จัดทำทะเบียนนิสิตเก่าและเป็นสื่อกลางการติดต่อระหว่างนิสิตเก่ากับมหาวิทยาลัย นอกจากนี้อาจารย์ฝ่ายกิจกรรมนิสิต เพื่อทำหน้าที่ดูแลให้คำปรึกษาและแนะนำในกิจกรรมขององค์การนิสิตในเบื้องต้น ก่อนเข้าที่ประชุมคณะกรรมการกิจกรรมนิสิต

ช่วง พ.ศ. 2517-2520 ตำแหน่งบริหารสูงสุดด้านกิจกรรมนิสิตเปลี่ยนชื่อจาก "รองอธิการบดีฝ่ายปกครองและสวัสดิการนิสิต" เป็น "รองอธิการบดีฝ่ายนิสิต" เหตุผลเนื่องจากให้เหมาะสมกับสถานการณ์ในช่วงสมัยนี้ไม่ได้บังคับให้นิสิตปี 1 ทั้งหมดพักกินหอพัก เนื่องจากนิสิตมีจำนวนมากขึ้น หอพักของมหาวิทยาลัยฯ จึงมีไม่เพียงพอกับจำนวนนิสิตที่เพิ่มขึ้น บทบาทในการปกครองนิสิตก็ลดน้อยลงกว่าเดิม จึงได้ปรับเปลี่ยนชื่อตำแหน่งบริหารด้านกิจกรรมนิสิตใหม่ (นายแพทย์วิทยุ กัลยาณมิตร: สัมภาษณ์) ต่อมาในช่วง พ.ศ. 2521-2528 มีการแบ่งส่วนการบริหารในมหาวิทยาลัยฯ โดยแบ่งเป็นฝ่ายต่าง ๆ และกำหนดให้รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนิสิตเป็นตำแหน่งบริหารสูงสุดด้านกิจกรรมนิสิต ตั้งกองกิจการนิสิตเป็นสำนักงานบริหารเกี่ยวกับกิจการนิสิต โดยมีฝ่ายกิจกรรมนิสิตเป็นผู้รับผิดชอบในการบริหารงานด้านกิจกรรมนิสิตและมีงานด้านกิจกรรมนิสิตขึ้นกับฝ่ายกิจกรรมนิสิต เพื่อให้คำปรึกษาและแนะนำด้านกิจกรรมนิสิตแก่องค์การนิสิตเป็นเบื้องต้น

ต่อมาในช่วง พ.ศ. 2529-2532 สายงานฝ่ายกิจกรรมนิสิตได้ยุบไปเป็นงานกิจกรรมนิสิตและมีหน่วยกิจกรรมนิสิต และหน่วยกีฬา ทำหน้าที่เบื้องต้นในการให้คำปรึกษาและแนะนำด้านกิจกรรมนิสิตแก่องค์การนิสิต ขึ้นตรงกับรองอธิการบดีฝ่ายกิจการนิสิต จากการปรับเปลี่ยนโครงสร้างการบริหารกิจกรรมนิสิตในแต่ละช่วงสมัยนั้น วิเคราะห์ได้ว่าเพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์และภาระหน้าที่ที่รับผิดชอบ แต่ผู้วิจัยเห็นว่าโครงสร้างในปัจจุบัน (2532) ยังไม่สอดคล้องกับโครงสร้างการบริหารกิจกรรมนิสิตขององค์การนิสิตที่แบ่งออกเป็น 3 ฝ่าย (ฝ่ายศิลปวัฒนธรรม ฝ่ายกีฬา และฝ่ายกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์) และชมรมต่าง ๆ จึงควรมีการแบ่งสายงานการบริหารกิจกรรมนิสิตในส่วนของกิจกรรมนิสิตออกเป็นงานกิจกรรมนิสิตที่ประกอบด้วย หน่วยกิจกรรมองค์การนิสิต หน่วยกิจกรรมกีฬา หน่วยกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์และหน่วยกิจกรรมศิลปวัฒนธรรม จึงจะทำให้งานบริหารกิจกรรมนิสิตคล่องตัวขึ้นเพราะไม่เป็นภาระหน้าที่หนักแก่บุคลากรด้านกิจกรรมนิสิตแต่เพียงคนเดียวคนหนึ่ง

โดยสรุป เพื่อให้การบริหารงานกิจกรรมนิสิตเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ การกำหนดโครงสร้างการบริหารงานกิจกรรมนิสิตของมหาวิทยาลัยฯ ขอบข่ายภาระหน้าที่ รวมทั้งความสอดคล้องกับโครงสร้างการบริหารกิจกรรมนิสิตขององค์การนิสิต ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ต้องประสานดูแลและส่งเสริมสนับสนุนเป็นหลัก

โครงสร้างการบริหารกิจกรรมนิสิตขององค์การนิสิต

จากการศึกษาเอกสารว่าด้วยธรรมนูญการปกครองนิสิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พุทธศักราช 2511 ข้อบังคับว่าด้วยสโมสรมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พุทธศักราช 2521 ธรรมนูญนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พุทธศักราช 2525 ระเบียบการดำเนินงานกิจกรรมนิสิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน พุทธศักราช 2528 คู่มือนิสิต และจากการสัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกิจกรรมนิสิต พบว่า โครงสร้างการบริหารกิจกรรมนิสิตขององค์การนิสิตที่ผ่านมามีโครงสร้างการบริหาร 2 รูปแบบ คือ รูปแบบองค์การนิสิตองค์กรเดียวกับรูปแบบที่มีองค์การบริหารและสภานิสิต

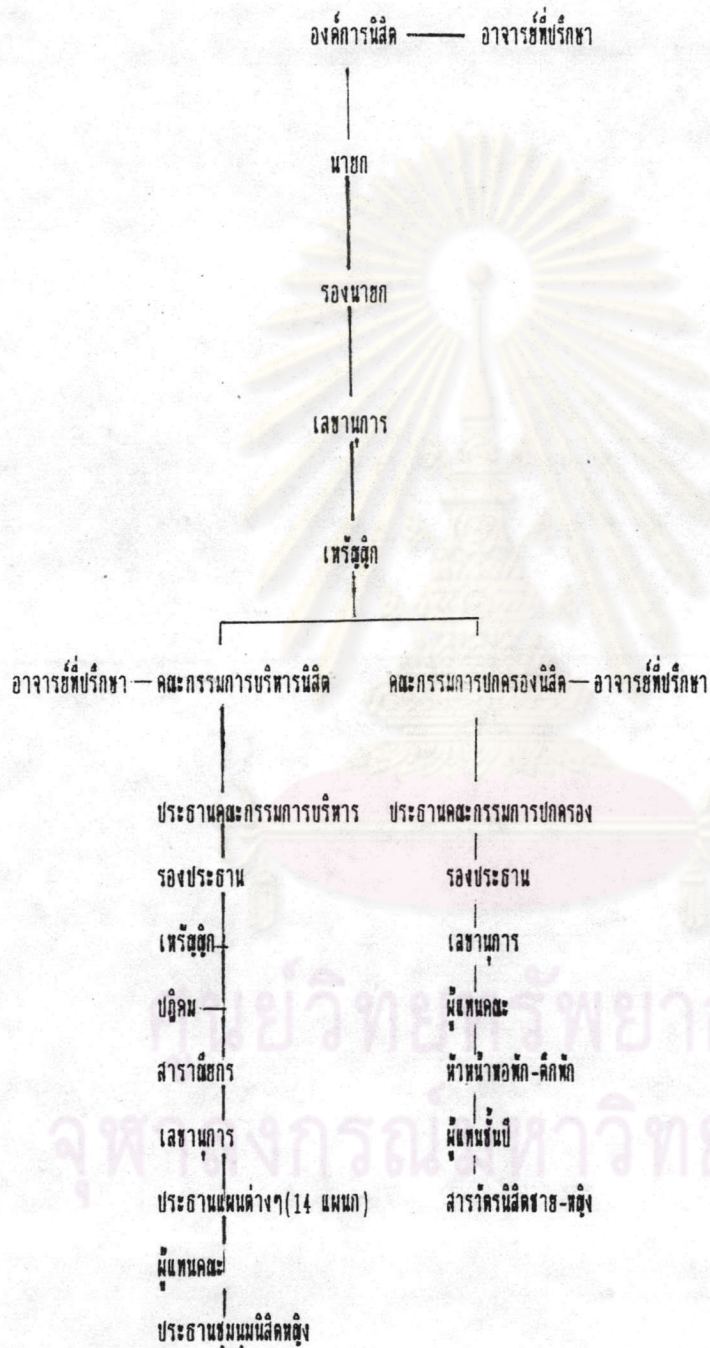
ในช่วงแรก พ.ศ. 2489-2505 โครงสร้างการบริหาร องค์การนิสิต มีเพียงองค์กรเดียว ไม่มีสภานิสิต คณะกรรมการองค์การนิสิตประกอบด้วย นายองค์การนิสิต (เลือกตั้งขึ้นโดยคะแนนเสียงส่วนใหญ่ของนิสิตปีที่ 1-5) เป็นหัวหน้าในการบริหารและปกครองมีรองนายกฯ เภรัญญิก และ เลขานุการผู้ช่วยองค์การนิสิตฯ แบ่งกิจการออกเป็น 2 ส่วนใหญ่ด้วยกันคือ คณะกรรมการบริหารนิสิตกับคณะกรรมการปกครองนิสิต

คณะกรรมการบริหารนิสิต ประกอบด้วยประธานกรรมการบริหารเลือกตั้งโดยคะแนนเสียงนิสิตปีที่ 1-5 หรือให้นายองค์การนิสิตฯ เป็นผู้รักษาการในตำแหน่งนี้เองก็ได้ นอกจากนี้ก็มี รองประธานฯ เภรัญญิก ปฎิคม สารานุกรม เลขานุการ ประธานแผนกต่าง ๆ (ประมาณ 12 แผนก) ผู้แทนคณะต่าง ๆ ทุกคณะ และประธานชุมนุมนิสิตหญิง เป็นกรรมการมีอาจารย์ที่ปรึกษาซึ่งนิสิตเลือกตั้งขึ้นเองอีก 2 ท่าน

คณะกรรมการปกครองนิสิต ประกอบด้วยประธานคณะกรรมการปกครองฯ (เลือกตั้งโดยคะแนนเสียงส่วนใหญ่ของนิสิตปีที่ 3-5) มีรองประธานฯ เลขานุการ ผู้แทนคณะต่าง ๆ ทุกคณะ หัวหน้าหอพักนิสิตทุกหอและผู้แทนนิสิตปี 2-5 เป็นกรรมการ และมีอาจารย์ที่ปรึกษาซึ่งนิสิตเลือกตั้งขึ้นเองอีก 2 ท่าน

โครงสร้างองค์การนิตระหว่าง

2489-2505

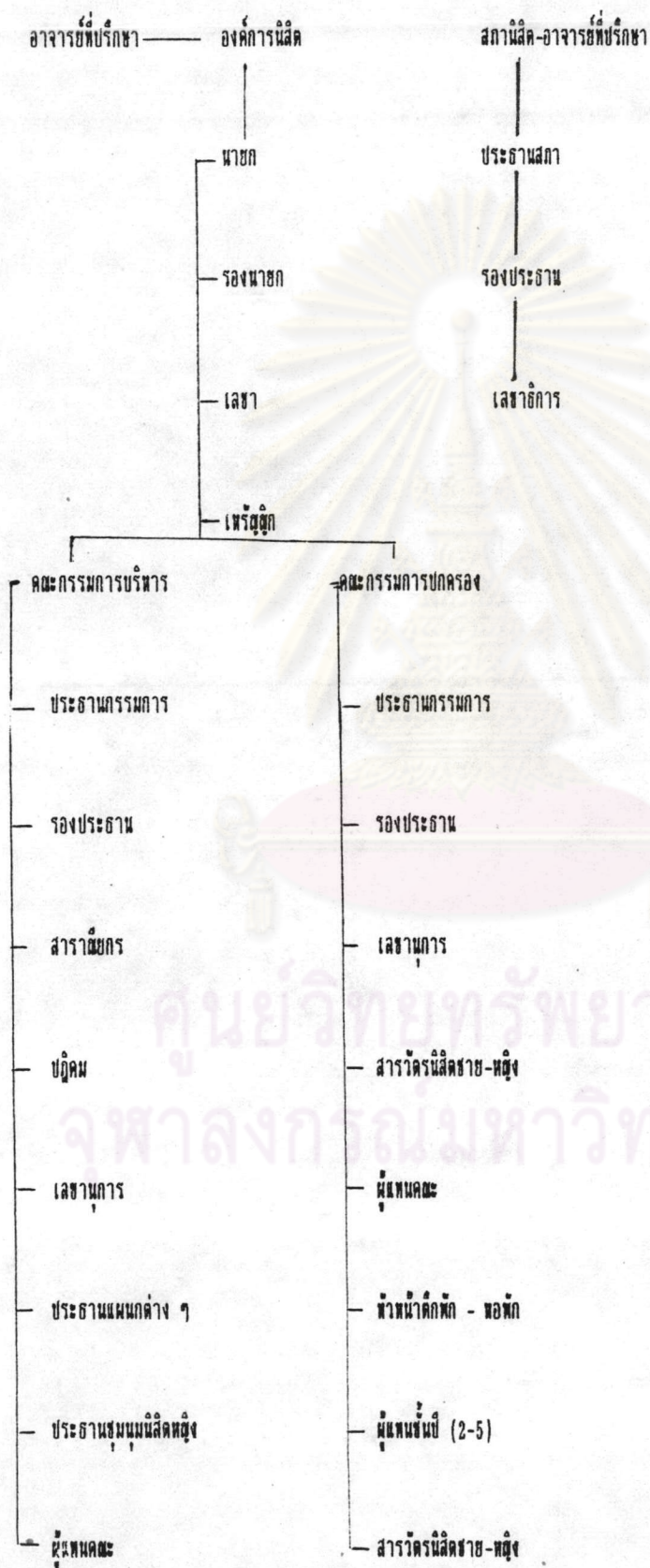
ช่วงปี พ.ศ.2506-2510 โครงสร้างการบริหารกิจกรรมนิสิตขององค์การนิสิตใน
 ช่วงนี้ จะมีรูปแบบที่มีองค์การนิสิตและสภานิสิต ซึ่งหน้าที่ของสภานิสิตเป็นตัวแทนของนิสิตในการ
 จัดนัดหมายการประชุม และควบคุมดูแลการประชุมใหญ่ของนิสิต เป็นตัวแทนของนิสิตในการ
 จัดนัดหมายการประชุม และควบคุมดูแลการประชุมใหญ่ของนิสิตให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย
 คณะกรรมการสภานิสิต จะประกอบด้วย ประธานสภา(เลือกตั้งขึ้นโดยคะแนนเสียงส่วนใหญ่ของ
 นิสิตปีที่ 1-5) รองประธาน และเลขาธิการสภา

องค์การนิสิต แบ่งกิจการออกเป็นสองส่วนใหญ่ ๆ คือคณะกรรมการบริหารนิสิต กับ
 คณะกรรมการปกครองนิสิต-คณะกรรมการทั้งหมดขององค์การนิสิตจะได้มา และมีตำแหน่งต่างๆ
 เช่นเดียวกับองค์การนิสิต ช่วง 2489-2505 แต่เพิ่มตำแหน่งสารวัตรนิสิตหญิง-ชาย ในส่วน
 ของคณะกรรมการปกครอง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

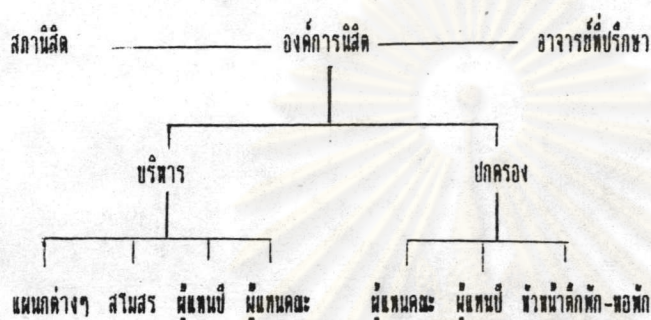
โครงสร้างองค์การนิสิตระหว่าง 2506-2510

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ.2511-2519 ช่วงนี้การดำเนินงานนิสิต ได้ดำเนินไปตามธรรมนูญการปกครองนิสิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พุทธศักราช 2511 สถาบันสูงสุดที่หัวหน้าที่เป็นตัวแทนของนิสิต ได้แก่ องค์การนิสิตและสภานิสิต ซึ่งมีแผนผังในการทำงานดังนี้

โครงสร้างองค์การนิสิตระหว่าง พ.ศ.2511-2519

ตามมาตรา 2 ของธรรมนูญนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พุทธศักราช 2511 นั้น คณะกรรมการสภานิสิต ประกอบด้วยประธานสภานิสิต รองประธาน สภานิสิต และเลขาธิการ ประธานสภานิสิต เป็นผู้ได้รับเลือกตั้งจากนิสิต และประธานสภาเป็นผู้เลือก รองประธานสภา 1 คน และเลขาธิการสภาฯ 1 คน หรือหลายคนก็ได้

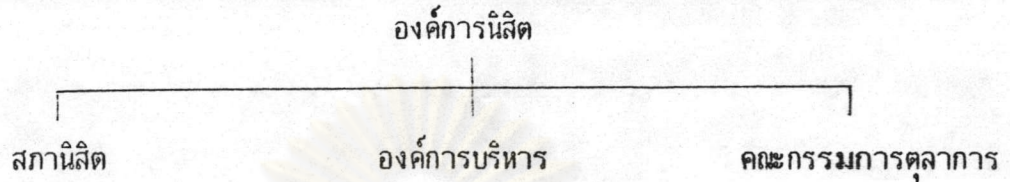
ตามมาตรา 3 ของธรรมนูญนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พุทธศักราช 2511 นั้น องค์การนิสิตฯ ประกอบด้วยคณะกรรมการบริหารและคณะกรรมการปกครอง โดยมีนายกอง องค์การนิสิตเป็นศูนย์กลางของการดำเนินงาน

นายกององค์การนิสิตฯ เป็นผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งจากนิสิต และเป็นผู้เลือกรองนายกอง องค์การนิสิต 1 คน เลขานุการนิสิต 1 คน หรือหลายคน และเหรัญญิก 1 คน

ประธานคณะกรรมการบริหาร และคณะกรรมการปกครองนิสิต มาจากการเลือกตั้งของนิสิต

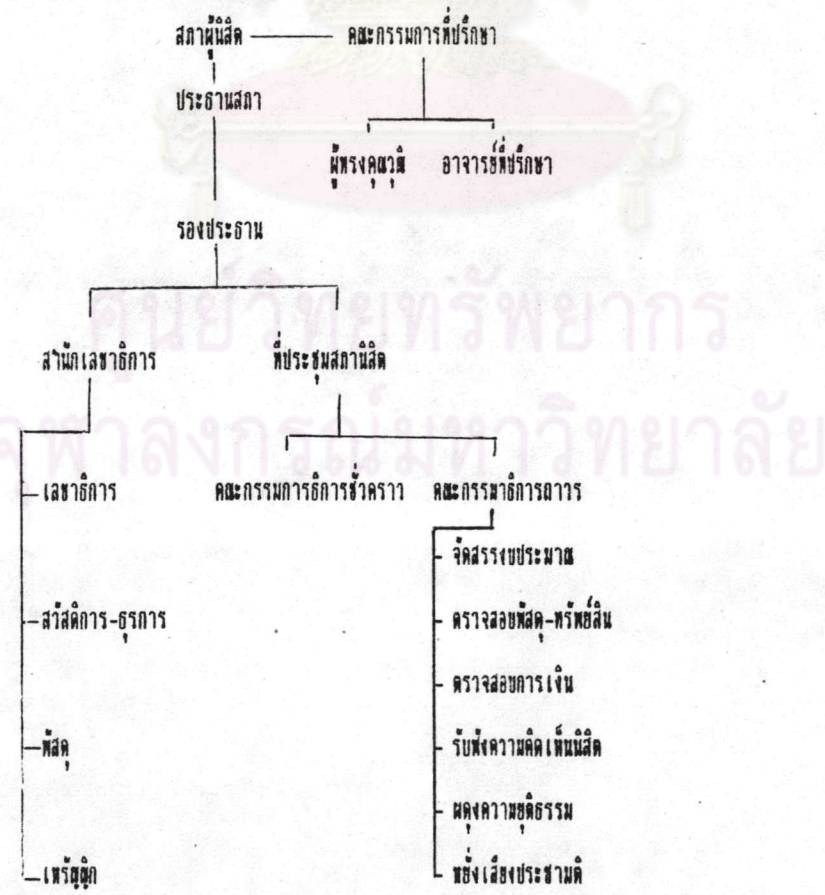
ตำแหน่งคณะกรรมการในส่วนองค์การนิสิต ซึ่งประกอบด้วย นายกองคึกคัก รองนายกอง เลขานุการและเหรัญญิก คณะกรรมการปกครองประกอบด้วย ประธานคณะกรรมการ รองประธาน สาราวัตรใหญ่ นิสิตชายหญิง ประธานเชียร์ ผู้แทนคณะ ผู้แทนชั้นปี หัวหน้าคึกคัก คณะกรรมการบริหารประกอบด้วย ประธานกรรมการ รองประธาน สาราวัตร ปฎิคม เลขานุการประธาน แผนกต่าง ๆ ประธานชุมนุม นิสิตหญิง ผู้แทนคณะ ผู้แทนปี

ในปี พ.ศ.2518 มีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการบริหารงานขององค์การนิสิต โดยองค์การนิสิตจะแบ่งส่วนบริหารงานออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ สภาผู้แทนนิสิต องค์การบริหาร และคณะกรรมการตุลาการ

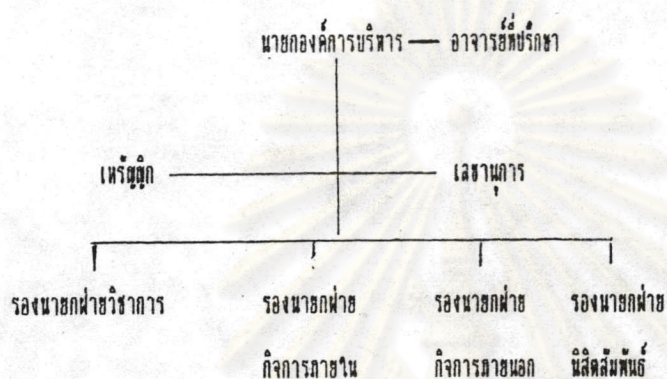
1. สภานิสิตนั้น สมาชิกสภานิสิต ได้มาจากการเลือกตั้งทั่วไป โดยแบ่งการเลือกเป็นแบบชั้นปีนิสิต โดยอัตราส่วน 100 : 1 คนเช่นนิสิตปี 1 มี 1400 คน เลือก ส.ส.ของ ตนได้ 14 ที่นั่ง เป็นต้น

ตำแหน่งประธานสภาผู้แทนและรอง เลือกจาก ส.ส.ในที่ประชุมสภา องค์ประกอบของสภานิสิต มีโครงสร้างดังนี้

2. องค์การบริหาร องค์การนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ องค์การบริหาร ประกอบด้วย คณะกรรมการองค์การบริหาร คณะกรรมการประสานงานขององค์การบริหาร คณะกรรมการที่ปรึกษา

โครงสร้างกรรมการองค์การบริหาร องค์การนิสิต

การได้มาของคณะกรรมการบริหารนั้น มาโดยระบบพรรคที่ได้รับการเลือกตั้งจากนิสิตทั่วไป

คณะกรรมการประสานงานขององค์การบริหาร ประกอบด้วย

การได้มาซึ่งตำแหน่งนั้น ประธานชุมนุมนิสิตหญิง ได้มาจากการเลือกตั้งภายในผู้แทนคณะ เลือกมาจากคณะแต่ละคณะ ๆ ละ 1 คน ผู้แทนชั้นปี มาจากการเลือกตั้งภายในของนิสิตแต่ละชั้นปี ๆ ละ 1 คน ไม่จำกัดเพศ หัวหน้าคักพัก-หอพัก คัดเลือกหัวหน้าคักมาจากภายในคักของคนแต่ละคักทั้งชายและหญิง คักพัก-หอพัก ละ 1 คน

3. คณะกรรมการตุลาการ

คณะกรรมการตุลาการ ประกอบด้วย กรรมการตุลาการฝ่ายนิสิต 8 คน และ กรรมการตุลาการฝ่ายอาจารย์ จำนวน 8 คน

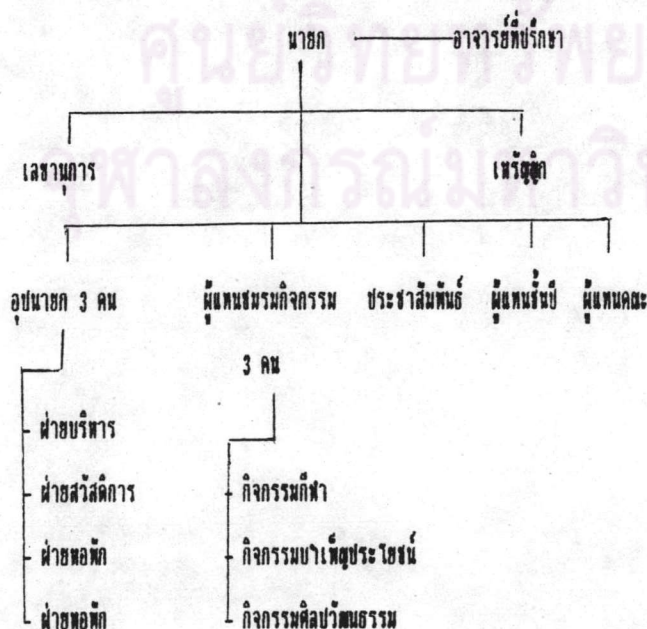
การได้มาซึ่งตำแหน่งคณะกรรมการฝ่ายนิสิต มาจากการสมัครรับเลือกตั้ง คณะกรรมการตุลาการฝ่ายอาจารย์มาจาก มหาวิทยาลัยแต่งตั้ง

ช่วงปี พ.ศ.2519 กิจกรรมของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ชะงักไป ทั้งนี้ เนื่องจากเหตุการณ์ 6 ตุลาคม 2519 ซึ่งคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน มีคำสั่งที่ 42/2519 ระวังกิจกรรมนิสิตในรูปต่าง ๆ ที่จัดตั้งขึ้นภายในและภายนอกสถานศึกษา เช่น องค์การบริหาร สโมสร สภา พรรค ชมรมและกลุ่มกิจกรรมต่าง ๆ ตลอดปี 2519

ช่วงปี พ.ศ.2521-2523 มหาวิทยาลัยได้ตราข้อบังคับว่าด้วยสโมสรนิสิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พุทธศักราช 2521 เพื่อให้กิจกรรมนิสิตดำเนินไปด้วยดี เป็นไปตามแนวทางที่คณะกรรมการปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน และสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล (ตาม คำสั่ง ทม.0204/2113-2135) โดยมีสโมสรนิสิตเป็นศูนย์กลางการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของ นิสิต คณะกรรมการสโมสรประกอบด้วย

โครงสร้างสโมสรนิสิต

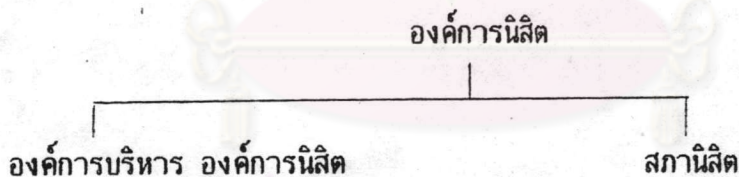
ระหว่าง พ.ศ.2521-2523

การได้มาซึ่งผู้แทนคณะ และผู้แทนชั้นปีนั้นได้มาจากการเลือกตั้งจากนิสิต นายกองกิจการนิสิตได้มาจากการเลือกตั้ง โดยผู้แทนคณะและผู้แทนชั้นปี ส่วนกรรมการอื่น ๆ นั้นได้มาจากการเลือกตั้งโดยนายๆ เป็นผู้กำหนดคุณสมบัติ

ช่วงปี พ.ศ. 2523-ปัจจุบัน (2532) หลังจากที่รัฐบาลเปิดโอกาสให้จัดกิจกรรมนิสิตในรูป "องค์การนิสิต" ได้อีกครั้งหนึ่ง บรรยากาศของความเป็นประชาธิปไตยในสังคมภายนอกมหาวิทยาลัยค่อนข้างมีสูงมาก เช่นเดียวกับบรรยากาศในมหาวิทยาลัย ทำให้เห็นนิสิตเรียกร้องให้จัดโครงสร้างการบริหารองค์การนิสิต จำลองจากโครงสร้างการบริหารประเทศ ดังเช่นช่วงปี พ.ศ. 2511-2519 ด้วยเหตุผล เพื่อเป็นการฝึกฝนประสบการณ์บริหารประเทศในระบอบประชาธิปไตย จึงเรียกร้องให้มีโครงสร้างแบบองค์การบริหาร และสภานิสิตในปี 2523 และใช้มาจนถึงปัจจุบัน (สิทธิชัย เกษตรเกษม: สัมภาษณ์) และเพื่อให้การดำเนินงานกิจกรรมนิสิตลุล่วงไปด้วยดี มหาวิทยาลัยจึงได้ตราข้อบังคับว่าด้วยธรรมนูญนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พุทธศักราช 2525 ประกาศใช้ตั้งแต่ สิงหาคม 2525 และใช้มาจนถึงปัจจุบัน (2532)

โครงสร้างการบริหารงานองค์การนิสิต

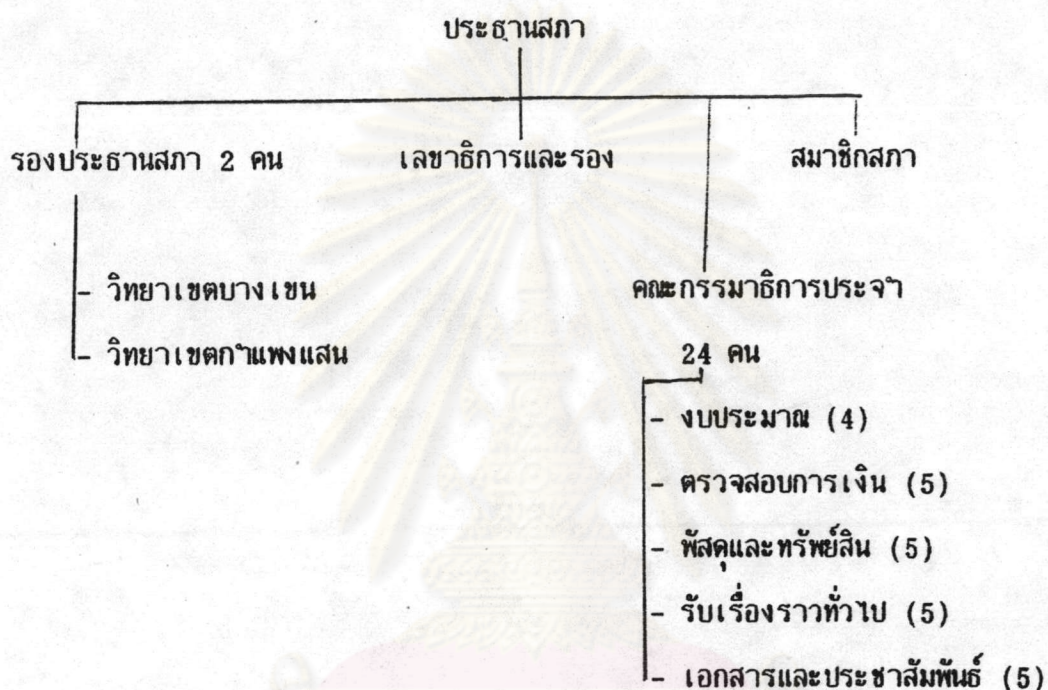

1. คณะกรรมการสภานิสิตประกอบด้วย ประธานสภานิสิต รองประธานสภานิสิต วิทยาเขตบางเขน รองประธานสภานิสิตวิทยาเขตกำแพงแสน เลขาธิการ รองเลขาธิการ คณะกรรมการบริหารประจำ สมาชิกสภา

ประธานสภา และรองประธานสภา ทั้ง 2 วิทยาเขต มาจากการเลือกตั้งทั่วไป เลขาธิการสภานิสิต รองเลขาธิการสภานิสิต และกรรมการบริหารในคณะกรรมการบริหารประจำ นั้น สภานิสิตเป็นผู้เลือกตั้งจากสมาชิกสภานิสิต คณะกรรมการมี 5 ชุด คือ คณะกรรมการงบประมาณ (ประกอบด้วยสมาชิกสภานิสิต 4 คน) คณะกรรมการตรวจสอบการเงิน (ประกอบด้วยสมาชิกสภานิสิต 5 คน) คณะกรรมการพัสดุและทรัพย์สิน (ประกอบด้วยสมาชิก

สภานิติ 5 คน) คณะกรรมการรับเรื่องราวทั่วไป (ประกอบด้วยสมาชิกสภานิติ 5 คน)
 คณะกรรมการเอกสารและประชาสัมพันธ์ (ประกอบด้วยสมาชิกสภานิติ 5 คน)

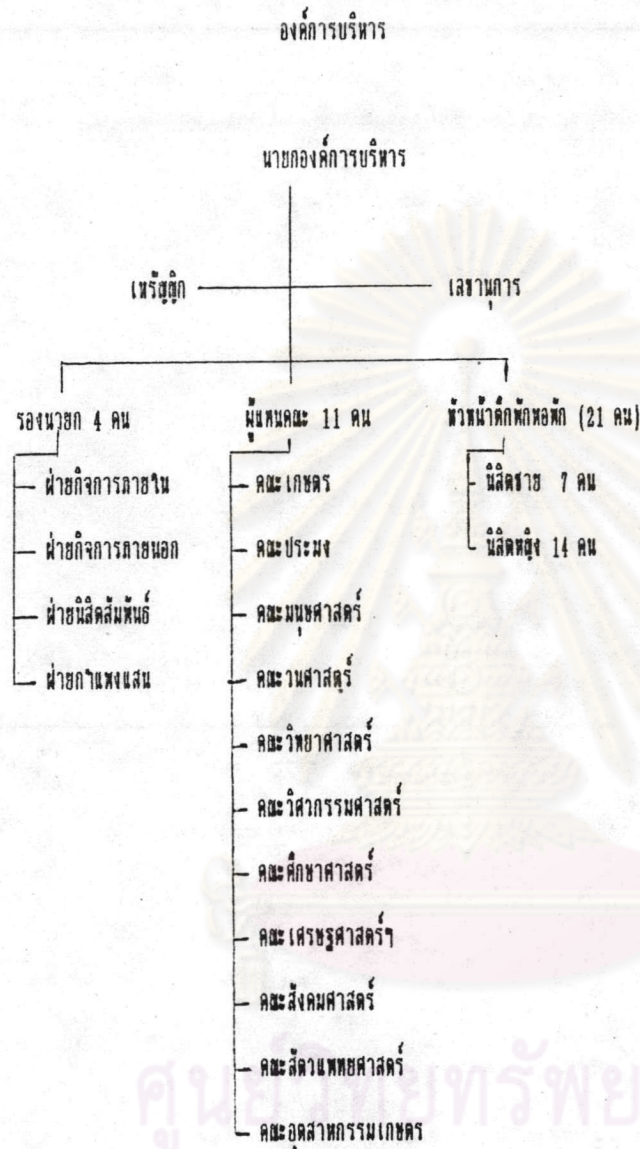
โครงสร้างสภานิติ

2. คณะกรรมการองค์การบริหารประกอบด้วย นายกองค้การบริหาร รองนายกองค้การบริหารฝ่ายกิจการภายใน รองนายกองค้การบริหารฝ่ายกิจการภายนอก รองนายกองค้การบริหารฝ่ายนิติสัมพันธ์ รองนายกองค้การบริหารฝ่ายกำแพงแสน เหม่ญุฑิต เลขานุการ และคณะกรรมการประสานงานซึ่งประกอบด้วย ผู้แทนคณะ หัวหน้าค้ค้พักและหอพัก

คณะกรรมการบริหารได้มาจากการเลือกตั้งทางตรงจากนิติตั้งปวง โดยมีการสมัครรวมกันเป็นคณะบุคคล และครบทุกตำแหน่ง

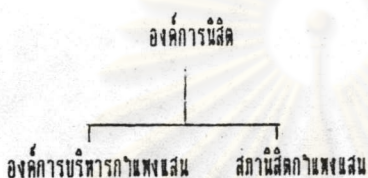
โครงสร้างการบริหารงาน องค์การบริหาร

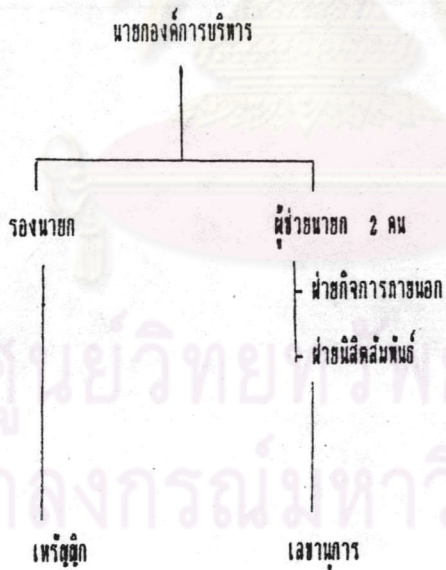
ในช่วงปลายปีการศึกษา 2522 มหาวิทยาลัยได้ขยายการสอนไปยังวิทยาเขตกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม โดยดำเนินการสอนเฉพาะในระดับ 2 ปีสุดท้ายของคณะ เกษตร คณะสัตวแพทยศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ (วิศวกรรมชลประทาน และวิศวกรรมเกษตร) และคณะศึกษาศาสตร์ (ศึกษาศาสตร์-เกษตร) นิสิตส่วนใหญ่จะอยู่หอพักนิตินิต จึงได้มีการจัดกิจกรรมนิตินิตขึ้นแต่ก็เป็นการขึ้นตรงวิทยาเขตบางเขน ไม่ได้แยกตัวออกไปเป็นอิสระ งบประมาณที่ได้สนับสนุนไปจากองค์การนิตินิตบางเขน แต่เนื่องจากมีปัญหาเรื่องการค้าเงินงานและงบประมาณ มหาวิทยาลัยจึงได้ตราระเบียบการค้าเงินกิจกรรมนิตินิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

พุทธศักราช 2528 ขึ้น โดยมีองค์การนิสิตเก่าแพงแสน และสภานิสิตเก่าแพงแสน เป็นศูนย์กลาง
ในการทำกิจกรรมนิสิตของนิสิตวิทยาเขตเก่าแพงแสน แต่การดำเนินงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์
ขององค์การนิสิตมหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ ตามข้อบังคับว่าด้วยธรรมนูญนิสิตมหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์ พุทธศักราช 2525

โครงสร้างการบริหารงานองค์การนิสิตเก่าแพงแสน

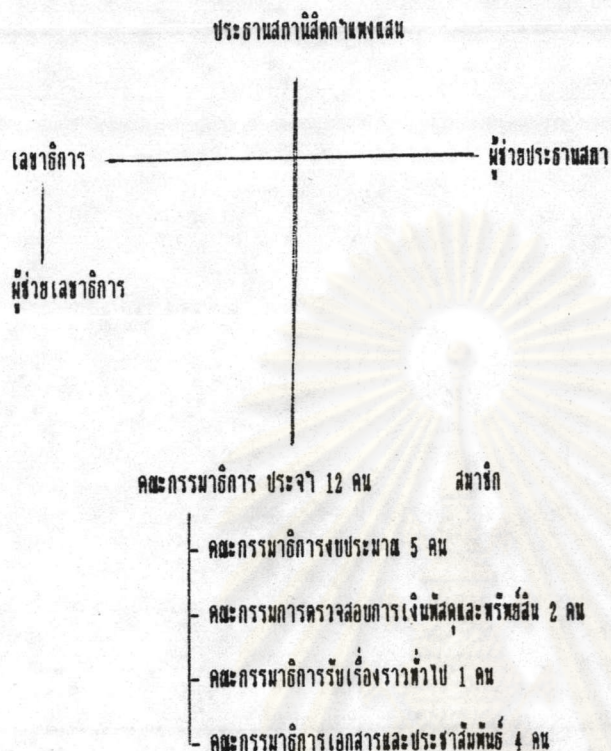

โครงสร้างองค์การบริหารนิสิตเก่าแพงแสน

คณะกรรมการสภานิสิตเก่าแพงแสน ประกอบด้วย ประธานสภานิสิตเก่าแพงแสน ผู้ช่วย
ประธานสภานิสิตเก่าแพงแสน เลขธิการสภานิสิตเก่าแพงแสน ผู้ช่วยเลขธิการ คณะกรรมการ
ประจำ สมาชิก

โครงสร้างสภานิติสภาแพ่งแผน

คณะกรรมการการสภานิติสภาแพ่งแผน ประกอบด้วย ประธานสภานิติสภาแพ่งแผน ผู้ช่วยประธานสภานิติสภาแพ่งแผน เลขาธิการสภานิติสภาแพ่งแผน ผู้ช่วยเลขาธิการ คณะกรรมการการประจำ สมาชิก

เลขาธิการสภา ผู้ช่วยสภา และกรรมการในคณะกรรมการประจำนั้น สภานิติสภาแพ่งแผน เป็นผู้เลือกตั้งจากสมาชิกสภาแพ่งแผน

คณะกรรมการองค์การบริหารนิติสภาแพ่งแผน ประกอบด้วย คณะกรรมการบริหาร นายกสิมสรนินิต ผู้แทนชมรม หัวหน้าตึกพักและหอพัก

คณะกรรมการบริหาร ประกอบด้วย นายกององค์การบริหารนิติสภาแพ่งแผน รองนายก ผู้ช่วยนายก 2 คน (ฝ่ายกิจการภายนอก และฝ่ายนิติคัมพันธ์) เจริญฤกษ์

โดยสรุป โครงสร้างการบริหารงานองค์การนิสิต จะมีพัฒนาการเปลี่ยนแปลง เพื่อความเหมาะสมกับนโยบายมหาวิทยาลัย และสภาพแวดล้อมในแต่ละยุคสมัย เริ่มตั้งแต่มีองค์การนิสิตเป็นองค์กรเดี่ยว มีกิจการเป็น 2 ส่วน ได้แก่ฝ่ายบริหารและฝ่ายปกครอง การที่มีฝ่ายปกครองก็เนื่องจากนิสิตส่วนใหญ่อยู่ที่หอพักมหาวิทยาลัย จึงต้องมีระเบียบวินัยในการอยู่ร่วมกัน เมื่อสังคมในมหาวิทยาลัยเกษตรใหญ่ขึ้น การทำกิจกรรมก็มากขึ้น จนประมาณในการทำกิจกรรมก็มากขึ้นตามจำนวนนิสิต จึงต้องมีสถานิสิตเพิ่มขึ้นอีก 1 องค์กรเพื่อเป็นตัวแทนนิสิตในการรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมของนิสิต ตรวจสอบการใช้จ่ายเงิน การดำเนินกิจกรรมตามนโยบายขององค์การบริหาร ตรวจสอบทรัพย์สินและพัสดุ รวมทั้งการประเมินผลการทำกิจกรรมนิสิต ในบางช่วงเหตุการณ์ทางการเมืองภายนอกมหาวิทยาลัย มีผลให้มีการเปลี่ยนแปลงการทำกิจกรรมนิสิตจากรูปแบบ "องค์การนิสิต" ไปเป็นสโมสรนิสิตและพรรคนิสิต และสถานิสิตก็ชะงักกิจกรรมไปช่วงหนึ่งแต่หลังจากสถานการณ์ทางการเมืองคลี่คลายแล้ว นิสิตก็ได้เรียกร้องให้มีการจัดกิจกรรมในรูปแบบ "องค์การนิสิต" อีกครั้ง ซึ่งประกอบด้วยสถานิสิตและองค์การบริหารนิสิต

ตั้งแต่ พ.ศ. 2489-จนถึงปี 2516 ตำแหน่งนายกองค์การบริหาร ประธานสถานิสิต ประธานคณะกรรมการบริหาร ประธานกรรมการปกครอง ได้มาจากการเลือกตั้งโดยนิสิตทั้งปวง ตำแหน่งรองนายก เลขานุการ และเหรัญญิกนั้น นายกองค์การบริหารเป็นผู้เลือกสรรเอง เช่นเดียวกันที่ประธานสภาจะเลือก รองประธานสภาและเลขาธิการเอง ในปี 2517-2518 กิจกรรมภายในมหาวิทยาลัย มีระบบพรรคเข้ามาเกี่ยวข้อง ดังนั้น การได้มาซึ่งคณะกรรมการองค์การบริหาร (ตำแหน่งนายกองค์การ รองนายก และเหรัญญิก) จึงมาจากพรรคเดียวกันที่ได้รับการเลือกตั้ง ตำแหน่งประธานสถานิสิตและรองประธานสภามาจากการเลือกโดยสมาชิกสภาผู้แทนนิสิต ต่อมาปี 2519-2522 มีคำสั่งจากคณะปฏิรูปให้ระงับการดำเนินการในรูปแบบ "องค์การนิสิต สถานิสิต" นิสิตจึงได้จัดกิจกรรมเป็นรูปแบบสโมสรนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์แทน และไม่มีกิจกรรมสถานิสิต ในช่วงนี้การได้มาซึ่งคณะกรรมการนิสิตนั้น ผู้แทนคณะและผู้แทนชั้นปีได้มาจากการเลือกตั้งจากนิสิต นายกฯ ได้มาจากการเลือกตั้ง โดยผู้แทนคณะ และผู้แทนปี ส่วนกรรมการอื่น ๆ นายกเป็นผู้แต่งตั้ง ช่วงปี 2523 จนถึงปัจจุบัน องค์การนิสิตได้มีขึ้นอีกครั้ง และมีกิจการบริหารงานออกเป็น 2 ส่วน คือ องค์การบริหาร และสถานิสิต คณะกรรมการบริหารได้มาโดยการเลือกตั้งทางตรงจากนิสิตทั้งปวง ซึ่งคณะกรรมการบริหารจะสมัครรวมกันเป็นคณะบุคคลมีตำแหน่งครบทุกตำแหน่ง ประธานสภาและรองประธาน มาจากการเลือกของสมาชิกสถานิสิตในที่ประชุมสถานิสิต

ผลการวิเคราะห์

เมื่อจำแนกตามระเบียบที่บังคับใช้ พบว่าก่อนหน้า พ.ศ. 2511 ยังไม่มีระเบียบบังคับ
 การดำเนินงานกิจกรรมนิสิต การได้มาซึ่งคณะกรรมการขององค์การนิสิต มาจากการเลือกตั้ง
 ทั่วไป ผู้สมัครจะสมัครด้วยความสนใจของตนเอง นิสิตก็เลือกโดยพิจารณาว่าบุคคลที่สมัครเข้ารับ
 เลือกตั้งนั้นมีความเหมาะสมกับตำแหน่งต่างๆ มากน้อยเพียงใด (บุุธรรม จิตต์อนันต์: สัมภาษณ์)
 ต่อมาในปี พ.ศ. 2511 มหาวิทยาลัยฯ ได้กำหนดธรรมนูญนิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์พุทธศักราช
 2511 ขึ้น เพื่อเป็นหลักในการดำเนินงานของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์และเป็นแนวทาง
 ในการดำรงอยู่แบบนิตปกครองนิต โดยยึดถือระเบียบ อารูโส น้ำใจประเพณีและสามัคคี
 ได้กำหนดให้มีการเลือกตั้งทั่วไปในตำแหน่งกรรมการองค์การนิสิตเฉพาะตำแหน่ง ประธานสภานิสิต
 นายกององค์การนิสิต ประธานปกครองนิต เลขานุการ เภรฎุฎิก เลขานุการ รองประธานสภา
 เท่านั้น ต่อมามหาวิทยาลัยฯ ได้ตราข้อบังคับว่าด้วยสโมสรมนิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
 พุทธศักราช 2521 เพื่อให้กิจกรรมนิตได้ดำเนินไปด้วยดี เป็นไปตามแนวทางที่คณะปฏิรูป
 มหาวิทยาลัยฯ ได้ประมวลสรุปความเห็นไว้และให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล ได้กำหนด
 โครงสร้างคณะกรรมการสโมสรประกอบด้วย นายกสโมสร อุปนายกฝ่ายบริหาร อุปนายก
 ฝ่ายหอพัก อุปนายกฝ่ายสวัสดิการ ผู้แทนชมรมกิจกรรมกีฬา ผู้แทนชมรมกิจกรรมศิลปวัฒนธรรม
 ผู้แทนชมรมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ เลขานุการ ผู้ช่วยเลขานุการ เภรฎุฎิก ประชาสัมพันธ์
 ผู้แทนคณะ ๆ ละ 1 คน ผู้แทนชั้นปีรวมสี่ชั้นปี ทั้งนี้ผู้แทนคณะและผู้แทนชั้นปีนั้นได้มาจากการ
 เลือกตั้งจากนิต และนายกสโมสรมนิตได้มาจากการเลือกตั้งโดยผู้แทนคณะและผู้แทนชั้นปี ส่วน
 กรรมการอื่น ๆ ให้นายกสโมสรเป็นผู้เลือกคุณสมบัติของผู้รับเลือกตั้ง ซึ่งการได้มาของนาย
 กองค์การนิสิต จะแตกต่างจากธรรมนูญนิตพุทธศักราช 2511 ที่นายกององค์การนิสิตมาจากการ
 เลือกตั้งของนิตทั้งปวง

ต่อมาในปี พ.ศ. 2525 มหาวิทยาลัยฯ ได้กำหนดธรรมนูญนิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
 พุทธศักราช 2521 เพื่อให้กิจกรรมนิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ดำเนินไปโดยเรียบร้อย ได้
 กำหนดโครงสร้างองค์การนิสิตประกอบด้วยหน่วยงานหลักในการดำเนินการคือ องค์การบริหาร
 องค์การนิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และสภานิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์องค์ประกอบ
 ขององค์การบริหารฯ ประกอบด้วยคณะกรรมการบริหาร ผู้แทนชมรมและชุมนุมที่สังกัดองค์การ
 บริหารและคณะกรรมการประสานงาน ซึ่งคณะกรรมการบริหารประกอบด้วยนายกององค์การบริหาร
 รองนายกององค์การบริหารฝ่ายกิจการภายใน รองนายกององค์การบริหารฝ่ายกีฬาแพนสเนน เภรฎุฎิก

เลขานุการ คณะกรรมการประสานงาน ประกอบด้วย ผู้แทนคณะและหัวหน้าตึกพักหอพัก คณะกรรมการบริหารได้มาจากการเลือกตั้งทางตรงจากนิสิตทั้งปวง และอธิการบดีเป็นผู้แต่งตั้งตามผลการเลือกตั้งนั้น ซึ่งการสมัครรับเลือกตั้งเพื่อดำรงตำแหน่งในคณะกรรมการบริหาร จะต้องสมัครรวมกันเป็นคณะบุคคลโดยมีผู้สมัครครบทุกตำแหน่ง และระบุตำแหน่งที่สมัครของแต่ละบุคคล คณะกรรมการสภานิสิตประกอบด้วย ประธานสภานิสิต รองประธานสภานิสิตวิทยาเขตบาง เช่น รองประธานสภานิสิตวิทยาเขตกำแพงแสน เลขานุการ รองเลขานุการ คณะกรรมการประจำ และสมาชิกสภานิสิตอื่นๆ ซึ่งสภานิสิตเป็นผู้เลือกตั้งตามที่เห็นสมควร การได้มาซึ่งคณะกรรมการสภานิสิตได้มาจากการเลือกตั้งจากนิสิตตามระเบียบการเลือกตั้งสมาชิกสภานิสิต สภานิสิตมีประธานสภานิสิตคนหนึ่งและรองประธานสภานิสิต วิทยาเขตละหนึ่งคน ซึ่งอธิการบดีเป็นผู้ประกาศแต่งตั้งจากสมาชิกสภานิสิต ตามผลการเลือกตั้งของสภานิสิต

3. ประเภทและลักษณะกิจกรรม

จากการศึกษาเอกสาร ระเบียบข้อบังคับว่าด้วยสโมสรนิสิต ธรรมนูญการปกครอง นิสิตคู่มือนิสิต ข้อมูลจากการแต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษาและคณะกรรมการชมรม ตลอดจนทั้งสัมภาษณ์ ศิษย์เก่าและบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกิจกรรมนิสิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พบว่า กิจกรรมที่นิสิตดำเนินการมีกิจกรรมด้านวิชาการ ด้านกีฬา ด้านบำเพ็ญประโยชน์ ด้านศิลปวัฒนธรรม มาตั้งแต่ช่วงบุกเบิกมหาวิทยาลัยจนถึงปัจจุบัน ซึ่งบางช่วงความผันผวนทางการเมืองทำให้การดำเนินงานกิจกรรมชะงักลงไปบ้าง แต่เมื่อพัฒนาภาวะนั้นกิจกรรมนิสิตก็มีมากขึ้น ซึ่งการทำกิจกรรมของนิสิตจะมีรูปแบบในการดำเนินกิจกรรมเป็นรูป "สโมสร องค์การนิสิต สภา ชุมนุม ชมรม กลุ่มและหน่วย" ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ในช่วงปี พ.ศ. 2486-2508 กิจกรรมนิสิตจะ เน้นหนักไปทางด้านกิจกรรมกีฬา กิจกรรมส่วนกลาง และกิจกรรมวิชาการ ซึ่งดำเนินการในรูปองค์การนิสิตและสภานิสิต

กิจกรรมกีฬา และกิจกรรมศิลปวัฒนธรรมจะจัดอยู่ในรูป "แผนก" ในโครงสร้างขององค์การบริหาร องค์การนิสิตกิจกรรมวิชาการอยู่ในรูปแบบของ "สโมสร" นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมในรูปแบบ "ชุมนุม" ซึ่งได้แก่ชุมนุมกีฬานิสิตหญิง

ต่อมาปี พ.ศ.2509-2518 กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ ได้ก่อตั้งขึ้นในมหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์ ซึ่งได้แก่กลุ่มนิสิตอาสาพัฒนา (ก่อตั้งปี 2509) กลุ่มมหาวิทยาลัยชาวบ้าน
(ก่อตั้ง 2514) สโมสรโรตารี่ (ก่อตั้งปี 2517) นอกจากนี้มีหน่วยเกษตรกรีนอนาคต
(ก่อตั้งปี 2528) และหมดกิจกรรมในช่วง 2521 จนถึงปัจจุบัน (2532)

กิจกรรมกีฬาได้เพิ่มขึ้นอีก 7 แผนกได้แก่ มวย ซอฟท์บอล ฮอกกี้ ยิมนาสติกส์ ยิงธนู
หมากกระดาน และแฮนด์บอล และกิจกรรมกีฬาก็ยังคงเป็นแผนก ในโครงสร้างองค์การบริหาร
องค์การนิสิต เช่นกัน

กิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรมในรูปแบบสโมสร ได้เพิ่มอีก 1 สโมสร คือ สโมสรดนตรี
รวมดาวกระจุก

กิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรมในรูปแบบ "ชุมนุม" ได้แก่ ชุมนุมนานาชาติไทย ชุมนุม
พุทธศาสตร์ ชุมนุมชาวเหนือ ชุมนุมนิสิตมุสลิม ชุมนุมคาทอลิก ชุมนุมคริสเตียน ชุมนุม
วาทะศาสตร์

กิจกรรมวิชาการที่อยู่ในรูปแบบ "สโมสร" ได้เพิ่มขึ้นอีก 10 สโมสร ได้แก่ สโมสร
ประมง สโมสรคหกรรมศาสตร์ สโมสรนักส่งเสริม สโมสรภาษาอังกฤษ สโมสรวิทยาศาสตร์
การอาหาร สโมสรวิศวกรรมศาสตร์ สโมสรคณะ เกษตร สโมสรพลศึกษา สโมสรวิทยาศาสตร์
และอักษรศาสตร์ สโมสรสัตวแพทย์ ในช่วงนี้สโมสรภาพหนึ่ง ได้หมดกิจกรรมไป และไม่ปรากฏ
ว่ามีอยู่ในปัจจุบัน

ช่วงปี พ.ศ.2519-20 กิจกรรมในช่วงนี้ถูกคำสั่ง คณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดินที่
42/2519 ให้ยุบเลิกการทำกิจกรรมนิสิตในรูปแบบ สโมสร ชมรม องค์การ สภานิสิต และกลุ่ม
กิจกรรมต่าง ๆ แต่นิสิตอาจจัดกิจกรรมเสริมการศึกษาด้านกีฬา บำเพ็ญประโยชน์และศิลปวัฒนธรรม
ด้วยความเห็นชอบของหัวหน้าสถานศึกษา

ช่วงปี พ.ศ.2521-2532 มหาวิทยาลัยฯ ได้ตราข้อบังคับว่าด้วยสโมสรนิสิตมหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์ พุทธศักราช 2521 ระเบียบว่าด้วยชมรม ชุมนุมและสโมสรนิสิตมหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์ พุทธศักราช 2525 ข้อบังคับว่าด้วยธรรมนูญนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
พุทธศักราช 2521 และระเบียบการดำเนินงานกิจกรรมนิสิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขต
กำแพงแสน พุทธศักราช 2528 ในช่วงนี้ได้มีการแบ่งประเภทกิจกรรมอย่างชัดเจนกิจกรรมใด

จะสังกัดกลุ่มกิจกรรมประเภทใดขึ้นอยู่กับลักษณะกิจกรรมที่จัดตั้ง เป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์ใด เป็นหลัก ประเภทของกิจกรรมในช่วงนี้มีอยู่ 4 ประเภท คือ กิจกรรมวิชาการ กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ กิจกรรมศิลปวัฒนธรรม และกิจกรรมกีฬา

กิจกรรมในรูปสโมสร จะหมายถึงหน่วยงานในคณะของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ซึ่งมีหน้าที่บริหารกิจกรรมนิสิตภายในคณะนั้นๆ โดยสังกัดองค์การบริหาร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และให้อยู่ในความควบคุมดูแลของคณะนั้นๆ แต่ละคณะมีสโมสรเดียว และใช้ชื่อสโมสรดังกล่าวตามชื่อของคณะนั้นๆ กิจกรรมชุมนุม ชมรม มี 2 ประเภท คือ ชมรม ชุมนุมในสังกัดองค์การบริหาร และชมรม ชุมนุมในสังกัดสโมสรนิสิต ชมรมและชุมนุมที่สังกัดองค์การบริหารอันได้แก่ กลุ่มนิสิตในฝ่ายต่าง ๆ ขององค์การบริหาร คือ ฝ่ายศิลปวัฒนธรรม ฝ่ายบำเพ็ญประโยชน์และฝ่ายกีฬา อยู่ในความดูแลรับผิดชอบขององค์การบริหาร ชมรม และชุมนุมที่สังกัดสโมสรนิสิต ได้แก่ กลุ่มกิจกรรมที่จัดตั้งภายในคณะต่าง ๆ เพื่อเสริมหลักสูตร การศึกษาในคณะนั้นๆ ให้อยู่ในความดูแลรับผิดชอบของสโมสรนิสิตคณะนั้นๆ

กิจกรรมกีฬาที่สังกัดองค์การบริหารมีทั้งหมด 23 ชมรม คือ กรีฑา กีฬาทางน้ำ ซอฟท์บอล ดาบไทย ดาบสากล ตะกร้อ เทเบิลเทนนิส บริดจ์ บาสเกตบอล แบดมินตัน เปตอง เพาะกาย และยกน้ำหนัก ฟุตบอล หมากรุกกระดาน มวย ยิงธนู ยิงปืน ยิมนาสติก ยูโด-ไอคิโด รักบี้ฟุตบอล ลอนเทนนิส วอลเลย์บอล และฮอกกี้

กิจกรรมฝ่ายศิลปวัฒนธรรมมี 16 ชมรม คือนาฏศิลป์ไทย ดนตรีไทย วรรณศิลป์ นิสิตอีสาน คาทอลิก นิสิตมุสลิม คริสเตียน โฟล์คซองและคลาสสิคกีตาร์ วงดนตรีลูกทุ่งรวมดาว กระจุก ดนตรีสากล เค.ยู.แบนด์ ศิลปการถ่ายภาพ ส่งเสริมและเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมภาคเหนือ ส่งเสริมศิลปการพูด พุทธศาสตร์ เขียร์และแปรอักษร ศิลปการแสดง

กิจกรรมฝ่ายบำเพ็ญประโยชน์ มีทั้งหมด 10 ชมรมคือ อนุรักษ์ธรรมชาติและทรัพยากรธรรมชาติ มหาวิทยาลัย-ชาวบ้าน เท็ด โรคาแครคท์ พัฒนาชนบท ชาวดีกชาวหอ สาธารณสุข ศิลปการดำรงชีพ ค่ายอาสาพัฒนา ค่ายอาสาพัฒนานานทรีย์ทักษิณ

กิจกรรมด้านวิชาการที่สังกัดองค์การบริหารมี 11 สโมสรนิสิต คือ สโมสรนิสิตคณะเกษตร สโมสรนิสิตคณะประมง สโมสรนิสิตคณะมนุษยศาสตร์ สโมสรนิสิตคณะวนศาสตร์ สโมสรนิสิตคณะวิทยาศาสตร์ สโมสรนิสิตคณะวิศวกรรมศาสตร์ สโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ สโมสรนิสิตคณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ สโมสรนิสิตคณะสังคมศาสตร์ สโมสรนิสิตคณะสัตวแพทยศาสตร์ และสโมสรนิสิตคณะอุตสาหกรรมเกษตร

ตารางที่ 5 ประเภทกิจกรรมที่อยู่ในรูป "แผนก" "สโมสร" "กลุ่ม" "ชมรมหรือชุมนุม" ในช่วง พ.ศ. 2486-2532 ในสังกัดองค์การบริหาร องค์การนิสิต

ช่วง พ.ศ.	"แผนก"	"สโมสร"	"กลุ่ม"	"ชมรมหรือชุมนุม"
2486-2510	กิจกรรมกีฬา	กิจกรรมวิชาการ	กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์	กิจกรรมกีฬา
	1. กีฬากลางแจ้ง	1. ภาษาอังกฤษ	1. นิสิตอาสาสมัคร	1. ชมรมกีฬาฟันสีกตุง
	2. กีฬาน้ำ	2. ฟิสิกส์		
	3. กีฬาทางน้ำ	3. ภาพนิ่ง		
	4. บาสเกตบอล	4. วาทยุสโมสร		
	5. รัศมีฟุตบอล	5. สัตวบาล		
	6. ฟุตบอล	6. วนศาสตร์		
	7. เพาะกาย	7. เศรษฐศาสตร์		
	8. ลอนเทนนิส	8. กีฏวิทยาและโรคพืช		
	9. ต่อสู้ป้องกันตัว	กิจกรรมกีฬา		
	10. ดาบสากล	1. ยิงปืน		
	11. ตะกร้อ	2. บริดจ์		
	12. ยูโด	กิจกรรมศิลปวัฒนธรรม		
		1. ดนตรีไทย		
		2. ดนตรีสากล		

ช่วง พ.ศ.	"แผนก"	"สโมสร"	"กลุ่ม"	"ชมรมหรือชุมนุม"
2511-2518	กิจกรรมกีฬา	กิจกรรมวิชาการ	กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์	กิจกรรมศิลปวัฒนธรรม
	1. กีฬากลางแจ้ง	1. ภาษาอังกฤษ	1. นิสิตอาสาสมัคร	1. นาฏศิลป์ไทย
	2. กีฬาร่วม	2. ฟิสิกส์	2. มหาวิทยาลัยชาวบ้าน	2. พุทธศาสตร์-ประเพณี
	3. กีฬาทางน้ำ	3. สัตวบาล	3. เกษตรกรในอนาคต	3. ชาวเหนือ
	4. บาสเกตบอล	4. วนศาสตร์		4. มุสลิม
	5. ฟุตบอล	5. เศรษฐศาสตร์		5. คาทอลิก
	6. รักบี้ฟุตบอล	6. ศึกษาศาสตร์และโรคพืช		6. คริสเตียน
	7. เพาะกาย	7. ชะรณง		7. วาทยศาสตร์
	8. ลอนเทนนิส	8. คหกรรมศาสตร์		
	9. ค่อสู้ป้องกันตัว	9. นักร้องเสิร์ฟ		
	10. คาบสากล	10. วิทยาศาสตร์และ อักษรศาสตร์		
	11. ตะกร้อ	11. วิทยาศาสตร์การ อาหาร		
	12. ชูโค-โอกิโต	12. วิศวกรรมศาสตร์		
	13. มวย	13. คณะเกษตร		
	14. ซอฟฟุตบอล	14. พลศึกษา		
	15. ซอกกี	15. สัตวแพทย์		
	16. ยิมนาสติกส์	กิจกรรมศิลปวัฒนธรรม		
	17. ยิงธนู	1. ดนตรีไทย		
	18. หมากกระดาน	2. ดนตรีสากล		
	19. แฮนด์บอล	3. ดนตรีรวมดาวกระจู		

ช่วง พ.ศ.	"แผนก"	"สโมสร"	"กลุ่ม"	"ชมรมหรือชุมนุม"
2519-2520		กิจกรรมศิลปวัฒนธรรม		กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์
		1. คณะไทย		1. นิสิตอาสาสมัคร
		2. คณะสากล		
		3. คณะรวมดาวกระจาย		
2521-2532		กิจกรรมวิชาการ		กิจกรรมกีฬา
		1. คณะเกษตร		1. กรีฑา
		2. คณะประมง		2. กีฬาทางน้ำ
		3. คณะวนศาสตร์		3. ลาบไทย
		4. คณะมนุษยศาสตร์		4. ลาบสากล
		5. คณะวิทยาศาสตร์		5. ตะกร้อ
		6. คณะวิศวกรรมศาสตร์		6. เทเบิลเทนนิส
		7. คณะศึกษาศาสตร์		7. ซอฟท์บอล
		8. คณะเศรษฐศาสตร์		8. บาสเกตบอล
		9. คณะสังคมศาสตร์		9. บริดจ์
		10. คณะสัตวแพทย์		10. แบดมินตัน
		11. คณะอุตสาหกรรมเกษตร		11. เปตอง
				12. เพาะกาย
				13. ฟุตบอล
				14. มวย
				15. พมาศกระดาน
				16. ยิงปืน
				17. ยิงธนู
				18. ยิมนาสต์ติกส์
				19. ยูโด
				20. รักบี้ฟุตบอล

ช่วง พ.ศ.	"แผนก"	"สาขา"	"กลุ่ม"	"ชมรมหรือชุมนุม"
2521-2532				21. ลอนเพนนี
(ต่อ)				22. วอลเลย์บอล
				23. ฮอกกี
				กิจกรรมศิลปวัฒนธรรม
				1. นาฏศิลป์ไทย
				2. ดนตรีไทย
				3. ดนตรีสากล เค ชู แบบนค์
				4. วงดนตรีลูกทุ่งรวมดาวกระจุก
				5. วรรณศิลป์
				6. นิเวศนิทัศน์
				7. คาทอลิค
				8. นิเวศนิทัศน์
				9. คริสต์ศาสน
				10. วัสดุของและคลาสสิคกัการ
				11. พุทธศาสตร์
				12. ส่งเสริมการพูด
				13. ศิลปะการถ่ายภาพ
				14. เข็มทิศและปรอท
				15. ศิลปะการแสดง
				16. ส่งเสริมและเผยแพร่ศิลป์
				วัฒนธรรมภาคเหนือ
				กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ช่วง พ.ศ.	"แผนก"	"สโมสร"	"กลุ่ม"	"ชมรมหรือชุมนุม"
2521-2532	(ต่อ)			กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ 1. ค่ายอาสาพัฒนา 2. ค่ายอาสาพัฒนาสหรัถยชัย 3. พัฒนาชนบท 4. ศิลปการดำรงชีพ 5. โรดคาร์ด 6. เพลิดเพลิน 7. ชาวคึกชาวพอ 8. มหาวิทยาลัยชาวบ้าน 9. อเนกัชมรมชาติและ พริตยาการธรรมชาติ 10. สาธารณสุข

จากตารางที่ 5 แสดงว่า ประเภทกิจกรรมที่จัดให้มีขึ้นในช่วง พ.ศ. 2486-2510 ยังมีน้อยประเภทกว่าในช่วงหลังๆ มากและประเภทกิจกรรมที่จัด เป็นกิจกรรมด้านกีฬา วิชาการ และศิลปวัฒนธรรมเป็นส่วนใหญ่ กิจกรรมกีฬาและศิลปวัฒนธรรมจะจัดในรูปแบบ "แผนก" ในโครงสร้างขององค์การบริหาร องค์การนิสิต กิจกรรมกีฬารูปแบบ "แผนก" มี 12 แผนก กิจกรรมในรูปแบบ "สโมสร" มีอยู่ 2 ชนิด กิจกรรมวิชาการในรูปแบบ "สโมสร" มีอยู่ 8 สโมสร นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรมที่อยู่ในรูปแบบ "สโมสร" อีก 2 สโมสร กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ จะอยู่ในรูปแบบ ที่เรียกว่า "กลุ่ม" และก่อตั้ง เป็นครั้งแรกในปี พ.ศ. 2509 จากที่กล่าวมาแล้วยังมี กิจกรรมกีฬาที่อยู่ในรูปแบบ "ชุมนุม" อีก 1 ชุมนุม ต่อมาพบว่าในช่วง พ.ศ. 2511-2519 ประเภทกิจกรรมได้มีเพิ่มมากขึ้นอีกเป็นลำดับ และมีกลุ่มกิจกรรมครบทุกด้าน เช่นเดียวกับในช่วง พ.ศ. 2521-2532 ชมรมที่มีขึ้นในช่วงนี้มี 49 กิจกรรม กิจกรรมด้านกีฬาเพิ่มอีก 7 กิจกรรม กิจกรรมด้านวิชาการเพิ่มอีก 9 กิจกรรม กิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรมเพิ่มอีก 1 กิจกรรม

กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์เพิ่มขึ้น 2 กิจกรรม กิจกรรมศิลปวัฒนธรรมในรูปแบบ "ชมรม" มีเพิ่มขึ้น 7 กิจกรรม สำหรับในช่วง พ.ศ.2519-20 พบว่าไม่ปรากฏชมรมที่รองรับกิจกรรม เนื่องจากเป็นช่วงที่คณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ส่งยุบเลิกการดำเนินกิจกรรมในรูปแบบ "สโมสร" "ชุมนุม" "กลุ่ม" อนุมัติในรูปโครงการกิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม บำเพ็ญประโยชน์ ตามความเห็นชอบของแต่ละสถาบัน นอกจากนี้พบว่า ประเภทกิจกรรมที่เคยจัดเพิ่มขึ้นและปัจจุบันได้ยุบเลิกไปแล้ว และไม่มีกิจกรรมเหล่านี้อีก ได้แก่ สโมสรภานั่ง ชุมนุมกีฬา นิสิตหญิงกลุ่มเกษตรกรในอนาคต และกีฬาแฮนด์บอล กิจกรรมปัจจุบันจะแบ่งออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่ กิจกรรมกีฬา กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ กิจกรรมศิลปวัฒนธรรมกิจกรรมวิชาการ กิจกรรมในฝ่ายต่างๆ จะมีชมรมสังกัด คือ กิจกรรมศิลปวัฒนธรรม กิจกรรมวิชาการ กิจกรรมในฝ่ายต่าง ๆ จะมีชมรมสังกัด คือ กิจกรรมกีฬาจะมี 23 ชมรม กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์มี 10 ชมรม กิจกรรมศิลปวัฒนธรรมมี 16 ชมรม และกิจกรรมวิชาการมี 11 สโมสรนิสิต

4. การดำเนินงานกิจกรรมนิสิต

จากการศึกษาเอกสารประวัติความเป็นมาของกิจกรรมนิสิตและการสัมภาษณ์ ผู้เกี่ยวข้อง หน่วยงานกิจกรรมนิสิต ผู้วิจัยจึงนำเสนอผลการศึกษาเกี่ยวกับการจัดดำเนินงานกิจกรรมนิสิตที่ผ่านมาเป็นประเด็นดังนี้

1. บทบาทของนิสิตในการจัดดำเนินงาน พบว่า ในการจัดดำเนินงานกิจกรรมนิสิตที่ผ่านมา ช่วงแรก ๆ นิสิตมีบทบาทเป็นผู้จัดดำเนินงานกันเอง กล่าวคือเป็นทั้งผู้คิดและปฏิบัติในทุก ๆ กิจกรรม และมีอาจารย์เป็นผู้ให้คำปรึกษา แนะนำ ดูแลอำนวยความสะดวกให้ จนเมื่อมีการส่งยุบเลิกกิจกรรมนิสิตในรูปแบบต่าง ๆ โดยคำสั่งของหัวหน้าคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน เมื่อ พ.ศ.2519 เป็นต้นมา รูปแบบการจัดดำเนินงานกิจกรรมได้ถูกเปลี่ยนแปลงไปมาก ได้เปลี่ยนแปลงหลักการจัดดำเนินการให้อาจารย์ หรือมหาวิทยาลัยเป็นผู้จัดดำเนินการกิจกรรมให้กับนิสิต โดยมีนิสิตเป็นผู้ร่วมจัดดำเนินการเท่านั้น ถึงแม้ในทางปฏิบัติมหาวิทยาลัยจะให้ นิสิตมีบทบาทในการจัดดำเนินงานแต่โดยหลักการแล้วยัง เป็นเรื่องของมหาวิทยาลัย และหลังจากที่รัฐบาลอนุมัติให้มีการจัดกิจกรรมในสถานศึกษาได้ ในปีพ.ศ.2521 ในรูปองค์การนิสิตได้แล้วในทางปฏิบัติในระยะแรก ๆ เป็นเรื่องที่มหาวิทยาลัยควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิดเป็นไปในลักษณะคอยอำนวยความสะดวกมากกว่าลักษณะให้คำปรึกษา

บทบาทของอาจารย์ในฐานะ เป็นผู้จัดดำเนินการร่วมกับนิสิต จึงยังมีปรากฏอยู่ จนกระทั่งมหาวิทยาลัยได้กำหนดข้อบังคับว่าด้วยธรรมนูญนิตินิยมมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พุทธศักราช 2525 แล้ว มหาวิทยาลัยได้เล็งเห็นว่า การดำเนินการงานกิจกรรมนิตินิยม นั้น นิสิตควรเป็นผู้จัดดำเนินการเอง โดยมีมหาวิทยาลัยควบคุมดูแลในลักษณะคอยให้คำปรึกษา เช่น กิจกรรมรับน้องใหม่ กิจกรรมกีฬา น้องใหม่ กิจกรรมในชมรมต่าง ๆ ที่สังกัดองค์การบริหาร เป็นต้น และในบางลักษณะอาจารย์และนิสิตเป็นผู้จัดดำเนินการร่วมกัน เช่น กิจกรรมแสดงผลงานทางวิชาการ กิจกรรมของคณะ นิทรรศการของวิชาการ เป็นต้น และในบางลักษณะกิจกรรมมหาวิทยาลัยจะมีบทบาทเป็นผู้จัดดำเนินการเอง โดยนิสิตมีบทบาทเป็นผู้เข้าร่วมกิจกรรม เช่น กิจกรรมปฐมนิเทศนิตินิยม บัณฑิตนิเทศนิตินิยม เป็นต้น

2. บทบาทของอาจารย์ในการให้คำปรึกษาแนะนำ พบว่าในการจัดดำเนินการนิตินิยมที่ผ่านมา อาจารย์จะอยู่ในบทบาทของผู้ให้คำปรึกษา แนะนำ ดูแลการดำเนินการนิตินิยมให้เป็นไปโดยเรียบร้อย แต่มีการเปลี่ยนแปลงในช่วง คำสั่งคณะปฏิรูปฯ พ.ศ.2519 ยุบเลิกการทำกิจกรรมนิตินิยมในรูปแบบต่าง ๆ แต่มหาวิทยาลัยไม่ประสงค์ให้กิจกรรมระงับไปโดยไม่มีกิจกรรมนิตินิยม จึงสนับสนุนให้มีกิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม กีฬา และบำเพ็ญประโยชน์ แต่มหาวิทยาลัย ให้อาจารย์เป็นผู้เข้าไปมีบทบาทเสมือนผู้ดำเนินการเองในการคิด วางแผน และควบคุมกิจกรรมดังกล่าว แต่ปัจจุบัน บทบาทของอาจารย์เป็นเพียงผู้ให้คำปรึกษาดูแลการจัดดำเนินการกิจกรรมนิตินิยม ให้ดำเนินการไปด้วยความเรียบร้อย

3. ความสนใจของอาจารย์และนิสิตต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนิตินิยม พบว่าในช่วงก่อนพ.ศ.2510 นั้น นิสิตและอาจารย์โดยส่วนใหญ่นิยมมีความสนใจและมีส่วนร่วมในกิจกรรมมากกว่าในช่วงหลัง ๆ ซึ่งวิเคราะห์เหตุผลได้หลายประการ คือ ในช่วงแรกนั้นมหาวิทยาลัยยังเป็นองค์กรที่มีขนาดเล็ก มีจำนวนสมาชิกยังไม่มาก (มีคณะวิชา 7 คณะ) มีนิสิตประมาณ 3,500 คน ส่วนใหญ่นักศึกษาทั้งหมดถึง ประกอบกับมีระบบการปกครองตนเองของนิสิต จึงทำให้รู้จักสนิทสนมกันอย่างใกล้ชิด ระยะต่อมาองค์กรขยายตัวมากขึ้น มีสาขาวิชาที่เปิดสอนเพิ่มมากขึ้น จำนวนนิสิตและอาจารย์ก็มีมากขึ้น (ปัจจุบันจำนวนนิสิตประมาณ 13,000 คน) การปกครองนิสิตจะแยกกันปกครองไปแต่ละคณะของตนไม่ได้ปกครองในระบอบที่ปกครองน้อง เช่นก่อนในส่วนรวม เช่นแต่ก่อน จะมีคณะกรรมการปกครองนิสิตที่มาจากคณะต่าง ๆ ร่วมกันปกครองดูแลนิตินิยมเอง นิสิตจึงมีความสัมพันธ์กันเฉพาะในคณะของตนมากกว่า และประกอบกับกิจกรรมปัจจุบัน มีกิจกรรมหลากหลายและ เป็นกิจกรรมเล็กๆ ตั้งขึ้นตามความสนใจส่วนตัวของนิสิต หรือตามความ

สนใจเฉพาะกลุ่ม จึงไม่เป็นที่สนใจและดึงดูดคนเข้าร่วมกิจกรรม ซึ่งต่างกัน กิจกรรมช่วงก่อนๆ เป็นกิจกรรมใหญ่และมีจำนวนน้อย เวลาจัดกิจกรรมแต่ละครั้งจำเป็นต้องช่วยกันระดมคนมาทำงาน

4. สิ่งอำนวยความสะดวกและงบประมาณ พบว่าในการจัดดำเนินการกิจกรรมนิสิตที่ผ่านมา มหาวิทยาลัยพยายามจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกในการทำกิจกรรมนิสิต เห็นได้จากนิสิตที่จะมีสิทธิอยู่หอพักนอกจากจะเป็นนิสิตที่มีภูมิลำเนาอยู่ต่างจังหวัด ไม่มีผู้ปกครองในกรุงเทพฯ แล้ว ยังอนุญาตให้นิสิตที่ทำกิจกรรมอยู่หอได้เช่นกัน เพื่อสะดวกในการดำเนินการกิจกรรม มหาวิทยาลัยได้อนุญาตให้นิสิตที่ทำกิจกรรมนิสิตกลับเข้าหอพัก (เฉพาะนิสิตหญิง) ได้หลังเวลาที่กำหนดปิดหอพัก เวลา 21.00 น. จนถึง 23.00 น. จัดหาที่ทำการขององค์การนิสิต ชมรมต่าง ๆ รวมทั้งสถานที่ฝึกซ้อมและแข่งขันกิจกรรมด้านกีฬา และจัดกิจกรรมรวม ของกิจการนิสิต ให้บริการยืมอุปกรณ์กีฬาไปเล่นได้ และมีกำหนดภายใน 3 วัน) ให้บริการบอร์ดติดประกาศและบริการรถของมหาวิทยาลัยตามที่นิสิตร้องขอใช้ ส่วนการแสดงออกในกิจกรรมด้านอื่นๆ มหาวิทยาลัยสนับสนุนโดยอนุญาตให้ใช้สถานที่มหาวิทยาลัยได้เช่นหอประชุม ห้องประชุมต่าง ๆ แต่ในปัจจุบันการดำเนินการขอใช้จะไม่สะดวกเท่าช่วงแรก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะขอให้มีบริการมากทั้งฝ่ายมหาวิทยาลัยและชมรมกิจกรรมนิสิต

ส่วนเรื่องการสนับสนุนงบประมาณ พบว่า ตั้งแต่เริ่มมีกิจกรรมนิสิตเป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน งบประมาณในการจัดดำเนินการกิจกรรมนิสิตขององค์การนิสิตเป็นเงินค่าบำรุงกิจการนิสิตที่เกิดจากนิสิตที่เข้าศึกษา จากอัตราที่เคยเก็บ 50 บาท ต่อคนต่อปี ใน พ.ศ. 2486-2509 เพิ่มเป็น 100 บาท ต่อคนต่อปี ใน พ.ศ. 2510 จนถึงปัจจุบันเก็บคนละ 200 บาท/ปี และเงินรายได้จากกิจกรรมหารรายได้ในฝ่ายต่าง ๆ ของชมรม องค์การ เงินบริจาคและเงินที่นิสิตหา มาจากการจัดกิจกรรมและเงินเหลือจ่ายจากปีที่ผ่านมา และสภานิสิตมีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาจัดสรรเงินบำรุงกิจการนิสิต ให้แก่องค์การบริหาร สภานิสิต สโมสรนิสิตคณะต่าง ๆ ชมรมและชุมนุมในสังกัดองค์การบริหาร และกับส่วนหนึ่งไว้เป็นเงินสำรองขององค์การบริหาร ตามเกณฑ์ดังนี้ องค์การบริหาร 40% สภานิสิต 5% สโมสรนิสิตคณะต่าง ๆ 10% ชมรมและชุมนุมในสังกัดองค์การบริหาร 30% เงินสำรองขององค์การบริหาร 15% ซึ่งการพิจารณาอนุมัติงบประมาณ สภามีขั้นตอนตามลำดับ คือ (1) ชั้นรับหลักการใช้เสียงข้างมากขององค์ประชุมเป็นเกณฑ์ตัดสิน (2) ชั้นแปรญัตติ เมื่อสภานิสิตลงมติรับหลักการร่วมงบประมาณแล้วให้คณะกรรมการมาธิการใน คณะกรรมการงบประมาณแบ่งส่วนความรับผิดชอบการแปรญัตติร่างงบประมาณ 4 คน แบ่งกันรับผิดชอบการแปรญัตติร่างงบประมาณของชมรมชุมนุมฝ่ายบำเพ็ญประโยชน์ ฝ่ายศิลปวัฒนธรรม

ขององค์การบริหารของสโมสรนิสิตคณะต่างๆ และของสภาฝ่ายละ 1 คน และกรรมการ
แต่ละคน จะรับสมาชิกสภานิสิตอีก 2 คน เข้าร่วมกันทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการแปรรูป
งบประมาณในส่วนที่ตนรับผิดชอบ โดยเชิญตัวแทนของชมรม ชุมนุม สโมสรนิสิต องค์การนิสิต
สภานิสิต แลกผลงานของตนในขณะแปรรูป

สำหรับชมรมกิจกรรมฝ่ายกีฬานั้น ได้รับการสนับสนุนจากค่าบำรุงเรียกว่า เงิน
อุดหนุนกีฬา ซึ่งนิสิตชำระ คนละ 200 บาท ต่อปี โดยมีคณะกรรมการกีฬาที่ตั้ง
โดยมหาวิทยาลัยเป็นผู้จัดสรรงบประมาณให้แก่แต่ละชมรม

สำหรับการสนับสนุนของมหาวิทยาลัยในรูปงบประมาณนั้น มหาวิทยาลัยไม่ได้จัด
สนับสนุน ถ้าจะตั้งงบประมาณสนับสนุนก็เฉพาะ เป็นค่าสิ่งก่อสร้าง เช่น งบประมาณปรับปรุงที่
ทำการของนิสิต งบสร้างและปรับปรุงสนาม และงบค่าวัสดุอุปกรณ์ เช่น อุปกรณ์เครื่องดนตรี
อุปกรณ์เครื่องเล่นกีฬา หรือมีเงินนั้นก็ เป็นงบประมาณสำหรับมหาวิทยาลัยจัดกิจกรรมพัฒนานิสิต
เช่น โครงการอบรมผู้นำกิจกรรมนิสิต โครงการพัฒนาบุคลิกภาพ

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนิสิตมหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์ในปัจจุบัน

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ เป็นการวิเคราะห์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์
และนิสิต เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ในปัจจุบัน การเสนอผลการ
วิเคราะห์ข้อมูล จึงแบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของอาจารย์และนิสิตเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนิสิตในปัจจุบัน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนิสิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
 านปัจจุบัน จากแบบสอบถาม
 ตารางที่ 6 สถานภาพของนิสิต

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
หญิง	135	30.2
ชาย	312	69.8
อายุ		
ต่ำกว่า 16 ปี	1	0.2
ระหว่าง 16-18 ปี	52	11.6
ระหว่าง 19-21 ปี	248	55.5
ระหว่าง 22-24 ปี	146	32.7
มากกว่า 24 ปี	-	-
ชั้นปีที่ศึกษา		
ชั้นปีที่ 1	102	22.8
ชั้นปีที่ 2	98	21.9
ชั้นปีที่ 3	121	27.1
ชั้นปีที่ 4	126	28.2
สูงกว่าชั้นปีที่ 4	-	-
นิสิตคณะ		
เกษตร	65	14.5
ประมง	20	4.5
มนุษยศาสตร์	21	4.7
วนศาสตร์	26	5.8
วิทยาศาสตร์	36	8.1
วิศวกรรมศาสตร์	73	16.3

ตารางที่ 6 (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
ศึกษาศาสตร์	47	10.5
เศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ	88	19.7
สังคมศาสตร์	32	7.2
สัตวแพทยศาสตร์	16	3.6
อุตสาหกรรมเกษตร	23	5.1
เกี่ยวข้องหรือเคยเกี่ยวข้องกับกิจกรรมนิสิตโดยเป็น		
นายกองค์การบริหารองค์การนิสิต	1	.2
ประธานสภานิสิต	1	.2
นายกสโมสรคณะ	11	2.5
ประธานชมรม	48	10.7
คณะกรรมการ	124	27.8
สมาชิก	178	39.8
ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกิจกรรมนิสิต	84	18.8
ประเภทกิจกรรมที่ทำ		
กิจกรรมส่วนกลาง (องค์การบริหาร, สภานิสิต)	36	8.1
กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์	116	26.0
กิจกรรมกีฬา	68	15.2
กิจกรรมศิลปวัฒนธรรม	55	12.3
กิจกรรมวิชาการ (สังกัดคณะ)	88	19.7
ปัจจุบันพักอาศัย		
หอพักมหาวิทยาลัย	264	59.1
หอพักเอกชน	12	2.7
บ้านพักตนเอง	141	31.5
บ้านญาติ	30	6.7

ตารางที่ 6 (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
จำนวนเวลาเดินทางกลับจากมหาวิทยาลัยถึงบ้าน		
น้อยกว่า 1 ชั่วโมง	198	44.3
1 - 2 ชั่วโมง	217	48.5
มากกว่า 2 ชั่วโมง	32	7.2
เรียนสัปดาห์ละ		
น้อยกว่า 10 ชั่วโมง	22	4.9
11 ถึง 20 ชั่วโมง	164	36.9
21 ถึง 30 ชั่วโมง	210	46.9
มากกว่า 30 ชั่วโมง	51	11.3
เหตุจูงใจในการเข้าร่วมกิจกรรม		
ด้วยความสนใจของตนเอง	263	58.8
ต้องการมีเพื่อน	22	4.9
เพื่อนชวนมา	29	6.5
ต้องการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์	72	16.1
ไม่ออกความเห็น	61	13.7
ความพอใจในกิจกรรมที่เป็นอยู่ ณ ปัจจุบัน		
พอใจ	257	57.5
ไม่เป็นที่พอใจ	156	34.9
ไม่ออกความคิดเห็น	34	7.6
ภาคปลายปีการศึกษา 2532 เข้าร่วมกิจกรรมประมาณ		
ไม่เคยเข้าร่วม	102	22.8
1 ครั้ง ถึง 5 ครั้ง	143	32.0
6 ครั้ง ถึง 10 ครั้ง	66	14.8
มากกว่า 10 ครั้ง	136	30.4

ตารางที่ 6 (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
สาเหตุที่ไม่เข้าร่วมกิจกรรม		
(สำหรับผู้ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกิจกรรม)		
กิจกรรมที่เป็นอยู่นับปัจจุบันไม่น่าสนใจ	16	3.6
ไม่มีเวลา	45	10.1
การประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับกิจกรรมไม่ดี		
ทำให้ไม่ทราบว่ามีกิจกรรม	23	5.1

N = 447

จากตารางที่ 6 พบว่านิสิตที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 447 คน เป็นเพศชาย ร้อยละ 69.8 เป็นเพศหญิง ร้อยละ 30.2 มีอายุระหว่าง 19-21 ปีมากที่สุด จำนวน 248 คน ร้อยละ 55.5 น้อยที่สุด อายุต่ำกว่า 16 ปี 1 คน ร้อยละ 0.2 และเป็นนิสิตชั้นปีที่ 4 มากที่สุด จำนวน 126 คน ร้อยละ 28.2 นิสิตที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นนิสิตคณะ เศรษฐศาสตร์ ร้อยละ 19.7 น้อยที่สุดเป็นนิสิตคณะสัตวแพทยฯ ร้อยละ 3.6

ในจำนวนนิสิตที่ตอบแบบสอบถาม ปรากฏว่าเป็นสมาชิกของชมรมกิจกรรมนิสิตมากที่สุด ร้อยละ 39.8 และไม่ทำกิจกรรมนิสิตน้อยที่สุด ร้อยละ 18.8 ประเภทกิจกรรมที่ทำส่วนมากทำ กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ ร้อยละ 26.0 รองลงมาเป็นกิจกรรมวิชาการ (สังกัดคณะ) ร้อยละ 19.7 กิจกรรมที่ทำน้อยที่สุด คือ กิจกรรมส่วนกลาง (องค์การบริหาร, สภานิสิต) ร้อยละ 8.1

นิสิตที่ตอบแบบสอบถาม พักหอพักมหาวิทยาลัยมากที่สุด ร้อยละ 59.1 รองลงมาพัก บ้านตนเอง ร้อยละ 31.5 อยู่หอพักเอกชนน้อยที่สุด ร้อยละ 2.7 ใช้เวลาเดินทางไป-กลับ จากที่พักกับมหาวิทยาลัย (ยกเว้นผู้อยู่หอพักมหาวิทยาลัย) ใช้เวลา 1-2 ชั่วโมงมากที่สุด ร้อยละ 48.5 ใช้เวลาในการเรียน ระหว่าง 21-30 ชั่วโมงมากที่สุด ร้อยละ 46.9 และใช้เวลา เรียนน้อยกว่า 10 ชั่วโมง ผู้ตอบแบบสอบถามคือน้อยที่สุด ร้อยละ 4.9

เหตุผลในการเข้าร่วมกิจกรรมและไม่เข้าร่วมกิจกรรมของนิสิต ปรากฏว่านิสิตผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้เหตุผลของการเข้าร่วมกิจกรรมว่า ด้วยความสนใจของตนเอง จำนวนมากที่สุดร้อยละ 58.8 ต้องการมีเพื่อนน้อยที่สุด ร้อยละ 4.9 ส่วนเหตุผลของการไม่เข้าร่วมกิจกรรมนั้น นิสิตผู้ตอบได้ให้เหตุผลว่าเพราะไม่มีเวลามากที่สุด ร้อยละ 10.1 รองลงมาบอกว่าการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับกิจกรรมไม่ดีทำให้ไม่ทราบว่ามีการจัดกิจกรรม ร้อยละ 5.1

ความพึงพอใจในกิจกรรมนิสิตที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน นิสิตผู้ตอบแบบสอบถามพอใจ ร้อยละ 57.5 ไม่พอใจร้อยละ 34.9 นิสิตเข้าร่วมกิจกรรมจำนวน 1 ครั้ง ถึง 5 ครั้ง มากที่สุด ร้อยละ 32.0 รองลงมาเข้าร่วมกิจกรรมมากกว่า 10 ครั้ง ร้อยละ 30.4 ไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมร้อยละ 22.8

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 7 สถานภาพของอาจารย์

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	144	50.3
หญิง	142	49.7
อายุ		
ระหว่าง 26-30 ปี	16	5.6
ระหว่าง 31-35 ปี	23	8.6
ระหว่าง 36-40 ปี	89	31.1
ระหว่าง 41-45 ปี	101	35.3
ระหว่าง 46-50 ปี	31	10.8
ระหว่าง 50-55 ปี	26	9.1
สังกัดคณะ		
เกษตร	54	18.9
ประมง	11	3.8
มนุษยศาสตร์	23	8.0
วนศาสตร์	20	7.0
วิทยาศาสตร์	45	15.7
วิศวกรรมศาสตร์	27	9.4
ศึกษาศาสตร์	24	8.4
เศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ	31	10.8
สังคมศาสตร์	14	4.9
สัตวแพทยศาสตร์	17	5.9
อุตสาหกรรมเกษตร	10	3.5
สำนักงานอธิการบดี	10	3.5

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
ตำแหน่ง เกี่ยวกับกิจกรรมนิสิต		
ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายกิจการนิสิต	11	3.8
อาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมชมรมนิสิต (สังกัดองค์การบริหารองค์การนิสิต)	42	14.6
อาจารย์กิจกรรมในคณะต่าง ๆ	21	7.3
ผู้ฝึกสอนนักกีฬา	44	15.4
ประเภทของกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง		
กิจกรรมส่วนกลาง (องค์การบริหาร, สภานิสิต)	9	3.1
กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์	20	7.0
กิจกรรมกีฬา	60	21.0
กิจกรรมศิลปวัฒนธรรม	13	4.5
กิจกรรมวิชาการ (สังกัดคณะ)	16	5.6
ประสบการณ์ในการทำหน้าที่ในงานด้านกิจกรรมนิสิต		
ต่ำกว่า 5 ปี	49	17.1
ระหว่าง 6-10 ปี	35	22.2
ระหว่าง 11-15 ปี	16	5.6
15 ปีขึ้นไป	18	6.3
เคยหรือไม่เคยสัมมนาเกี่ยวกับกิจกรรมนิสิต		
เคย	136	47.6
ไม่เคย	136	47.6
ไม่แสดงความคิดเห็น	14	4.9
ความคิดเห็นว่ากิจกรรมมีประโยชน์แก่ตัวนิสิต		
มีประโยชน์มาก	236	82.5
ไม่มีประโยชน์	7	2.4
ไม่แสดงความคิดเห็น	43	15.0

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
ความพอใจในกิจกรรมนิสิตที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน		
พอใจ	153	53.5
ไม่พอใจ	62	21.7
ไม่แสดงความคิดเห็น	71	24.8
สาเหตุการเข้าร่วมกิจกรรมนิสิต เพราะ		
ด้วยความสนใจของตนเอง	17	5.9
ได้รับการแต่งตั้ง	57	19.9
นิสิตมาทาบทาม	6	2.1
ไม่แสดงความคิดเห็น	38	13.3
ได้เข้าร่วมพบปะพูดคุยกับนิสิตในส่วกิจกรรมที่เป็น		
อาจารย์ที่ปรึกษาตลอดปีการศึกษา 2532-2533		
น้อยกว่า 3 ครั้ง	17	5.9
4 - 10 ครั้ง	57	19.9
11 - 15 ครั้ง	6	2.1
มากกว่า 15 ครั้ง	38	13.3

N = 286

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากตารางที่ 7 พบว่าอาจารย์ที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมดมีจำนวนรวมทั้งสิ้น 286 คน เป็นเพศชายร้อยละ 50.3 เป็นเพศหญิงร้อยละ 49.7 มีอายุระหว่าง 41-45 ปีร้อยละ 35.3 และมีอายุระหว่าง 26-30 ปี น้อยที่สุด ร้อยละ 5.6 สังกัดคณะ เกษตร 54 คน จำนวนมากที่สุด ร้อยละ 18.9 รองลงมาสังกัดคณะวิทยาศาสตร์ 45 คน ร้อยละ 15.7 สังกัดคณะอุตสาหกรรม และสำนักงานอธิการบดีจำนวนเท่ากัน (10 คน) น้อยที่สุดร้อยละ 3.5

ตำแหน่งเกี่ยวกับกิจกรรมนิสิตในปัจจุบัน เป็นผู้ช่วยคณบดีฝ่ายกิจการนิสิต 11 คน ร้อยละ 3.8 อาจารย์ที่ปรึกษาชมรมนิสิต 42 คน ร้อยละ 14.6 อาจารย์ทั่วไป (ผู้ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกิจกรรมนิสิต) 168 คน ร้อยละ 58.7 อาจารย์กิจกรรมภายในคณะ 21 คน ร้อยละ 7.3 ผู้ฝึกสอนนักกีฬา 44 คน ร้อยละ 15.4

ประเภทของกิจกรรมที่เคยเกี่ยวข้องและเกี่ยวข้อง เป็นกิจกรรมกีฬา 60 คน ร้อยละ 21.0 มากที่สุด รองลงมาได้แก่กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ 20 คน ร้อยละ 7.0 และกิจกรรม ส่วนกลาง (องค์การบริหาร สภานิสิต) เป็นอันดับน้อยที่สุด มี 9 คน ร้อยละ 3.1

ประสบการณ์ในด้านกิจกรรมนิสิต พบว่าอาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถามมีประสบการณ์ด้าน กิจกรรมนิสิต จำนวน 5 ปี 49 คน ร้อยละ 17.1 ระหว่าง 6-10 ปี จำนวน 35 คน ร้อย ละ 12.2 ระหว่าง 11-15 ปี มี 16 คน ร้อยละ 5.6 และ 15 ปี ขึ้นไป มี 18 คน ร้อยละ 6.3 เคยและไม่เคยสัมมนากิจกรรมนิสิต มีจำนวนเท่ากัน คือ 136 คน ร้อยละ 47.6 ใน จำนวนผู้ตอบ 286 คน อาจารย์จำนวน 236 คน หรือร้อยละ 82.5 มีความเห็นว่ากิจกรรม นิสิตมีประโยชน์ต่อนิสิต มีความพอใจต่อสภาพกิจกรรมที่นิสิตปฏิบัติในปัจจุบัน 153 คน ร้อยละ 53.5 ไม่พอใจ 62 คน ร้อยละ 21.7 และมีผู้ไม่ออกความเห็น 71 คน ร้อยละ 24.8

มูลเหตุจูงใจในการที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนิสิต สาเหตุจากได้รับการทาบทามจากนิสิต 6 คน ร้อยละ 2.1 ด้วยความสนใจของตนเอง 17 คน ร้อยละ 5.9 ได้รับการแต่งตั้ง 57 คน ร้อยละ 19.9 และได้มีพบปะพูดคุยกับนิสิตระหว่างปีการศึกษา 2532 จำนวน 4-10 ครั้ง 57 คน มากที่สุดร้อยละ 19.9 รองลงมามากกว่า 15 ครั้ง 38 คน ร้อยละ 13.3

ตารางที่ 8 ความคิดเห็นของอาจารย์ และนิสิต เกี่ยวกับการบรรลุวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานกิจกรรมนิสิต

การบรรลุวัตถุประสงค์	อาจารย์		นิสิต	
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D
1. ได้เผยแพร่ชื่อเสียงและ เกียรติคุณ ของมหาวิทยาลัย	3.53	1.05	3.52	1.04
2. เป็นแหล่งกลางในการพบปะ และ แลกเปลี่ยนความรู้และ ประสบการณ์ ทางวิชาการ	3.14	1.07	3.31	1.03
3. เกิดการพัฒนาอารมณ์	3.52	1.00	3.48	1.04
4. การพัฒนาความสามารถทางทักษะ สังคม	3.87	0.90	3.79	0.98
5. เกิดการพัฒนาสติปัญญา	3.53	.90	3.48	0.95
6. ได้ฝึกฝนการมีส่วนร่วมในวิถีชีวิตแห่ง ประชาธิปไตย	3.62	.93	3.54	1.05
7. ปลุกฝังคุณธรรมแก่นิสิต ศิลธรรมและ จริยธรรม	3.43	.98	3.26	0.96
8. เกิดการพัฒนาบุคลิกภาพและการเปลี่ยนแปลง บุคลิกภาพ	3.68	0.91	3.68	0.98
9. เป็นศูนย์กลางพบปะและแลกเปลี่ยน เพิ่มพูนความรู้และ ประสบการณ์	3.66	0.97	3.79	1.02
10. เป็นสื่อกลางในการประสานงานและ สร้างความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์ และนิสิต	3.42	1.07	3.24	1.04
รวมเฉลี่ย	3.57	.72	3.51	.68

จากตารางที่ 8 อาจารย์และนิสิตเห็นว่าการบรรลุวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานกิจกรรมนิตยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.57$ และ $\bar{X} = 3.51$) ข้อที่อาจารย์และนิสิตเห็นว่าบรรลุวัตถุประสงค์มากที่สุด คือ พัฒนาความสามารถทางทักษะสังคม ($\bar{X} = 3.87$ และ $\bar{X} = 3.79$) รองลงมาคือการพัฒนาบุคลิกภาพและการเปลี่ยนแปลงบุคลิกภาพ ($\bar{X} = 3.68$ และ $\bar{X} = 3.68$) และน้อยที่สุด ตามความเห็นของอาจารย์คือ เป็นแหล่งกลางในการพบปะและแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ทางวิชาการ ($\bar{X} = 3.14$) ตามความคิดเห็นของนิสิตคือ เป็นสื่อกลางในการประสานงานและสร้างความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์และนิสิต ($\bar{X} = 3.24$)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 9 ความคิดเห็นของอาจารย์ และนิสิต เกี่ยวกับผลที่นิสิตได้รับจากการทำกิจกรรมนิสิต

ผลที่ได้รับจากการทำกิจกรรมนิสิต	อาจารย์		นิสิต	
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D
1. ความเข้าใจตนเองและผู้อื่น.....	3.79	.76	3.75	.91
2. ความเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี.....	3.93	.81	3.82	.83
3. ความสามารถควบคุมอารมณ์และการแสดง ออกอย่างเหมาะสม.....	3.70	.83	3.76	.84
4. ใจกว้างยอมรับความคิดหรือวิธีการที่ แตกต่างกัน.....	3.73	.88	3.72	.99
5. มีมนุษยสัมพันธ์สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	4.08	.80	3.88	.87
6. ความสามารถเลือกคบคน.....	3.46	.89	3.55	.97
7. เข้าใจเรื่องราวและปัญหาสังคมดีขึ้น.....	3.55	.79	3.48	.96
8. เกิดจิตสำนึกในการมีใจพื่อรู้เกี่ยวกับสังคม เพื่อทางพัฒนาสังคมให้ดีขึ้น.....	3.50	.83	3.49	.97
9. มีความคิดอย่างเป็นระบบและสามารถแก้ไข ปัญหาต่างๆ.....	3.50	.84	3.46	.92
10. เพิ่มพูนความรู้ทางวิชาการและสติปัญญา...	2.47	.89	3.32	.90
11. มีความคิดฉับพลันและมีวิจารณญาณตัดสินใจ.	3.51	.81	3.54	.92
12. กล้าแสดงออกทางความคิดและความรู้สึก..	3.89	.78	3.77	.89
13. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์.....	3.72	.83	3.67	.88
14. นำความรู้หลายๆด้านไปใช้ประโยชน์กับชีวิต ประจำวัน.....	3.56	.92	3.57	.89
15. มีความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล.....	3.53	.82	3.72	.86
เฉลี่ยรายด้าน	3.67	.62	3.64	.62

จากตารางที่ 9 อาจารย์และนิสิตเห็นว่าผลที่นิสิตได้รับจากการทำกิจกรรมนิตยอยู่
ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.67$ และ $\bar{X} = 3.64$) เมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อพบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด
เกี่ยวกับผลที่นิสิตได้รับจากการทำกิจกรรมนิตยตามความคิดเห็นของอาจารย์ และนิสิตมี
มนุษย์สัมพันธ์สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ($\bar{X} = 4.08$ และ $\bar{X} = 3.88$) อันด้บรองลงไป
ตามความคิดเห็นของอาจารย์และนิสิต คือ มีความเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี ($\bar{X} = 3.93$ และ $\bar{X}$
 $= 3.82$) ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด เกี่ยวกับผลที่นิสิตได้รับจากการทำกิจกรรม ตามความคิดเห็นของ
อาจารย์และนิสิตคือ เพิ่มพูนความรู้ทางวิชาการและสติปัญญา ($\bar{X} = 2.47$ และ $\bar{X} = 3.32$)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 10 ความคิดเห็นของอาจารย์ และนิสิต เกี่ยวกับการดำเนินงานกิจกรรมนิสิต

การดำเนินงานกิจกรรมนิสิต	อาจารย์		นิสิต	
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D
<u>คณะกรรมการนิสิต</u>				
1. มีการเลือกสรรกรรมการที่มีความรู้ ความสามารถเหมาะสมกับงานนั้นๆ.....	3.31	.96	3.09	.96
2. คณะกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งทำงาน ด้วยความเต็มใจ.....	3.32	1.02	3.27	.95
3. คณะกรรมการรับผิดชอบหน้าที่เป็นอย่างดี..	3.31	.98	3.05	.89
4. คณะกรรมการเป็นผู้กำหนดแผนงานในการทำ งานกิจกรรมเป็นส่วนใหญ่.....	3.55	.91	3.58	.93
5. คณะกรรมการรับฟังความคิดเห็นของสมาชิก..	3.45	.87	3.34	1.00
เฉลี่ยรายด้าน	3.42	.75	3.26	.67
<u>ลักษณะกิจกรรมนิสิต</u>				
6. นิสิตมีอิสระในการดำเนินกิจกรรมได้เต็มที่...	3.46	.82	3.29	1.05
7. กิจกรรมที่เป็นทางการสืบทอดเจตนารมณ์ของรุ่นพี่..	3.44	.91	3.49	1.06
8. กิจกรรมที่ท่ามีการเก็บรวบรวมสารข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับชมรม เพื่อความสะดวกแก่รุ่นต่อไป..	3.02	.99	3.47	1.07
9. มีการวางแผนในการจัดกิจกรรมตลอด ปีการศึกษา.....	3.04	1.02	3.47	1.03
10. มีการส่งมอบงานเพื่อการทำงานที่ต่อเนื่อง...	3.26	1.06	3.34	1.05
11. กิจกรรมที่ท่ามีการพัฒนารูปแบบให้เหมาะสมกับ ภาวะปัจจุบัน.....	3.23	.82	3.33	.95
12. มีการประเมินผลโครงการ เมื่อกิจกรรมเสร็จจ สิ้นทุกครั้ง.....	2.94	1.10	3.34	1.05

ตารางที่ 10 (ต่อ)

การดำเนินงานกิจกรรมนิสิต	อาจารย์		นิสิต	
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D
13. ได้เห็นผลจากการประเมินผลมาใช้ปรับปรุง				
การทำกิจกรรมครั้งต่อไป.....	2.93	1.08	3.37	1.04
เฉลี่ยรายด้าน	3.21	.70	3.42	.71
<u>อาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมนิสิต</u>				
14. อาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมและคณะกรรมการวางแผนการปฏิบัติกิจกรรมร่วมกัน.....	3.18	1.01	3.02	1.06
15. อาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมมีความรู้เรื่องกิจกรรม				
หลักการทํากิจกรรมความสำคัญของกิจกรรม..	3.36	.90	3.33	1.01
16. อาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมมีความรู้เรื่องชมรมที่รับผิดชอบ	3.40	1.00	3.29	.94
17. อาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์	3.50	.88	3.51	.96
18. อาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมติดตามผลงานของนิสิต	3.21	.96	3.29	1.00
19. อาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมมีบุคลิกภาพที่ทําให้นิสิตมีความศรัทธาและอยากปรึกษา.....	3.49	.86	3.46	.98
20. อาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมมีมนุษยสัมพันธ์ดี				
สามารถเข้ากับคนต่างวัยได้.....	3.62	.85	3.51	.98
เฉลี่ยรายด้าน	3.44	.75	3.35	.78
<u>งบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานกิจกรรมนิสิต</u>				
21. ได้รับการสนับสนุนงบประมาณเพียงพอกับปริมาณกิจกรรมที่มีอยู่.....	2.41	.92	2.38	1.08
22. การใช้จ่ายเงินกิจกรรมเป็นไปอย่างประหยัดและได้ประโยชน์.....	3.02	.98	3.25	1.13

ตารางที่ 10 (ต่อ)

การดำเนินงานกิจกรรมนี้สุด	อาจารย์		นิสิต	
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D
23. มีการรายงานผลการใช้จ่ายเงินกิจกรรม				
ของชมรมอย่างสม่ำเสมอ.....	2.85	1.06	3.25	1.12
เฉลี่ยรายด้าน	2.79	.80	2.97	.81
<u>บริการของมหาวิทยาลัย</u>				
24. ได้รับการสนับสนุนด้านบริการยานพาหนะของ				
มหาวิทยาลัย ตามที่เสนอขอใช้.....	3.11	.98	3.08	1.03
25. ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง..	3.23	.90	3.14	.95
26. ได้รับความสะดวกเกี่ยวกับการใช้อาคารสถานที่				
วัสดุอุปกรณ์ ต่างๆ ที่ใช้ในการทำกิจกรรม				
ตามที่เสนอขอใช้.....	3.36	.92	3.21	1.01
เฉลี่ยรายด้าน	3.25	.79	3.14	.85
เฉลี่ยรวม	3.34	.57	3.30	.57

ศูนย์วิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากตารางที่ 10 ความคิดเห็นของอาจารย์และนิสิตเกี่ยวกับการดำเนินงานกิจกรรม นิสิต เมื่อพิจารณาโดยส่วนร่วม พบว่าอาจารย์และนิสิต มีความเห็นอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้าง มาก ($\bar{X} = 3.34$ และ $\bar{X} = 3.30$) แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านได้แก่ ด้านคณะกรรมการนิสิต ด้านลักษณะกิจกรรม ด้านอาจารย์ที่ปรึกษา ด้านงบประมาณและการบริการของมหาวิทยาลัยนั้น พบว่า อาจารย์และนิสิตมีความเห็น อยู่ในระดับปานกลางในทุก ๆ ด้าน คือ ด้านคณะกรรมการ ($\bar{X} = 4.2$ และ $\bar{X} = 3.26$) ด้านลักษณะกิจกรรม ($\bar{X} = 3.21$ และ $\bar{X} = 3.42$) ด้าน อาจารย์ที่ปรึกษา ($\bar{X} = 3.44$ และ $\bar{X} = 3.35$) ด้านงบประมาณ ($\bar{X} = 2.79$ และ $\bar{X} = 2.97$) ด้านบริการของมหาวิทยาลัย ($\bar{X} = 3.25$ และ $\bar{X} = 3.14$) เมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อ ในแต่ละด้านพบว่า

ด้านคณะกรรมการ ค่าเฉลี่ยสูงสุดทั้ง 3 อันดับ ตามความคิดเห็นของอาจารย์และนิสิต ตรงกันคือ คณะกรรมการเป็นผู้กำหนดแผนงานในการดำเนินงานกิจกรรมเป็นส่วนใหญ่ ($\bar{X} = 3.55$, $\bar{X} = 3.58$) คณะกรรมการฟังความคิดเห็นของสมาชิก ($\bar{X} = 3.45$ และ $\bar{X} = 3.26$) และ คณะกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งทำงานด้วยความเต็มใจ ($\bar{X} = 3.52$ และ $\bar{X} = 3.27$)

ด้านลักษณะกิจกรรมพบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด ตามความคิดเห็นของอาจารย์ คือ นิสิตมี อิสระในการดำเนินกิจกรรมได้เต็มที่ ($\bar{X} = 3.46$) ของนิสิต คือ กิจกรรมที่ทำการสืบทอด เจตนารมณ์ของรุ่นพี่ ($\bar{X} = 3.49$) ซึ่งเป็นอันดับสองของตามความคิดเห็นของอาจารย์ด้วย ส่วนอันดับสอง ตามความคิดเห็นของนิสิตคือ กิจกรรมที่มีการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับชมรม เพื่อความสะดวกแก่รุ่นต่อไป และมีการวางแผนการจัดกิจกรรมตลอดปีการศึกษา ($\bar{X} = 3.47$) อันดับสาม ตามความคิดเห็นของอาจารย์ คือ มีการส่งมอบงานเพื่อการทำงานที่ต่อเนื่อง ($\bar{X} = 3.26$) ความคิดเห็นของนิสิต คือ ได้ผลประโยชน์จากการประเมินผลมาใช้ปรับปรุงการทํากิจกรรม ครั้งต่อไป ($\bar{X} = 3.37$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามความคิดเห็นของอาจารย์คือ ได้ผลประโยชน์จากการประเมินผลมาใช้ปรับปรุงการทํากิจกรรมครั้งต่อไป ($\bar{X} = 3.93$) ความคิดเห็นของนิสิต คือ นิสิตมีอิสระในการดำเนินกิจกรรมได้เต็มที่ ($\bar{X} = 3.29$)

ด้านอาจารย์ที่ปรึกษา ค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับ ตามความคิดเห็นของอาจารย์และ นิสิตตรงกัน คือ อาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมมีมนุษยสัมพันธ์ดี สามารถเข้ากับคนต่างวัยได้ ($\bar{X} = 3.62$ และ $\bar{X} = 3.51$) อาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมมาให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ ($\bar{X} = 3.50$ และ $\bar{X} = 3.51$) และอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมมีบุคลิกภาพที่ทำให้ให้นิสิตมีความศรัทธาและอยาก ปรึกษา ($\bar{X} = 3.49$ และ $\bar{X} = 3.46$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ในความเห็นของอาจารย์และนิสิต

คือ อาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมและคณะกรรมการวางแผนการปฏิบัติกิจกรรมร่วมกัน ($\bar{X} = 3.18$ และ $\bar{X} = 3.02$)

ด้านงบประมาณ ค่าเฉลี่ยสูงสุดตามความคิดเห็นของอาจารย์และนิสิตคือ การใช้จ่ายเงินกิจกรรมเป็นไปอย่างประหยัด และได้ประโยชน์ ($\bar{X} = 3.02$ และ $\bar{X} = 3.25$) ที่มีอยู่ เป็นค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามความคิดเห็นของอาจารย์และนิสิต คือ ได้รับการสนับสนุนงบประมาณเพียงพอกับปริมาณกิจกรรมที่มีอยู่ ($\bar{X} = 2.41$ และ $\bar{X} = 2.38$)

ด้านการบริการของมหาวิทยาลัย พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด ตามความคิดเห็นของอาจารย์และนิสิต คือ ได้รับความสะดวกเกี่ยวกับการใช้อาคารสถานที่ วัสดุต่าง ๆ ที่ใช้ในการทำกิจกรรมตามที่เสนอขอใช้ ($\bar{X} = 3.36$ และ $\bar{X} = 3.14$) รองลงไปคือ ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ($\bar{X} = 3.23$ และ $\bar{X} = 3.14$)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 11 ความคิดเห็นของอาจารย์ และนิสิต เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานกิจกรรมนิสิต

ปัญหาและอุปสรรค	อาจารย์		นิสิต	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
1. การอำนวยความสะดวกในการให้บริการ จัดและดำเนินงานกิจกรรมไม่เพียงพอ...	3.14	.96	3.43	.95
2. บุคลากรในฝ่ายกิจการนิสิตที่จะทำงาน กับนิสิตมีไม่เพียงพอ.....	3.21	1.10	3.34	1.00
3. มหาวิทยาลัยสร้างขวัญและกำลังใจให้ กับอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมนิสิตน้อย	3.37	1.18	3.28	1.04
4. ผู้บริหารไม่เห็นความสำคัญของงาน ด้านกิจกรรมนิสิต.....	3.07	1.06	3.24	1.00
5. อาจารย์ไม่เข้าร่วมกิจกรรมนิสิต.....	3.63	1.10	3.14	1.08
6. อาจารย์ส่วนใหญ่ไม่เห็นความสำคัญ ของกิจกรรมนิสิต.....	3.59	1.14	3.23	1.03
7. อาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมไม่มีเวลา....	3.41	1.10	3.21	1.02
8. ความร่วมมือของนิสิตส่วนใหญ่ใน มหาวิทยาลัยต่อการจัดกิจกรรมนิสิตมีน้อย	3.55	1.03	3.62	1.04
9. ช่วงเวลาของการจัดกิจกรรมเป็นช่วง นิสิตไม่ว่าง.....	3.27	1.03	3.29	1.06
10. นิสิตมีความสัมพันธ์ต่อกันค่อนข้างน้อย...	3.30	1.08	3.22	1.10
11. องค์การบริหารมีส่วนในการควบคุม ระเบียบวินัยของนิสิตน้อย.....	3.33	1.09	3.19	1.10
12. นิสิตส่วนใหญ่ไม่สนใจและไม่เห็นความ สำคัญของกิจกรรมนิสิต.....	3.56	1.02	3.72	.99
13. คณะกรรมการนิสิตขาดการประสานงาน ในการดำเนินงานกิจกรรม.....	3.42	.94	3.50	1.03

ตารางที่ 11 (ต่อ)

ปัญหาและอุปสรรค	อาจารย์		นิสิต	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
14. ระบบการใช้จ่ายเงินกิจกรรมของ คณะกรรมการนิสิตที่ไม่รัดกุม.....	3.09	1.13	3.36	1.14
15. ไม่มีผลการรายงานการใช้จ่ายเงินกิจกรรม นิสิตให้อาจารย์ที่ปรึกษาและนิสิตทราบ..	2.86	1.13	3.00	1.12
16. การประชาสัมพันธ์ในการจัดกิจกรรม ไม่ดีพอ.....	3.36	1.00	3.50	1.07
17. การจัดกิจกรรมของนิสิตไม่ปฏิบัติตามคำ แนะนำของอาจารย์.....	2.74	1.00	2.76	.95
18. ลักษณะของกิจกรรมไม่สอดคล้องกับ ความต้องการของนิสิต.....	2.83	1.04	3.14	1.03
19. กิจกรรมต่างๆ ในปัจจุบันเป็นเรื่องของ การแข่งขันกันมาก.....	3.05	1.14	3.24	1.07
20. การจัดกิจกรรมมีบ่อยเกินไปทำให้เสีย การเรียน.....	3.14	1.12	3.94	1.13
เฉลี่ยรายด้าน	3.29	.53	3.28	.54

จากตารางที่ 11 อาจารย์และนิสิตมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานกิจกรรม นิสิตอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.29$ และ $\bar{X} = 3.28$) ข้อที่อาจารย์และนิสิตเห็นว่าเป็นปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานกิจกรรมนิสิตมากที่สุด คือ ความร่วมมือของนิสิตส่วนใหญ่ในมหาวิทยาลัยต่อการจัดกิจกรรมนิสิตมีน้อย ($\bar{X} = 3.55$ และ $\bar{X} = 3.62$) รองลงมาคือ นิสิตส่วนใหญ่ไม่สนใจและไม่เห็นความสำคัญของกิจกรรมนิสิต ($\bar{X} = 3.56$ และ $\bar{X} = 3.72$) และเป็นปัญหาและอุปสรรคน้อยที่สุดคือ นิสิตไม่ปฏิบัติตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมนิสิต ($\bar{X} = 2.74$ และ $\bar{X} = 2.76$)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 12 ความคิดเห็นของอาจารย์ และนิสิต เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมภายในมหาวิทยาลัย
ที่เกี่ยวข้องกับการทำกิจกรรมนิสิต

สภาพแวดล้อมภายในที่เกี่ยวข้องกับการทำ กิจกรรมนิสิตมหาวิทยาลัย	อาจารย์		นิสิต	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
1. ผู้บริหารให้โอกาสนิสิตได้เข้าพบเพื่อ ปรึกษาหารือในเรื่องของกิจกรรมนิสิต	3.32	1.04	3.29	1.01
2. ผู้บริหารเอาใจใส่ต่อสวัสดิการต่าง ๆ ของนิสิต.....	3.26	.96	3.16	1.04
3. มหาวิทยาลัยมีการประชาสัมพันธ์ให้ นิสิตทราบทั่วถึง เมื่อมีการเปลี่ยนแปลง กฎระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ.....	3.25	1.05	3.07	1.09
4. มหาวิทยาลัยมีการปรับปรุงหลักสูตร เพื่อให้นิสิตมีเวลาทำกิจกรรมนิสิต..	2.57	1.01	2.75	1.05
5. อาจารย์ผู้สอนนำห้งานน้อยลง เพื่อให้ นิสิตมีเวลาทำกิจกรรมนิสิต.....	2.18	.89	2.62	1.06
6. อาจารย์ที่ปรึกษามีความกระตือรือร้น และพบปะนิสิตอย่างสม่ำเสมอ.....	3.11	1.08	3.06	1.14
7. อาจารย์ส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือใน การเข้าร่วมกิจกรรมนิสิต.....	2.53	1.09	2.94	1.03
8. นิสิตได้รับความสะดวกในการขอพัก ค้างในหอพักมหาวิทยาลัย ระหว่าง ที่มีการจัดกิจกรรมนิสิต.....	3.09	1.12	3.27	1.10

ตารางที่ 12 (ต่อ)

สภาพแวดล้อมภายในที่เกี่ยวข้องกับการทำ กิจกรรมนิสิตมหาวิทยาลัย	อาจารย์		นิสิต	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
9. มหาวิทยาลัยอำนวยความสะดวกด้าน สถานที่สำหรับจัดกิจกรรมนิสิต.....	3.34	1.03	3.30	1.03
10. มหาวิทยาลัยให้ความสะดวกด้านจัด สรรเงินรายได้บางส่วน มาสนับสนุน กิจกรรมนิสิต.....	3.05	1.06	3.02	1.00
11. ในการจัดกิจกรรมนิสิตส่วนใหญ่ให้ ความร่วมมือในการเข้าร่วมกิจกรรม	2.84	1.08	3.11	1.00
12. นิสิตมีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน.....	3.15	.96	3.34	.95
เฉลี่ยรายด้าน	2.97	0.67	3.06	.65

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากตารางที่ 12 ด้านสภาพแวดล้อมภายใน พบว่าอาจารย์และนิสิตมีความเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.97$ และ $\bar{X} = 3.06$) และเมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อพบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด ตามความเห็นของอาจารย์คือ มหาวิทยาลัยอำนวยความสะดวกด้านสถานที่สำหรับกิจกรรม ($\bar{X} = 3.34$) นิสิตเห็นว่า นิสิตมีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน ($\bar{X} = 3.34$) ค่าเฉลี่ยรองลงไป อาจารย์เห็นว่าผู้บริหารให้โอกาสนิสิตได้เข้าพบเพื่อปรึกษาหารือในเรื่องของกิจกรรมนิสิต ($\bar{X} = 3.32$) ค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามความเห็นของอาจารย์และนิสิตคืออาจารย์ผู้สอนให้งานน้อยลง เพื่อให้นิสิตมีเวลาทำกิจกรรมนิสิต ($\bar{X} = 2.16$ และ $\bar{X} = 2.62$)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 13 ความคิดเห็นของอาจารย์และนิสิต เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมภายนอกมหาวิทยาลัย
ที่เกี่ยวข้องกับการทำกิจกรรมนิต

สภาพแวดล้อมภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการทำ กิจกรรมนิตมหาวิทยาลัย	อาจารย์		นิสิต	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
1. รัฐบาลมีบทบาทในการกำหนด กิจกรรมนิตมหาวิทยาลัย				
เกษตรศาสตร์.....	2.50	1.18	2.76	1.12
2. ระบอบการเมืองของประเศมี บทบาทให้กิจกรรมนิตดำเนินไปตาม ทิศทางของการเมือง.....	2.70	1.17	2.95	1.01
3. ระบอบการเมืองของประเศมี บทบาทให้กิจกรรมนิตรุ่งเรืองหรือ ซบถัน.....	2.83	1.19	3.18	1.10
4. นิสิตสนใจที่จะทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับ การเมืองของประเศ เช่น การรณรงค์ ออกเสียง เลือกตั้งผู้ว่า กทม. เป็นต้น.	2.84	1.13	2.91	1.10
5. นิสิตได้รับเงินจากพรรคการเมืองมา สนับสนุนในการทำกิจกรรมนิต....	1.90	1.08	2.13	1.15
เฉลี่ยรายด้าน	2.51	.86	2.78	.75
<u>ด้านสังคม</u>				
6. การทำกิจกรรมนิตควรคำนึงถึง ความต้องการของสังคม.....	3.89	1.07	3.89	.99
7. ประชาชนโดยทั่วไปเห็นว่ากิจกรรม นิตเป็นเรื่องที่มีประโยชน์มาก....	3.09	1.04	3.26	1.01

ตารางที่ 13 (ต่อ)

สภาพแวดล้อมภายในที่เกี่ยวข้องกับการทำ กิจกรรมนิสิตมหาวิทยาลัย	อาจารย์		นิสิต	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
8. กิจกรรมของนิสิตได้รับความร่วมมือ				
จากกลุ่มเป้าหมายกิจกรรม.....	3.23	.94	3.38	.92
เฉลี่ยรายด้าน	3.39	.80	3.51	.72
<u>ด้านเศรษฐกิจ</u>				
9. หน่วยงานภายนอกมหาวิทยาลัยทั้ง ภาครัฐบาลและ เอกชนให้การ สนับสนุนงบประมาณในการ จัดกิจกรรมนิสิต.....	2.70	1.12	3.18	1.03
10. ภาวะเศรษฐกิจของประเทศ (เช่น อัตราค่าครองชีพสูง) รวมทั้งของนิสิต และผู้ปกครองทำให้ไม่อาจจัดกิจกรรมได้.	3.02	1.09	3.26	.92
11. ลักษณะของกิจกรรมที่ทำอยู่นั้น สอดคล้อง กับสภาพของ เศรษฐกิจของประเทศ.....	3.17	1.02	3.25	.95
เฉลี่ยรายด้าน	2.98	.79	3.23	.69

จากตารางที่ 13 ด้านสภาพแวดล้อมภายนอกมหาวิทยาลัย ที่เกี่ยวข้องกับการทำกิจกรรมนิสิต คือ ด้านการเมือง ด้านสังคม และด้านเศรษฐกิจ พบว่า

ด้านสภาพแวดล้อมภายนอก ด้านการเมือง พบว่า อาจารย์และนิสิตมีความเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.51$ และ $\bar{X} = 2.78$) เมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อพบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด ตามความเห็นของอาจารย์คือ นิสิตสนใจที่จะทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องการเมืองของประเทศ ($\bar{X} = 2.80$) นิสิตเห็นว่าระบอบการเมืองของประเทศมีบทบาททำกิจกรรมนิสิตรุ่งเรืองหรือชะงักงัน ($\bar{X} = 2.83$) ค่าเฉลี่ยต่ำสุดตามความเห็นของอาจารย์และนิสิตคือ นิสิตได้รับเงินจากพรรคการเมืองมาสนับสนุนในการทำกิจกรรมนิสิต ($\bar{X} = 1.90$ และ $\bar{X} = 2.34$)

ด้านสังคม พบว่า อาจารย์และนิสิตมีความเห็นอยู่ในระดับ $\bar{X} = 3.39$) นิสิตมีความเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.51$) เมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด ตามความเห็นของอาจารย์และนิสิตคือ การทำกิจกรรมนิสิต ควรคำนึงถึงความต้องการของสังคม ($\bar{X} = 3.89$ และ $\bar{X} = 3.89$) ค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามความเห็นของอาจารย์คือ กิจกรรมนิสิตได้รับความร่วมมือจากกลุ่มเป้าหมายกิจกรรม ($\bar{X} = 2.23$) นิสิตเห็นว่า ประชาชนโดยทั่วไปเห็นว่ากิจกรรมนิสิตเป็นเรื่องที่มีประโยชน์มาก ($\bar{X} = 3.23$)

ด้านเศรษฐกิจ พบว่า อาจารย์และนิสิตมีความเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.98$ และ $\bar{X} = 3.23$) เมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด ตามความเห็นของอาจารย์และนิสิตคือ ภาวะเศรษฐกิจของประเทศของประเทศ (เช่น ค่าครองชีพสูง) รวมทั้งของนิสิตและผู้ปกครองนิสิต ทำให้ไม่อาจจัดกิจกรรมนิสิตได้ ($\bar{X} = 3.02$ และ $\bar{X} = 3.26$) ค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามความเห็นของอาจารย์และนิสิตคือ หน่วยงานภายนอกมหาวิทยาลัยภาครัฐบาลและภาคเอกชน ให้การสนับสนุนงบประมาณในการจัดกิจกรรมนิสิต ($\bar{X} = 2.70$ และ $\bar{X} = 3.18$)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 14 ความคิดเห็นของอาจารย์ นิสิต เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการพัฒนานิสิต

กิจกรรมเพื่อส่งเสริมการพัฒนานิสิต	อาจารย์		นิสิต	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
1. จัดประสบการณ์ตรงให้กับนิสิตได้ติดต่อ ประสานงานกับหน่วยงานหรือบุคคลภายนอก ในการทำกิจกรรมนิสิต.....	4.02	.94	3.93	.91
2. เชิญวิทยากรที่มีความรู้ความสามารถ ในสาขาต่างๆมาบรรยายเพื่อเพิ่มพูน ความรู้และพัฒนาสติปัญญา.....	4.28	.91	3.91	.93
3. จัดให้มีการประชุมนิเทศหรือให้ความรู้และ ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ...	4.13	.98	3.79	.97
4. เปิดโอกาสให้นิสิตได้ฝึกฝนความเป็น ประชาธิปไตย ในการจัดกิจกรรมต่างๆ..	4.06	.95	3.92	.86
5. ให้ความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ จัด กิจกรรมเพื่อส่งเสริมประเพณีและ วัฒนธรรมเพื่อให้นิสิตเห็นความสำคัญ และภาคภูมิใจในประเพณีและวัฒนธรรม ของชาติ.....	4.13	.90	3.94	.84
6. จัดโครงการพัฒนาบุคลิกภาพนิสิตทุกคนให้ มีทั้งภาคบรรยายและภาคปฏิบัติ.....	4.11	.97	3.87	.88
7. จัดโครงการให้นิสิตเข้ารับการอบรมทั้งภาค บรรยายและภาคปฏิบัติด้านคุณธรรม และรู้จัก เสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อส่วนรวม	4.10	.95	3.87	.87

ตารางที่ 14 (ต่อ)

กิจกรรมเพื่อส่งเสริมการพัฒนาผลิต	อาจารย์		นิสิต	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
8. จัดกิจกรรมเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างนิสิต อาจารย์ และผู้บริหาร เช่นงานเอกลักษณ์ ของไทย งานปีใหม่.....	3.92	1.00	3.78	.97
9. จัดกิจกรรมตามเทศกาลประจำปี (เช่น ปีใหม่ สงกรานต์ ลอยกระทง เป็นต้น)..	3.75	1.01	3.72	1.01
10. จัดติววิชาที่แก่นิสิต.....	3.66	1.23	3.62	1.13
11. เปิดโอกาสให้นิสิตมีส่วนร่วมในการเป็น คณะกรรมการวินัย เพื่อดูแลระเบียบวินัยนิสิต	3.89	1.05	3.55	1.02
12. จัดกิจกรรมซึ่ง เน้นหนักทางวิชาการมากขึ้น	3.88	.98	3.51	.87
13. จัดกิจกรรมซึ่ง เน้นหนักทางด้านพัฒนาสังคม มากยิ่งขึ้น.....	4.00	.88	3.76	.86
14. จัดกิจกรรมซึ่ง เน้นหนักทางด้านกีฬาเพิ่มขึ้น	3.78	.92	3.35	.84
15. จัดกิจกรรมซึ่ง เน้นหนักทางด้านส่งเสริมศิลป วัฒนธรรมมากขึ้น.....	3.93	.87	3.56	.90
16. จัดกิจกรรมซึ่ง เน้นหนักทางด้านส่งเสริม คุณธรรมและจริยธรรมมากขึ้น.....	4.17	.94	3.75	.90
17. เทำที่ผ่านมา พัฒนาการกิจกรรมนิสิตของ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ อยู่ในระดับที่ ท่านพอใจมากน้อยเพียงใด.....	3.04	.97	2.89	.88
เฉลี่ยรายด้าน.....	3.93	.68	3.71	.59

จากตารางที่ 14 พบว่า ความคิดเห็นของอาจารย์และนิสิต เกี่ยวกับการจัดการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการพัฒนานิสิต อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93$ และ $\bar{X} = 3.71$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรกของความคิดเห็น อาจารย์ คือ เชิญวิทยากร ที่มีความรู้และความสามารถในสาขาต่าง ๆ มาบรรยายเพื่อเพิ่มพูนความรู้และพัฒนาสติปัญญา ($\bar{X} = 4.28$) จัดกิจกรรม ซึ่งเน้นหนักทางด้านส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมมากขึ้น ($\bar{X} = 4.17$) จัดให้มีการปฐมนิเทศหรือให้ความรู้และประชาสัมพันธ์ เกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ และให้ความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรม เพื่อให้บัณฑิตเห็นความสำคัญและภาคภูมิใจในประเพณีและวัฒนธรรมของชาติ ($\bar{X} = 4.15$)

ค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเกี่ยวกับความเห็นของนิสิตในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการพัฒนานิสิต ได้แก่ ให้ความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรม เพื่อให้บัณฑิตเห็นความสำคัญและภาคภูมิใจในประเพณีและวัฒนธรรมของชาติ ($\bar{X} = 3.94$) จัดประสบการณ์ตรงให้กับนิสิตได้ติดต่อกับประสานงานกับหน่วยงานหรือบุคคลภายนอกในการทำกิจกรรมนิสิต ($\bar{X} = 3.93$) เปิดโอกาสให้นิสิตได้ฝึกฝนความเป็นประชาธิปไตย ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ($\bar{X} = 3.92$)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ส่วนที่ 3 สภาพแวดล้อมในและภายนอกมหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2486 โดยพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พ.ศ.2486 ประกอบด้วย 4 คณะ คือ คณะเกษตรศาสตร์ คณะสหกรณ์ คณะประมง และคณะวนศาสตร์ จัดหลักสูตรการศึกษา 5 ปี สำหรับปริญญาตรีและ 3 ปี สำหรับอนุปริญญา โดยมีพลเรือโทสินธุ์ กมลนาวิน ในฐานะรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรธิการ ดำรงตำแหน่งอธิการบดีคนแรกของมหาวิทยาลัย ต่อมาในปี พ.ศ.2489 สภามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้กำหนดตำแหน่งอธิการบดีควรเป็นตำแหน่งประจำ จึงได้แต่งตั้งหลวงสุวรรณวาจกกสิกิจ ดำรงตำแหน่งอธิการบดี ตั้งแต่วันที่ 1 พฤษภาคม 2489 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีจำนวนอธิการบดี ตั้งแต่ 2486-ปัจจุบัน (2532) จำนวน 15 คน และในปัจจุบันมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ แบ่งส่วนราชการในมหาวิทยาลัย โดยประกาศทบวงมหาวิทยาลัย เมื่อวันที่ 25 มกราคม 2528 ประกอบด้วย 18 หน่วยงาน คือ สำนักงานอธิการบดี คณะเกษตร คณะประมง คณะมนุษยศาสตร์ และคณะวนศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ คณะสังคมศาสตร์ คณะสัตวแพทยศาสตร์ คณะอุตสาหกรรมเกษตร บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันค้นคว้าและพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหาร สถาบันวิจัยและพัฒนาแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ สำนักคอมพิวเตอร์ สำนักส่งเสริมและฝึกอบรมและสำนักหอสมุด

จำนวนนิสิตทั้งหมดในปี 2486 มี 182 คน ปัจจุบัน 2532 มีจำนวน 10,478 คน (เฉพาะปริญญาตรี) จำนวนข้าราชการทุกประเภท ในปี 2486 มีจำนวน 16 คน แต่ในปี 2532 มีจำนวน 2,612 คน (47 ปีมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2533) จะเห็นได้ว่าแต่เดิมอาจารย์และนิสิตมีจำนวนน้อย ความใกล้ชิดและคุ้นเคยมีค่อนข้างมาก เพราะนิสิตและอาจารย์มีโอกาสพบปะกันอย่างสม่ำเสมอทั้งในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน อาจารย์จะเอาใจใส่ดูแลนิสิตเป็นอย่างดี ทางด้านการเรียนการสอนอาจารย์จะทำงานจริงจังชี้แจงอย่างละเอียดเพื่อให้ศิษย์เข้าใจลึกซึ้ง เหมือนเป็นอาจารย์ประจำตัว และสละเวลาให้กับนิสิตอย่างเต็มที่ ถ้านิสิตมีข้อสงสัยติดขัดไม่เข้าใจการเรียนการสอนแล้ว อาจารย์อนุญาตให้ไปที่บ้าน นอกจากการเรียนการสอนแล้ว อาจารย์ยังดูแลไปถึงเรื่องส่วนตัว เรื่องสุขภาพ เรื่องการเงิน จนกระทั่งมารยาทต่าง ๆ ในสังคมและการปฏิบัติ นอกจากนั้นมหาวิทยาลัยได้อำนวยความสะดวกในด้านที่พักอาศัย จึงทำให้นิสิตสามารถรวมตัวกันทำกิจกรรมได้ง่าย และมีเวลาในการดำเนินกิจกรรมขึ้นประกอบบรรยากาศในสถานศึกษาเอื้อต่อการทำกิจกรรมนิสิต มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดระหว่างอาจารย์กับ

นิสิต และนิสิตกับนิสิต มีความเข้าใจซึ่งกันและกัน มีระบบอาวุโส เสมือนการปกครองในครอบครัวไทย ประชากรน้อย การกระจายข่าวในการทำกิจกรรมได้ง่าย กิจกรรมในช่วง 2486-2500 เป็นกิจกรรมใหญ่ และไม่มีหลากหลายนัก การทำกิจกรรมแต่ละครั้งจึงเป็นที่สนใจของนิสิตและอาจารย์และชักชวนมาร่วมกิจกรรมง่าย มหาวิทยาลัยได้สร้างสนามกีฬา เพื่อส่งเสริมกิจกรรมกีฬา สำหรับเงินงบประมาณในการทำกิจกรรมนั้น ได้มาจากการเก็บเงินบำรุงกิจกรรมนิสิตจากนิสิตทุกๆ คนละ 100 บาท/ปี มหาวิทยาลัยไม่ได้ให้การสนับสนุนเป็นรูปตัวเงิน กิจกรรมที่นิยมเป็นกิจกรรมกีฬา กิจกรรมบันเทิงและกิจกรรมเสริมสติปัญญา (คุณชวนชม จันทรเปาระยะ : สัมภาษณ์)

การอยู่ร่วมกันของนิสิตในระบบอาวุโส จุดมุ่งหมายของกิจกรรมในช่วงนี้ ยังไม่ได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม จุดมุ่งหมายที่เน้นให้กิจกรรมนิสิตเป็นไปเพื่อการพัฒนาตนเองและเพื่อเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างนิสิตด้วยกัน ให้นิสิตปกครองกันเอง ที่ทำเป็นกิจกรรมจัดภายในสถาบัน และเป็นกิจกรรมหลัก ๆ เช่น กิจกรรมรับน้อง การแข่งขันกีฬา

พ.ศ. 2500 เมื่อมีการเลือกตั้งสภาผู้แทนราษฎร นิสิตได้เข้าร่วมกับนักศึกษาสถาบันต่าง ๆ ประท้วงการเลือกตั้งสกปรก ซึ่งเป็นครั้งแรกที่นิสิตนักศึกษาจากทุกสถาบัน เข้าร่วมการเคลื่อนไหวทางการเมือง เพื่อรักษาผลประโยชน์ของประชาชน

ปี พ.ศ. 2501- 2510 สภาพทางสังคมได้มีการเปลี่ยนแปลงหลายประการ ทั้งนี้ก็เพราะรัฐบาลมีนโยบายที่จะสร้างประเทศให้ "ทันสมัยและพัฒนา" กับการสร้างฐานะที่มั่นคงทางทหาร เพื่อต่อต้านคอมมิวนิสต์ มีการสร้างถนน การชลประทาน การสื่อสารคมนาคมและการไฟฟ้าซึ่งเป็นโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจ เพื่อจูงใจให้มีการลงทุนภายในประเทศ อันจะช่วยทำให้รายได้ของประชาชนเพิ่มขึ้น (สุธี ประศาสน์ เศรษฐ, 2524) ขยายการศึกษาทั้งในส่วนกลางและภูมิภาคทั่วประเทศ โดยเฉพาะการศึกษาระดับอุดมศึกษาและในเวลาเดียวกันก็ปราบปรามนิสิตนักศึกษาประชาชน ที่มีแนวคิดแตกต่างไปจากรัฐบาล และจำกัดสิทธิเสรีภาพในการเสนอข่าวทางหน้าหนังสือพิมพ์และข้อเขียนทางวารสารต่าง ๆ

กิจกรรมนิสิตได้ซบเซาและผันแปรไปจากเดิม อันเนื่องจากการเกิดรัฐประหารในเดือนตุลาคม 2501 ประเทศไทยตกอยู่ภายใต้การปกครองของรัฐบาลเผด็จการเป็นเวลานาน กิจกรรมทางวิชาการซบเซาลง นิสิตได้ให้ความสนใจกับงานบันเทิงและกีฬาเป็นส่วนใหญ่ การดำเนินงานกิจกรรมนิสิตในช่วงนี้ นิสิตยังดำเนินการด้วยตนเองโดยอิสระ ตัวแทนของนิสิตที่จะเข้าไปดำรงตำแหน่งในคณะกรรมการนิสิตยังต้องผ่านการเลือกตั้งจากนิสิตโดยตรง มีการ

ปราศรัยแถลงนโยบายและติดโปสเตอร์หาเสียง (ชุมพล งามพ่องใส : สัมภาษณ์) ทางด้าน
กิจกรรมทางสังคมของนิสิตกิจกรรมค่ายและพัฒนาได้มีขึ้นครั้งแรกใน พ.ศ. 2502 นิสิตจาก 5
สถาบัน คือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ และมหาวิทยาลัยศิลปากร นิสิตทั้ง 5 มหาวิทยาลัย จะศึกษาเกี่ยวกับ
เรื่องกินอยู่ สุขภาพ อนามัย การอาชีพ รายได้ การสังคม การศึกษา ศิลปะประเพณีและการ
ใช้เวลาว่างในท้องที่จังหวัดว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมหรือไม่ประการใด ควรมีการ
ปรับปรุง ส่งเสริมหรือไม่ อย่างไร โดยจะออกไปศึกษาและติดต่อกับชาวบ้านเพื่อก่อสร้างการ
วัตถุและปรับปรุงสภาพภายในหมู่บ้านให้ดีขึ้น ก่อนที่จะออกไปปฏิบัติหน้าที่ จะมีการอบรมในภาค
ทฤษฎีทั้งทางวิชาการของการพัฒนาท้องถิ่นและขนบธรรมเนียมประเพณีของท้องถิ่นนั้นโดยตรง
กรรมการประกอบด้วย ผู้อำนวยการค่าย เลขานุการ พยาบาล งานบันเทิง-กีฬา ประชาสัมพันธ์
และโฆษกคนหนึ่ง สือพิมพ์แต่ละแผนกมีประธานและผู้ร่วมงาน ผลัดเปลี่ยนกันทำหน้าที่ทุกวัน

กิจกรรมค่ายอาสาเป็นกิจกรรมที่ทำให้โอกาสนิสิตได้บำเพ็ญประโยชน์ให้กับสังคมส่วนรวม
นับเป็นกิจกรรมที่มีคุณค่าต่อสังคมเป็นอีกประเภทหนึ่ง ที่มีอยู่เพียงไม่กี่ประเภทในยุคนั้น ค่ายอาสา
พัฒนาเป็นกิจกรรมที่มีค่าในตัวเอง ทำให้นิสิตได้เรียนรู้ถึงสภาพความเป็นจริงที่เกิดขึ้นในชนบท
โดยเฉพาะอย่างยิ่ง นิสิตที่มีอุดมคติ มีจิตใจที่แสวงหาที่แสวงหาและมีความจริงจัง แต่เบื้องหน้า
กับกิจกรรมไร้สาระในมหาวิทยาลัย ซึ่งการเข้าร่วมกิจกรรมค่ายอาสาพัฒนา นิสิตจะทุ่มเทและมี
ความสุขกับงานมาก นอกเหนือจากการที่นิสิตได้มองเห็นว่ายังมีกิจกรรมที่มีสาระให้พวกเขาได้
เรียนรู้ แล้วยังได้รับประสบการณ์อีกมากมายทั้งจากกลุ่มเพื่อนที่ทํากิจกรรมด้วยกัน และกิจกรรม
ค่ายอาสาที่เป็นกิจกรรมที่สร้างสรรค์ประโยชน์ให้กับสังคมที่มีขึ้นในยุคนั้นที่นิสิตไม่มีอิสระเต็มที่
และจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสำคัญที่สุดก็คือ ความภูมิใจในความเสียสละ และมีความหวัง
ความกระตือรือร้นต่อการเรียนมากขึ้น เพื่อได้เรียนรู้ว่ายังมีภาวะในสังคมที่พวกเราต้องช่วย
กันอีกมาก และสังคมก็คาดหวังและต้องการความช่วยเหลือของนิสิตอีกมาก รัฐบาลได้ให้การ
สนับสนุนเป็นอย่างดี ก็ด้วยหวังจะให้ นิสิตเป็นตัวแทนของรัฐบาลในการออกไปพัฒนาท้องถิ่น
นิสิตเองก็ภาคภูมิใจที่ได้เสียสละเพื่อช่วยเหลือชาวบ้านที่ยากจน เวลานั้นนิสิตยังไม่มีบทบาท
วิพากษ์วิจารณ์รัฐบาล ความสอดคล้องดังกล่าวทำให้กิจกรรมที่ดำเนินไปด้วยดีเสมอ กิจกรรม
เพื่อสังคม เช่น ชมรมค่ายอาสา ชมรมอนุรักษ์ธรรมชาติ จึงเป็นกลุ่มที่มีแนวความคิดที่แน่นอน
เดียวกับกลุ่มอิสระ และมหาวิทยาลัยให้อิสระแก่นิสิตในการจัดการดำเนินงานกิจกรรมเอง แต่
มีอาจารย์ที่ปรึกษาดูแล เฉพาะกิจกรรมการเมืองการแสดงความคิดเห็นต่อรัฐบาล เงินสนับสนุน

มีแต่เงินบำรุงกิจกรรมนิสิต ที่เก็บจากนิสิต มหาวิทยาลัยฯ ไม่ได้ตั้งงบประมาณ เพื่อสนับสนุนนิสิตอย่างชัดเจน

สรุปกิจกรรมในช่วงนี้เพื่อวัตถุประสงค์ให้ นิสิตรู้จักปกครองตนเอง ฝึกการทำงานร่วมกัน การบริหารกิจกรรมนิสิตของมหาวิทยาลัยแก่นิสิตในการจัดดำเนินการ มีอาจารย์ที่ปรึกษาคูแลกิจกรรมที่จัดเพื่อประโยชน์ของมวลสมาชิก และเป็นกิจกรรมที่จัดภายในสถาบันเป็นส่วนใหญ่

ช่วงปี พ.ศ. 2511-15 มหาวิทยาลัยได้ขยายคณะวิชาเพิ่มอีกได้แก่ คณะวิทยาศาสตร์ และคณะศึกษาศาสตร์ จำนวนอาจารย์และนิสิตได้ขยายปริมาณขึ้น ความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์นิสิตเริ่มห่างเหินกัน การสอนของอาจารย์ อาจารย์จะถ่ายทอดความรู้และบรรยากาศไม่แตกต่างจากระดับมัธยม มีปัญหาขาดแคลนตำราภาษาไทย อาจารย์ที่เพิ่งสำเร็จการศึกษามาจากต่างประเทศเข้ามามากขึ้น อาจารย์ถ่ายทอดความรู้จากต่างประเทศที่ไม่สัมพันธ์กับสังคมไทย อาจารย์ไม่สนใจปัญหาสังคม นิสิตเริ่มเบื่อหน่ายสภาพมหาวิทยาลัยและดิ้นรนหาทางออกให้ตนเอง และคิดว่าการศึกษาไม่ได้ให้คุณค่าอะไร ต้องการให้นิสิตสนใจสังคมมากขึ้น และมีบทบาทในการช่วยเหลือส่วนรวม มีการรวมกลุ่มในสถาบัน เริ่มสนใจปัญหาการเมืองมีความก้าวร้าวมากขึ้น เริ่มสนใจ "สังคมไทย" สภาพแวดล้อมภายนอกสถาบันในช่วงนี้ กล่าวได้ว่าการพัฒนาประชากรเป็นไปอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ ซึ่งส่งผลต่อสภาพสังคมเกิดปัญหาเหลื่อมล้ำ ช่องว่างระหว่างคนจน-คนรวย ระหว่างเมือง-ชนบทชัดเจนมากขึ้น โดยเฉพาะปัญหาด้านเศรษฐกิจ ปรากฏเป็นรูปธรรมอย่างชัดเจน เช่น ปัญหาขาดแคลนสินค้าและอุปโภคบริโภค (ข้าว-น้ำตาล) ปัญหาของแพง ปัญหาการขาดดุลการค้ากับต่างประเทศ ปัญหาที่เกิดจากความล้มเหลวในการพัฒนาเริ่มปรากฏชาวชนบทอพยพเข้าเมืองหางานทำ ทางด้านวัฒนธรรม อารยธรรมตะวันตกแพร่เข้าสู่ประเทศมีแหล่งบันเทิงที่ก่อให้เกิดปัญหาสังคมมากมาย ประชาชนเริ่มมีความตื่นตัวเรียกร้องสิทธิเสรีภาพความรักชาติ เริ่มการเคลื่อนไหวที่แสดงถึงความต้องการให้มีการเปลี่ยนแปลงในสังคม ทางด้านการเมืองมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญในปี พ.ศ. 2511 แต่อำนาจก็ไม่ได้กระจายไปจากกลุ่มคนในแวดวงเดิม รัฐบาลทหารประหารตนเอง (17 พย. 2514) และสร้างเงื่อนไขก่อให้เกิดวิพากษ์วิจารณ์กระเทือนความมั่นคงของรัฐบาลและเริ่มมีความไม่ชอบธรรมมากขึ้น

ปี พ.ศ. 2515 ศูนย์กลางนิสิตนักศึกษาได้มีบทบาทสร้างความนิยามในหมู่นิสิตและประชาชน เป็นอันมาก ในการรณรงค์นิยมมาใช้ของไทยและต่อต้านสินค้าต่างประเทศ โดยเฉพาะสินค้าญี่ปุ่น ทว่าการประท้วงประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับ 299 ที่เปิดโอกาสให้ฝ่ายบริหารก้าวก้าว

อำนาจตุลาการ และทำการรณรงค์เพื่อต่อต้านการใช้นโยบายคุ้มครอง "บัญชีเล็กชื่อของ
ผู้ฟ้องเพื่อแยกต่างประเทศ"

ช่วงปี 2516-19 วัฒนธรรมมีการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ กลุ่มอาชีพต่าง ๆ ลุกขึ้น
เรียกร้องสิทธิผลประโยชน์ของตนเอง ความสนใจทางการเมืองเพิ่มมากขึ้น และมีการต่อสู้
รุนแรงทางการเมือง เป็นยุคประชาธิปไตย พรรคการเมืองเติบโตและกระจายอำนาจไปสู่กลุ่ม
อิทธิพลอื่น ๆ แต่ผูกขาดในกลุ่มชนชั้นกลาง-ชั้นสูง จนกระทั่งเกิดรัฐประหาร ในปี 2519 ด้าน
เศรษฐกิจ มีการเรียกร้องให้แก้ไขปัญหาที่สะสมมานาน เช่น ค่าแรงงาน ค่าประกันราคาข้าว
ปัญหาที่ดินทำกิน

มหาวิทยาลัยมีการเปลี่ยนแปลง มีคณะสังคมเกิดขึ้นอีก 1 คณะ มีการทบทวนตนเอง
และอาจารย์ต้องปรับปรุงวิชาการให้สัมพันธ์กับสังคมมากขึ้น มหาวิทยาลัยก็มีบทบาทสู่สังคม
ภายนอกเพิ่มขึ้น นักศึกษามุ่งสนใจห้องเรียน แต่ออกไปศึกษาจากสังคมภายนอกร่วมกับกรรมกร
ชาวนา และเรียนรู้จากหนังสือที่เกษตรกรที่ออกมาจำหน่ายมากมาย กิจกรรมที่ทำการเคลื่อน
ไหวทางการเมืองชัดเจน และชักนำให้นิสิตเข้าสู่ขบวนการ มีความคิดสังคมนิยม รับอิทธิพลแนว
คิดทางการเมืองจากพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย ต้องการเปลี่ยนแปลงสังคม โดยการเปิดโปง
ความเลวร้ายต่างๆ สถานการณ์ในเมืองเพื่อผลการต่อสู้ในเขตป่าเขา นิสิตนักศึกษาเข้าไปช่วย
เหลือเรียกร้องให้การชุมนุมประท้วงของกรรมกร ชาวนาหรือกลุ่มระดับล่าง เข้าไปจัดตั้ง
และแนะนำการเคลื่อนไหว จัดขบวนชุมนุมประท้วง เรียกร้องแทบทุกปัญหา รวมทั้งต่อต้าน
อเมริกา สถานการณ์ช่วงนี้ ทำให้ นิสิตเป็นนักปฏิบัติมากกว่านักคิด ปัจจัยที่มีผลต่อการทำกิจกรรม
ของนิสิตได้แก่ความยากจนของประชาชนที่เริ่มปรากฏชัดเจน หลังจากที่ประชาชนเริ่มมีเสรีภาพ
ในการแสดงออก แต่ผลจากการเคลื่อนไหว ทำให้หลายฝ่ายสูญเสียผลประโยชน์ ทำให้ถูกมอง
ว่าก่อการวุ่นวาย สร้างปัญหาให้สังคม จนกระทั่งถูกปราบปรามเมื่อวันที่ 6 ตุลาคม 2519

ต่อมาในช่วงหลังเหตุการณ์ 6 ตุลาคม 2519 เมื่อหัวหน้าคณะปฏิรูปการปกครอง
แผ่นดินได้มีคำสั่งที่ 42/2519 สั่งยุบเลิกระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวกับองค์การกิจกรรมนิสิตและ
ระดับกิจกรรมนิสิตในรูปแบบต่างๆ ยกเว้นกิจกรรมด้านกีฬา และศิลปวัฒนธรรม ซึ่งคำสั่งดังกล่าวนี้
มีผลให้กิจกรรมของสถานศึกษาหยุดชะงักลง แต่สำหรับมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ยังคงส่งเสริม
ให้นิสิตจัดกิจกรรมในรูปแบบโครงการกิจกรรมทางด้านกีฬาและด้านดนตรี และอนุญาตให้ออกค่าย
อาสาพัฒนาชนบทได้ แต่เมื่อพลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ ได้ก่อรัฐประหาร สำเร็จและขึ้นเป็น
นายกรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 20 ตุลาคม 2520 ได้พยายามให้โอกาสนิสิตนักศึกษาได้ทำกิจกรรม

มากขึ้นและในเวลาต่อมา คณะรัฐมนตรีได้มีมติผ่อนคลายนโยบายของหัวหน้าคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดินที่ 42/2519 มีเนื้อหาสาระดังนี้

(1) อนุญาตให้มหาวิทยาลัยต่างๆ พิจารณาจัดตั้งสโมสรและชมรม เพื่อดำเนินกิจกรรมทางด้านกีฬา ศิลปวัฒนธรรมและการบำเพ็ญประโยชน์ ได้โดยทบวงมหาวิทยาลัยจะต้องจัดให้มีการควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิด

(2) กิจกรรมดังกล่าวในข้อ (1) นอกจากสถานการศึกษา ให้กระทำเป็นกลุ่มเล็ก ๆ และ เฉพาะเท่าที่ได้รับการร้องขอจากหน่วยราชการ หรือร่วมกับหน่วยราชการเท่านั้น ก็จะต้องไม่มีวัตถุประสงค์ทางการเมือง (สำนักนายกรัฐมนตรี, สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, หนังสือที่ สร./0202/1858 ลงวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2521 เรื่องขอให้คณะรัฐมนตรีมีมติผ่อนคลายนโยบายของหัวหน้าคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดินที่ 42/2519 อ้างถึงใน สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานเยาวชนแห่งชาติ, 2525)

ในช่วงนี้กิจกรรมนิสิตศึกษาภายในมหาวิทยาลัย โดยมากออกมาในรูปคณะกรรมการนักศึกษาคณะ และชุมนุมทางวิชาการ ขณะเดียวกันนิสิตก็เรียกร้องขอให้สโมสรและสภานิสิตตั้งขึ้น กลางปี พ.ศ. 2521 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จึงได้ตราข้อบังคับว่าด้วยสโมสรนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พุทธศักราช 2521 ให้ตัวแทนคณะผู้แทนชั้นปี ซึ่งได้มาจากการเลือกตั้งจากนิสิต ให้เลือกนายกสโมสรนิสิต ส่วนกรรมการตำแหน่งอื่น ๆ ในสโมสรให้นายกสโมสรเป็นผู้เลือกคุณสมบัติของผู้รับเลือกตั้ง และนิสิตเริ่มตื่นตัวและสนใจกิจกรรมกันมากขึ้น ทั้งกิจกรรมกีฬา ศิลปวัฒนธรรมและบำเพ็ญประโยชน์ กิจกรรมกีฬา โดยความดูแลอย่างใกล้ชิดของรองอธิการบดี ฝ่ายกิจการนิสิต ถึงแม้นิสิตจะเคลื่อนไหวได้เพียงขอบเขตที่ถูกจำกัด แต่การเปิดโอกาส ก็ทำให้เกิดการรวมตัวและพยายามผลักดันบทบาทอย่างมีพลัง นิสิตนั้นมีความต้องการสิทธิเสรีภาพและความเป็นอิสระในการปกครองตนเอง และต้องการที่จะทำประโยชน์แก่สังคมส่วนรวม ดังนั้นจึงได้พยายามที่จะเคลื่อนไหวเพื่อให้มีองค์การนิสิต ทำหน้าที่เป็นตัวตัวแทนของนิสิตอย่างแท้จริง และการที่มหาวิทยาลัยกำหนดให้มีการเลือกตั้งกรรมการสโมสรนิสิตทางอ้อมนั้นไม่เป็นที่พอใจแก่นิสิตโดยทั่วไป ทำให้เกิดการเคลื่อนไหวเรียกร้องที่จะให้การบริหารงานกิจกรรมนิสิต มีอิสระและเป็นการปกครองตนเองของนิสิต มีการประชุม รวบรวมความคิดเห็นของนิสิต และเสนอขอให้มหาวิทยาลัยแก้ไขระเบียบดังกล่าว และในที่สุดความพยายามที่จะต้ององค์การภายในสถาบันที่เป็นอิสระของนิสิตก็ประสบความสำเร็จ รัฐบาลยินยอมให้ก่อตั้งได้โดยที่ทบวงมหาวิทยาลัยเป็นผู้กำหนดหลักการและแนวการดำเนินงานเกี่ยวกับกิจกรรมนิสิตอย่างกว้าง ๆ และให้นำไปปฏิบัติ

ให้สอดคล้องเหมาะสมกับสถาบันอุดมศึกษานั้น ๆ (เกษม สุวรรณกุล, หนังสือราชการที่
 ทม 01002162-174 ลงวันที่ 11 มิถุนายน 2522 เรื่อง การส่งเสริมกิจกรรมนิสิตนักศึกษา
 ถึงอธิการบดีทุกมหาวิทยาลัยและสถาบัน) ดังนั้น ในปี พ.ศ. 2523 จึงได้มีการเปลี่ยนแปลง
 ระบบบริหารงานกิจกรรมนิสิตนักศึกษาเป็นรูปองค์การนิสิต ที่ได้รับการเลือกตั้งทางตรงเป็นที่
 เป็นกลุ่มหรือเป็นพรรค และมีสถานีสถิตพร้อมกันในครั้งนี้ด้วย และสิ่งที่ตามมาพร้อมการตั้งองค์การ
 นิสิต และสถานีสถิต ก็คือการเอื้ออำนวยให้นักนิสิตได้รวมตัวกัน ทำกิจกรรมและสถานีสถิต ก็คือการ
 เอื้ออำนวยให้นักนิสิต ซึ่งต่อมาได้เข้ามามีอิทธิพลต่อการทำกิจกรรมนิสิตมิใช่น้อย จนกระทั่งได้มี
 การทบทวนบทบาทของพรรคเสียใหม่

ช่วงปี 2522-ปัจจุบัน ในสภาพปัจจุบัน ที่มีแนวโน้มที่มหาวิทยาลัยและนิสิตต้องเผชิญ
 คือปัญหาการตกงานของบัณฑิตและใช้เทคโนโลยีต่างๆ เพิ่มขึ้นในการเรียนการสอน การที่อาจารย์
 ต้องออกไปค้นคว้าวิจัย เพื่อตำแหน่งทางวิชาการมากขึ้น ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับ
 ศิษย์ห่างเหินกันมากยิ่งขึ้น ประกอบกับองค์การนิสิตมหาวิทยาลัยขยายตัวมากขึ้นจากที่มี 8 คณะวิชา
 ในช่วง ก่อน 2522 ก็เกิดเป็น 11 คณะวิชา จำนวนนิสิตทั้งหมด มีจำนวน 13,009 คน เป็น
 นิสิตปริญญาตรี 10,478 คน นิสิตปริญญาโท 2,474 คน และนิสิตปริญญาเอก 57 คน จำนวน
 อาจารย์ 1,403 คน ข้าราชการ 1,209 คน (กองแผนงาน สำนักอธิการบดี, 2532) ด้วย
 และจากภาวะความเครียดเหล่านี้ แม้ว่าส่วนหนึ่งจะแสดงออกด้วยความวิตกกังวลและความเสื่อม
 ของสุขภาพจิตที่ปรากฏเพิ่มขึ้นทุกวันในกลุ่มของนิสิต สภาพที่เกิดขึ้นในมหาวิทยาลัยที่หาคำตอบที่
 ชัดเจนให้ตนเองไม่ได้ สภาพกิจกรรมที่ทำเพื่อเป็นการบริการมากกว่า จะตอบสนองอุดมคติที่ดี
 งามดัง เช่นในปัจจุบัน งานค่ายอาสาพัฒนาชนบทที่เกิดขึ้นเป็นประเพณีมากกว่าจะวิวัฒนาการไปสู่
 การแก้ไขปัญหาชนบทที่แท้จริงและถูกทำให้ขาดความเป็นอิสระ โดยโครงสร้างของงานราชการ
 และมีสภาพเผด็จการทางความคิดและการปกครองทั้งในและนอกสถาบันเกิดขึ้นอีก ดังนั้นการ
 แสวงหายุคใหม่ จึงมีข้อफलลักษณะของการใช้พลังอำนาจเสมอไป แต่มีแนวโน้มของบทบาทที่
 มุ่งไปสู่รากฐานของสังคมในชนบทหรือกลุ่มชนที่เสียเปรียบในสังคมมากขึ้น แต่อย่างไรก็ตามนิสิต
 ก็ไม่ละทิ้งอุดมการณ์โดยสิ้นเชิง แต่อาจเปลี่ยนแปลงบทบาทให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ทางสังคม
 ทางการเมืองและสถานะของตนเองในการเป็นนิสิต โดยที่จะต้องแสวงหาความเป็นอิสระและ
 ความหลากหลายในการเคลื่อนไหว มากกว่าจะเข้าสู่วงจรของอำนาจเท่านั้น (เชรรัตน์
 สุขกาเหน็ด : สัมภาษณ์)

ทางด้านผู้บริหาร เห็นได้ชัดว่าได้ตระหนักถึงบทบาทของนิสิตและได้วางแผนการเปลี่ยนแปลงในระบบมากขึ้น ในอดีตนั้น งานกิจการนิสิตแบ่งอยู่กับงานวิชาการ อาจารย์มีหน้าที่อบรมจรรยาบรรณและพัฒนา นิสิต จนกระทั่งมีการเปลี่ยนแปลงอาจารย์ มีหน้าที่สอนวิชาการ เพียงอย่างเดียว ส่วนงานพัฒนาด้านอื่น ๆ นิสิตจะแสวงหารองจากการทำกิจกรรมนิสิต โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมและรองอธิการบดีฝ่ายกิจการนิสิตเป็นผู้รับผิดชอบ และภายหลังเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 นิสิตได้มีบทบาทมากขึ้น รัฐบาลได้ตระหนักถึงความจำเป็นที่จะต้องมึหน่วยงาน รับผิดชอบโดยตรงหลังจากได้ละ เลยเป็นเวลานาน ปัจจุบันกองกิจการนิสิต เป็นหน่วยงานกลาง ที่รับผิดชอบกิจกรรมนิสิตโดยตรง มีคณะกรรมการรับผิดชอบด้านนโยบายทั้งระดับคณะ และระดับ มหาวิทยาลัย ระดับคณะประกอบด้วยคณบดีและผู้ช่วยคณบดีฝ่ายกิจการนิสิตเป็นผู้รับผิดชอบ ระดับ มหาวิทยาลัยมีรองอธิการบดีฝ่ายกิจการนิสิต คณบดีทุกคณะ หัวหน้ากองกิจการนิสิตเป็นผู้รับผิดชอบ

จากสภาพการจัดหน่วยงานของมหาวิทยาลัยที่มีอำนาจลดหลั่นลงไป และในส่วนของ นิสิตก็ถูกควบคุมดูแลตามลำดับถึง รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนิสิต ควบคุมดูแลองค์การนิสิต และ สภานิสิตองค์การบริหารดูแลชมรม ชุมนุม สโมสร และมีอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมคอยดูแลแนะนำ อย่างใกล้ชิดในกิจกรรมระดับต่าง ๆ งานกิจกรรมนิสิตในปัจจุบันจึง เปลี่ยนแปลงจากความเป็น อิสระถูกต้อง เข้าสู่หน่วยราชการและการรับงบประมาณช่วยเหลือจากรัฐ ความเป็นอิสระการดำเนินงาน แสวงหาในอดีตถูกปิดกั้นโดยเงื่อนไขของงานราชการ สำหรับนิสิตที่ต้องการทำกิจกรรม เพื่อขอ ได้รับความช่วยเหลือดังกล่าว นิสิตต้องระมัดระวังเรื่องระเบียบกฎเกณฑ์ ต้องวนายอยู่กับการ เขียนโครงการ การต่อสู้เพื่อขอเงินช่วยเหลือ เพราะปัจจุบันรัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับงาน กิจกรรมนิสิตมากและได้ทุ่มเทงบประมาณในการช่วยเหลือจำนวนมากในแต่ละปี การช่วยเหลือ ดังกล่าวได้ลดความขัดแย้งภายในของนิสิตที่ทำกิจกรรม แต่ขณะเดียวกันนิสิตก็ถูกดึงเข้าสู่จรร ราชการซึ่งบางครั้งก็ได้สร้างคุณลักษณะที่ทำให้ยึดติดอยู่ในโครงสร้างและระเบียบวินัยแบบ ข้าราชการ สูญเสียพัฒนาการที่ควรจะได้เติบโตเป็นอิสระ มีความคิดแตกย่อยออกจากกรอบเพื่อสร้าง สรรค์สิ่งต่าง ๆ เพิ่มขึ้น จากสภาพทั่วไปของงานกิจกรรมนิสิตที่มีปัญหา เกิดขึ้นมากมายทั้งปัญหา ด้านบุคคลากร การประสานงานงบประมาณ โครงสร้างทางองค์กร และบรรยากาศการทำงาน จึงได้มีความพยายามที่จะแก้ไขปัญหาดังกล่าวร่วมกัน มีการสัมมนา การประชุมปรึกษาหารือ ระหว่างนิสิตด้วยกันเอง สภาพกิจกรรมจึงเป็นแบบการบริการมากกว่าอุดมคติ งานค่ายอาสา พัฒนาชนบทที่เกิดขึ้นยังปิดกั้นการพัฒนาตนเองของนิสิต

ทางด้านวัฒนธรรม แนวความคิดหลากหลายปรากฏในสังคม มีองค์การพัฒนาและองค์การช่วยเหลือเด็กมากขึ้น เทคโนโลยีเข้ามาในสังคมมากขึ้น ความสัมพันธ์ระหว่างคนลดลง และต้องการที่พึ่งทางใจมากขึ้น

การเมือง เป็นการถ่วงดุลระหว่างกลุ่มพลังการเมืองต่าง ๆ ที่พยายามจะเข้าไปมีบทบาทในการปกครองประเทศ มีการต่อสู้โดยวิธีการต่างๆ ทุกรูปแบบ

ด้านเศรษฐกิจ เกิดภาวะฟืดเคืองโดยทั่วไป ประชาชนยากจนลง เกิดปัญหาที่กีดกันการขายสินค้าในตลาดต่างประเทศ

จากปัจจัยภายนอกทั้ง 3 ด้านนี้ ในช่วงนี้ลิตมีความต้องการเปลี่ยนแปลงสังคม ตามแนวสังคมนิยม และพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย แต่เมื่อเกิดวิกฤตการณ์ อุคตการณ์ สังคมนิยมก็เริ่มปรับเปลี่ยนท่าทีของตนแล้ว บางส่วนกลับแสวงหาเรียนรู้ใหม่ บางส่วนก็ใช้ชีวิตอย่างสนุกสนานมากขึ้น กิจกรรมที่นิตทำคือมุ่งจับประเด็นทางการเมือง ประท้วงและโต้ตอบสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นรูปธรรม แต่ต่อมามีคนเข้าร่วมน้อยเกิดความแตกแยกทางความคิด ฝ่ายหนึ่งให้เน้นงานภายในสถาบัน และอีกฝ่ายให้เคลื่อนไหวนอกสถาบันมีการแตกแยกกลุ่มออกมาและมีการเคลื่อนไหวยุบพรรคนิต ซึ่งเป็นองค์การก้าวหน้า ช่วงหลังนิตมีแนวคิดเป็นที่สนใจหลากหลาย เช่น มนุษยนิยม มีการศึกษาความคิดต่าง ๆ หลากหลาย ลักษณะการทำกิจกรรมนิต คือ จัดกิจกรรมของตนเองหรืออาจจะร่วมมือกันบ้าง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย